

בצ"ה

גליון מ"ט | כ"ה ניסן-א' אייר

למשקד

על דלתתי יום יום

שעורי השבוע - נ"ך ומשניות
בתקנת מורנו ורבינו הרב יצחק גינזבורג שליט"א

שבוע פרשת תזריע-מצורע תשפ"ו

נ"ד: משלי פרקים י"ח-ב"ד

משנה: זבחים פרק ט'

שיעור שבעי: "זנתן את הבית"

הוספות: חת"ת // לוח הילולא דצדיקיא // סיפור חסידי

הקדמת המערכת

שבוע טוב ומברך, לכל אנ"ש והתמימים שיחיו, השוקדים על דלתות התורה הקדושה ורבינו שליט"א יום יום!

השבוע, תזריע מצורע, יחד עם ההתאוששות מפסח, נלמד בנ"ך את פרקים ח"-כ"ד בספר משלי העמוק והמתוק, ובמשנה את פרק ט' במסכת זבחים.

השיעור השבועי הוא שוב ה'נקודה החסידית' לפרשה מתוך הסדרה השניה של 'מעין גנים' לפרשת מצורע - "ונתץ את הבית". שיעור עמוק ומיוחד ששוה לעבור עליו.

וכמובן, לוח הילולות וסיפור חסידי על בעל ההילולא רבי משה מקוברין זיעוכי"א - להכנס בעבודת הבורא.

בברכת לימוד תורה פורה ומרתק, שיהיו דברי תורה חדשים ומתוקים בפינו תמיד,

המערכת

למנויים, לקבלת הגליון באימייל, לתרומות, הערות והארות – noam23@gmail.com

|| עריכה: נעם אליה גרוסברג // הפקה: עפר זמיר בן יעקב ||

טבלת הלימוד לחדש אייר

ראשון	שני	שלישי	רביעי	חמישי	ששי	שבת קדש
כ"ה ניסן משלי י"ח	כ"ו ניסן משלי י"ט	כ"ז ניסן משלי כ'	כ"ח ניסן כל אשר ביכלתכם! משלי כ"א	כ"ט ניסן משלי כ"ב	ל' ניסן משלי כ"ג	א' אייר תזריע-מצורע משלי כ"ד זבחים פ"ט
ב' אייר יום הולדת המהר"ש לכתחילה אריבער משלי כ"ה	ג' אייר משלי כ"ו	ד' אייר משלי כ"ז	ה' אייר משלי כ"ח	ו' אייר משלי כ"ט	ז' אייר משלי ל'	ח' אייר אחרי-מות- קדשים משלי ל"א זבחים פ"י
ט' אייר איוב א'	י' אייר איוב ב'	י"א אייר איוב ג'	י"ב אייר איוב ד'	י"ג אייר איוב ה'	י"ד אייר איוב ו'	ט"ו אייר אמור איוב ז' זבחים פ"א
ט"ז אייר איוב ח'	י"ז אייר איוב ט'	י"ח אייר ל"ג בעומר איוב י'	י"ט אייר איוב י"ב	כ' אייר איוב י"ג	כ"א אייר איוב י"ד	כ"ב אייר בהר-בחקתי איוב ט"ו זבחים פ"ב
כ"ג אייר איוב ט"ז	כ"ד אייר איוב י"ז	כ"ו אייר איוב י"ט	כ"ז אייר איוב כ'	כ"ז אייר איוב כ'	כ"ח אייר איוב כ"א	כ"ט אייר במדבר איוב כ"ב זבחים פ"ג

יום ראשון // כ"ה ניסן

הומש - ראשון פרשת תזו"מ

(א) וַיְדַבֵּר יי אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר:

וּמִלִּיל יי עִם מֹשֶׁה לְמִימַר.

(ב) דְּבַר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אֵשֶׁה כִּי תְזַרְיעַ וַיִּלְדָּה זָכָר וְטָמְאָה שְׁבַעַת

יָמִים כִּימֵי נְדַת דְּוֹתָהּ תִּטְמָא:

מִלִּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִימַר אֶתְּמַת אַרְי תַּעֲדִי וּתְלִיד דְּכַר וּתְהִי מְסַאָבָא שְׁבַעַת יוֹמִין כִּיּוֹמֵי רִיחוּק סְאוּבְתָהּ תְּהִי מְסַאָבָא.

תזריע - א"ר שמלאי: כשם שיצירתו אחר כל בהמה וחיה במעשה בראשית, כך תורתו נתפרשה אחר תורת בהמה חיה ועוף. **כי תזריע** - לרבות שאפילו ילדתו מחוי שנמחה ונעשה כאין זרע, אמו טמאה לידה. **כימי נדת דותה תטמא** - כסדר כל טומאה האמורה בנדה מטמאה בטומאת לידה ואפילו נפתח הקבר בלא דם. **דותה** - לשון דבר הזב מגופה. לשון אחר: לשון מדוה וחולי, שאין אשה רואה דם שלא תחלה, וראשה ואיבריה כבידין עליה.

(ג) וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמְזַל בְּשָׂר עֵרְלָתוֹ:

וּבְיוֹמָא תְּמִינְאָה יִתְגַזֵּר בְּשָׂרָא דְעוֹרְלָתֵיהּ.

(ד) וּשְׁלֵשִׁים יוֹם וּשְׁלֹשֶׁת יָמִים תֵּשֵׁב בְּדַמֵּי טְהָרָה בְּכָל-קֹדֶשׁ לְאִ-תְּגַע וְאֶל-

הַמִּקְדָּשׁ לֹא תָבֵא עַד-מְלֹאת יָמֵי טְהָרָה:

וּתְלַתִּין וּתְלַתָּא יוֹמִין תִּתֵּיב בְּדָם דְּכּוּ בְּכָל קוּדְשָׁא לֹא תִקְרַב וּלְמִקְדָּשָׁא לֹא תִיעוֹל עַד מְשָׁלֵם יוֹמֵי דְכּוּתָהּ.

תשב - אין לשון ישיבה אלא לשון עכבה, כמו: ותשבו בקדש (דברים א', מ"ז), וישב באלוני ממרא (בראשית י"ג, י"ח). **בדמי טהרה** - אף על פי שרואה טהורה. **דמי טהרה** - לא מפיק ה"י, והוא שם דבר, כמו: טוהר. **ימי טהרה** - מפיק ה"י, טוהר שלה. **לא תגע** - אזהרה לאוכל, כולה כמו ששנויה ביבמות (בבלי יבמות ע"ה). **בכל קדש** - לרבות את התרומה, לפי שזו טבילה יום ארוך, שטבלה לסוף שבעה ואין שמשה מעריב לטהרה עד שקיעת החמה של יום ארבעים שלמחר תביא את כפרת טהרתה.

(ה) וְאִם-נִקְבְּהָ תֵלֵד וְטָמְאָה שְׁבַעַת יָמִים וְשֵׁשֶׁת יוֹם וְשֵׁשֶׁת יָמִים תֵּשֵׁב

עַל-דַּמֵּי טְהָרָה:

וְאִם נִקְבְּתָא תְלִיד וּתְהִי מְסַאָבָא אַרְבַּעַת עָשָׂר כְּרִיחוּקָה וְשֵׁשֶׁת יוֹמִין וְשֵׁשֶׁת יוֹמִין תִּתֵּיב עַל דָּם דְּכּוּ.

(ו) וּבְמִלְאָתוֹ יָמֵי טְהָרָה לְבֶן אֵן לְבַת תְּבִיא כָּבֵשׁ בֶּן־שָׁנָתוֹ לְעֵלָה וּבֶן־יוֹנָה אוֹתָר לְחֻטָּאת אֶל־פֶּתַח אֶה־לְמוֹעֵד אֶל־הַכֹּהֵן:

וּבְמִשְׁלֵם יוֹמֵי דְכוּתָהּ לְבָרָא אוֹ לְבִרְתָּא תִּיְתִי אִמֵּר בֵּר שְׁתִּיָּה לְעֵלְתָּא וּבֵר יוֹנָה אוֹ שְׁפִינָא לְחֻטָּתָא לְתַרַע מִשְׁכּוֹ זְמָנָא לְוֹת כְּהֵנָּא.

(ז) וְהִקְרִיבֻּ לִפְנֵי יְיָ וְכִפֹּר עָלֶיהָ וְטְהָרָה מִמָּקָר דְּמִיָּה זָאת תּוֹרַת הַיְלָדוֹת לְזָכָר אוֹ לְנִקְבָּה:

וּיְקַרְבְּנִיה לְקֹדֶם יְיָ וּיְכַפֵּר עָלֶיהָ וְתִדְכָּי מִסּוֹאֲבַת דְּמָהָא דָּא אוֹרִיתָא דְּיִלְדִיתָא לְדְּכָר אוֹ לְנִקְבָּא.

והקריבו - לימדך שאין מעכבה לאכול בקדשים אלא אחד מהן, ואיזהו זה החטאת שנאמר: וכפר עליה וטהרה - מי שהוא בא לכפר, בו הטהרה תלויה. **וטהרה** - מכלל שעד כאן היא קרויה טמאה.

(ח) וְאִם־לֹא תִמְצָא יָדָהּ דֵּי שָׁהּ וְלִקְתָּהּ שְׁתִּית־תְּרִים אוֹ שְׁנַי בְּנֵי יוֹנָה אֶתְד לְעֵלָה וְאֶתְד לְחֻטָּאת וְכִפֹּר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן וְטְהָרָה: וְאִם לֹא תִשְׁפֹּחַ דָּהּ כְּמִסַּת אִמְרָא וְתִסַּב תְּרִין שְׁפִינִין אוֹ תְּרִין בְּנֵי יוֹנָה חַד לְעֵלְתָּא וְחַד לְחֻטָּתָא וּיְכַפֵּר עָלֶיהָ כְּהֵנָּא וְתִדְכָּי.

אחד לעלה ואחד לחטאת - לא הקדימה הכתוב אלא למקראה, אבל הקרבת החטאת קודם לעולה, כך שנינו בזבחים בפרק כל התדיר (בבלי זבחים צ').

(א) וַיְדַבֵּר יְיָ אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר: וַיְמַלֵּל יְיָ עִם מֹשֶׁה וְאֶהֲרֹן לְמִימֵר.

(ב) אָדָם כִּי־יְהִיָּה בְּעוֹר־בְּשָׂרוֹ שְׂאֵת אוֹ־סִפְחַת אוֹ בְהֵרַת וְהָיָה בְּעוֹר־בְּשָׂרוֹ לְנִגַע צֹרַעַת וְהוּבָא אֶל־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן אוֹ אֶל־אֶתְד מִבְּנֵי הַכֹּהֲנִים: אִנְשׁ אֲרִי יְהִי בְּמִשְׁךָ בְּשָׂרִיהָ עֲמָקָא אוֹ עֲדִיא אוֹ בְהָרָא וְיְהִי בְּמִשְׁךָ בְּסָרִיָּה לְמַכְתָּשׁ סְגִירוֹ וְיִתִּיתִי לְוֹת אֶהֲרֹן כְּהֵנָּא אוֹ לְוֹת חַד מִבְּנוֹהֵי כְּהֵנָּא.

שאת או ספחת וגו' - שמות נגעים הם, ולבנות זו מזו. **בהרת** - חברבורות טי"א, וכתוב: בהיר הוא בשחקים (איוב ל"ז:א). **אל אהרן וגומ'** - גזירת הכתוב היא שאין טומאת נגעים וטהרתן, אלא על פי כהן.

(ג) וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־הַנִּגַּע בְּעוֹר־הַבְּשָׂר וְשִׁעָר בַּנִּגַּע הִפְדָּׁׁ לְבֶן וּמְרָאָה הַנִּגַּע עַמְק מְעוֹר בְּשָׂרוֹ נִגַּע צֹרַעַת הוּא וְרָאָהּ הַכֹּהֵן וְטִמָּא אֹתוֹ: וְיִחַזִּי כְּהֵנָּא יֵת מַכְתָּשָׁא בְּמִשְׁךָ בְּשָׂרִיהָ וְשִׁעָרָא בְּמַכְתָּשָׁא אֶתְהַפִּיף לְמַחֹר וּמַחֲזִי מַכְתָּשָׁא עַמִּיק מִמִּשְׁךָ בְּסָרִיָּה מַכְתָּשׁ סְגִירוֹתָא הוּא וְיִחַזִּינִיה כְּהֵנָּא וְיִסְאִיב יְתִיָּה. **הפך לבן** - מתחילה שחור והפך לבן בתוך הנגע. ומיעוט שיער שנים. **עמוק מעור בשרו** - כל מראה לבן עמוק הוא, כמראה חמה עמוקה מן הצל. **וטמא אתו** - יאמר לו: טמא אתה, ששער לבן סימן טומאה, גזירת הכתוב הוא.

(ד) וְאִם-בִּהְרֹתָ לְבִנָּה הוּא בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ וְעַמֶּלְךָ אֵין-מְרֹאָה מִן-הָעוֹר וְשַׁעֲרָה לֹא-הִפְדָּךְ לִבְּן וְהִסְגִּיר הִכְהֵן אֶת-הַנֶּגַע שִׁבְעַת יָמִים:

וְאִם בִּהְרֹא חוֹרָא הִיא בְּמִשְׁךָ בְּסָרְיָה וְעַמִּיק לִית מַחְזָהָ מִן מִשְׁכָּא וְשַׁעֲרָא לֹא אֶתְהַפִּיךְ לְמַחְוֹר וְיִסְגַר כְּהֵנָּא יֵת מִכְתָּשָׂא שִׁבְעָא יוֹמִין.

ועמוק אין מראה מן העור - לא ידעתי פירושו. **והסגיר** - יסגירנו בבית אחד ולא יראה עד סוף שבוע, ואז יוכיחו סימניו עליו.

(ה) וְרֹאֶהוּ הִכְהֵן בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי וְהֵנָּה הַנֶּגַע עָמַד בְּעֵינָיו לֹא-פָשָׂה הַנֶּגַע בְּעוֹר וְהִסְגִּירוֹ הִכְהֵן שִׁבְעַת יָמִים שְׁנִית:

וְיַחְזִינָה כְּהֵנָּא בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה וְהָא מִכְתָּשָׂא קָם כַּד הוּא לֹא אוֹסִיף מִכְתָּשָׂא בְּמִשְׁכָּא וְיִסְגַרְנָה כְּהֵנָּא שִׁבְעָא יוֹמִין תְּנִינּוּת.

בעיניו - במראהו ובשיעורו הראשון. **והסגיר שנית** - הא אם פשה בשבוע הראשון טמא מוחלט.

(ו) {שני דתזריע} וְרֹאֶה הִכְהֵן אֵתוֹ בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי שְׁנִית וְהֵנָּה כְּהָה הַנֶּגַע וְלֹא-פָשָׂה הַנֶּגַע בְּעוֹר וְטִהְרֹו הִכְהֵן מִסְפַּחַת הוּא וְכַבֵּס בְּגָדָיו וְטִהַר:

וְיַחְזִי כְּהֵנָּא יֵתִיה בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה תְּנִינּוּת וְהָא עָמָא מִכְתָּשָׂא וְלֹא אוֹסִיף מִכְתָּשָׂא בְּמִשְׁכָּא וְיִדְכִינָה כְּהֵנָּא עֲדִיתָא הִיא וְיִצְבַּע לְבוֹשׁוֹהִי וְיִדְכִי.

כהה - הוכחה ממראיתו, הא אם עמד במראיתו או פשה טמא. **מספחת** - שם נגע טהור. **וכבס בגדיו וטהר** - הואיל ונזקק להסגר נקרא טמא וצריך טבילה.

(ז) וְאִם-פָּשָׂה תִפְשָׂה הַמְּסַפַּחַת בְּעוֹר אַחֲרֵי הָרֵאָתוֹ אֶל-הִכְהֵן לְטִהְרֹתוֹ וְנִרְאָה שְׁנִית אֶל-הִכְהֵן:

וְאִם אוֹסְפָא תוֹסִיף עֲדִיתָא בְּמִשְׁכָּא בְּתַר דְּאֶתְחַזִּי לְכְהֵנָּא לְדְכוּתִיה וְיַתְחַזִּי תְּנִינּוּת לְכְהֵנָּא.

(ח) וְרֹאֶה הִכְהֵן וְהֵנָּה פְּשֻׁתָּה הַמְּסַפַּחַת בְּעוֹר וְטִמְאֹו הִכְהֵן צָרַעַת הוּא: וְיַחְזִי כְּהֵנָּא וְהָא אוֹסִיפַת עֲדִיתָא בְּמִשְׁכָּא וְיִסְאָבְנִיה כְּהֵנָּא סְגִירוּתָא הִיא.

וטמאו הכהן - ומשמטמאו הרי הוא מוחלט, וזקוק לצפרים ולתגלחת ולקרבת האמור בפרשת זאת תהיה (ויקרא י"ד). **צרעת היא** - המספחת הזאת. **צרעת** - לשון נקבה. נגע - לשון זכר.

(ט) {פ} גַּנַּע צָרַעַת כִּי תִהְיֶה בְּאָדָם וְהוּבָא אֶל-הִכְהֵן: מִכְתָּשׁ סְגִירוֹ אַרְי תְּחִי בְּאִנְשָׂא וְיִתִּיתִי לָוֶת כְּהֵנָּא.

(י) וְרֹאֶה הִכְהֵן וְהֵנָּה שְׂאֵת-לְבִנָּה בְּעוֹר וְהִיא הַפְּכָה שַׁעַר לִבְּן וּמַחִית בְּשָׂר חִי בְּשֵׂאת:

וְיַחְזִי כְּהֵנָּא וְהָא עֲמָקָא חוֹרָא בְּמִשְׁכָּא וְהִיא הַפְּכַת שַׁעֲרָא לְמַחְוֹר וְרִשָּׁם בְּשָׂר חִי בְּעַמִּיקָתָא.

ומחייט - שניימט בלעז. שנהפך מקצת הלובן שבתוך השאת למראה בשר, אף הוא סימן טומאה. **שער לבן** - בלא מחיה, ומחיה בלא שער לבן, ואף על פי שלא נאמרה מחיה אלא בשאת, אף בכל המראות ותולדותיהן היא סימן טומאה.

(יא) **צִרְעַת נוֹשֶׁנֶת הוּא בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ וְטִמְאֹ הִכְהֵן לֹא יִסְגְּרֶנּוּ כִּי טִמְאָ הוּא:**
 סְגִירוֹת עֲתִיקָא הִיא בְּמִשְׁךְ בְּשָׂרִיהָ וְיִסְאָבְנִיהָ כִּהְנָא לֹא יִסְגְּרִינָהּ אֲרִי מְסָאָב הוּא.
צרעת נושנת - מכה ישנה היא תחת המחיה בחבורה זו, מליאה לחה תחתיה, ולמעלה נראית בריאה, שלא תאמר הואיל ונעשת מחיה ובריאה אטהרנה.

(יב) **וְאִם-פְּרוּחַ תִּפְרָח הַצִּרְעַת בְּעוֹר וְכִסְתָּהּ הַצִּרְעַת אֶת כָּל-עוֹר הַנֹּגַע מֵרֵאשׁוֹ וְעַד-רִגְלָיו לְכָל-מְרִאָה עֵינֵי הִכְהֵן:**
 וְאִם מְסָאָב תִּסְגִּי סְגִירוֹתָא בְּמִשְׁכָּא וְתַחֲפִי סְגִירוֹתָא יֵת כָּל מִשְׁךְ מִכְתָּשָׂא מֵרִישִׁיהָ וְעַד רִגְלוֹהִי לְכָל חִיזוֹ עֵינֵי כִּהְנָא.

מראשו - של אדם ועד רגליו, **לכל מראה עיני הכהן** - פרט לכהן שחשך מאורו.

(יג) **וְרִאָה הִכְהֵן וְהִנֵּה כִסְתָּהּ הַצִּרְעַת אֶת-כָּל-בְּשָׂרוֹ וְטִהַר אֶת-הַנֹּגַע כָּלֹּ הַפֶּדָּ לָבֵן טָהוֹר הוּא:**
 וְיַחֲזִי כִּהְנָא וְהָא חֲפַת סְגִירוֹתָא יֵת כָּל בְּשָׂרִיהָ וְיִדְכִי יֵת מִכְתָּשָׂא כְּלִיהָ אֶתְהַפִּיף לְמַחֲוֹר דְּכִי הוּא.

(יד) **וּבַיּוֹם הַרְאֹת בּוֹ בְּשָׂר חִי יִטְמָא:**

וּבְיוֹמָא דִּיתְחַזִּי בִּיהָ בְּשָׂרָא חִיָּא יְהִי מְסָאָב.

וביום - מה תלמוד, יש יום שאתה רואה, ויש יום שאין אתה רואה. מכאן אמרו: חתן נותנין לו כל שבעה, לו ולאיצטליתו לו ולכסותו, וכן ברגל נותנין לו כל שבעת ימי הרגל. **וביום הראות בו בשר חי** - אם צמחה בו מחיה, הרי כבר פירש שהמחיה סימן טומאה, אלא הרי שהיה הנגע באחד מעשרים וארבעה ראשי איברים שאין מטמאין משום מחיה, לפי שאין נראה הנגע כולו כאחד, ששופעין הילך והילך, וחזר ראש האבר ונתגלה שיפועו על ידי שומן, כגון שהבריא ונעשה רחב ונראית בו המחיה, לימדנו הכתוב שתטמא.

(טו) **וְרִאָה הִכְהֵן אֶת-הַבְּשָׂר חִי וְטִמְאֹ הַבְּשָׂר חִי טִמְאָ הוּא צִרְעַת הוּא:**
 וְיַחֲזִי כִּהְנָא יֵת בְּשָׂרָא חִיָּא וְיִסְאָבְנִיהָ בְּשָׂרָא חִיָּא מְסָאָב הוּא סְגִירוֹתָא הוּא.

צרעת הוא - הבשר ההוא. **בשר** - לשון זכר.

(טז) **אִזְ כִּי יָשׁוּב הַבְּשָׂר חִי וְנִהְפָּד לְלָבָן וּבָא אֶל-הַכְהֵן:**

אִזְ אֲרִי יָתוּב בְּשָׂרָא חִיָּא וְיִתְהַפִּיף לְמַחֲוֹר וְיִיתִי לֹת כִּהְנָא.

(יז) **וְרִאָהוּ הִכְהֵן וְהִנֵּה נִהְפָּד נִהְפָּד לְלָבָן וְטִהַר הִכְהֵן אֶת-הַנֹּגַע טָהוֹר הוּא:**
 וְיַחֲזִינִיהָ כִּהְנָא וְהָא אֶתְהַפִּיף מִכְתָּשָׂא לְמַחֲוֹר וְיִדְכִי כִּהְנָא יֵת מִכְתָּשָׂא דְּכִי הוּא.

(יח) {שלישי דתזריע} {פ} **וּבְשָׂר כִּי-יְהִיָּה בּוֹ-בְעוֹר שְׁחִין וְנִרְפָּא:**

וְאָנֹשׁ אָרִי יְהִי בֵיהּ בְּמִשְׁכֵּיהּ שְׁחָנָא וְיִתְסִי.

שחין - לשון חימום, שנתחמם הבשר בליקוי הבא לו מחמת מכה, שלא מחמת האור. **ונרפא** - השחין העלה ארוכה, ובמקומו עלה נגע אחר.

(יט) וְהָיָה בַּמָּקוֹם הַשְּׁחִין שְׁאֵת לְבָנָה אִוּ בַּהֲרַת לְבָנָה אֲדַמְדַּמַּת וְנִרְאָה אֶל-הַכֹּהֵן:

וְיִהְיֶה בְּאַתֵּר שְׁחָנָא עִמְקָא חוּרָא אִוּ בַּהֲרָא חוּרָא סְמִקָּא וְיִתְחַזִּי לְכַהֲנָא.

או בהרת לבנה אדמדמת - שאין הנגע לבן חלק, אלא פתוך ומעורב בשתי מראות לובן ואדום.

(כ) וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהֵנָּה מְרֵאָה שְׁפֹל מִזֶּהָעוֹר וְשִׁעְרָהּ הִפְךָ לְבָן וְטִמְאָו הַכֹּהֵן נִגְעַעֲצָרֶעַת הוּא בְּשְׁחִין פְּרָחָה:

וְיִחַזִּי כֹּהֲנָא וְהָא מְחֻזָּהָ מִפִּיָּו מִן מִשְׁכָּא וְשִׁעְרָה אֲתֵּהֲפִיָּו לְמַחֲוֹר וְיִסְאַבְנִיהּ כֹּהֲנָא מִכְתָּשׁ סְגִירוּתָא הִיא בְּשְׁחָנָא סְגִיָּאת.

מראה שפל - אין ממשה שפל, אלא מתוך לבוניתו הוא נראה שפל ועמוק, כמראה חמה עמוקה מן הצל.

(כא) וְאִם יִרְאָנָה הַכֹּהֵן וְהֵנָּה אֵיזֶבֶה שֶׁעַר לְבָן וְשִׁפְלָה אֵינְנָה מִזֶּהָעוֹר וְהִיא כֹּהֵה וְהִסְגִּירוּ הַכֹּהֵן שְׁבַעַת יָמִים:

וְאִם יִחַזְּנִיהּ כֹּהֲנָא וְהָא לִית בֵּיהּ שֶׁעַר חוּר וּמִכִּיכָא לִיתָהָא מִן מִשְׁכָּא וְהִיא עִמְיָא וְיִסְגְּרִנִּיהּ כֹּהֲנָא שְׁבַעַת יוֹמִין.

(כב) וְאִם-פְּשָׁה תִפְשָׁה בְּעוֹר וְטִמְאָ הַכֹּהֵן אֹתוֹ נִגְעַ הוּא:

וְאִם אוֹסְפָא תוֹסִיף בְּמִשְׁכָּא וְיִסְאִיב כֹּהֲנָא יִתִּיהּ מִכְתָּשָׁא הִיא.

נגע היא - השאת הזאת או הבהרת.

(כג) וְאִם-תִּחְתִּיָּהּ תַעֲמֹד הַבְּהֲרַת לֹא פִשְׁתָּהּ צְרַבַת הַשְּׁחִין הוּא וְטִהְרוּ הַכֹּהֵן:

וְאִם בְּאַתְרָה קָמַת בַּהֲרָתָא לֹא אוֹסִיפַת רִשְׁם שְׁחָנָא הִיא וְיִדְכִינִיהּ כֹּהֲנָא.

תחתיה - במקומה. **צרבת השחין** - כתרגומו: רושם שיחנא, אינו אלא רושם החימום הניכר בבשר. כל צרבת לשון רגיעת עור הנרגע מחמת חימום, כמו: ונצרב בו כל פנים (יחזקאל כא, ג), רַיִטְרִי"ר בלעז. **צרבת** - רייטרישמנט בלעז.

תהלים - פרק קי"ט, פסוקים א'-צ"ו

תניא יומי - פרק מ"ב

וְכַח זֶה וּמִדָּה זֶה, לְקִשְׁרֵי דְעֵתוֹ בְּה', יֵשׁ בְּכָל נֶפֶשׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל בִּינִיקְתָּהּ מִנְשַׁמַּת מִשָּׁה רַבְּנֵי עַלְיוֹ הַשְּׁלוֹם. רַק מֵאַחַר שְׁנַת־לְבָשָׁה הַנֶּפֶשׁ בְּגוֹף, צְרִיכָה

ליגיעה רבה ועצומה בפולה ומכפלת. האחת היא יגיעת בשר, לבטש את הגוף ולהכניעו שלא יחשיך על אור הנפש, כמו שכתבנו לעיל בשם הזוהר, דגופא דלא סלק ביה נהורא דנשמתא – מבטשין ליה, והיינו על ידי הרהורי תשובה מעמק הלב, כמו שכתוב שם. והשנית היא יגיעת הנפש, שלא תכבד עליה העבודה ליגע מחשבתה להעמיק ולהתבונן בגדלת ה' שעה גדולה רצופה. כי שעור שעה זו אינו שווה בכל נפש. יש נפש זכה בטבעה, שמיד שמתבוננת בגדלת ה' – יגיע אליה היראה ופחד ה', כמו שכתב בשלחן ערוך ארח חיים סימן א': בשיתבונן האדם שהמלך הגדול, מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא אשר מלא כל הארץ כבודו, עומד עליו ורואה במעשיו, מיד יגיע אליו היראה וכו'. ויש נפש שפלה בטבעה ותולדתה ממקור חצבה, ממדרגות תחתונות דעשר ספירות דעשיה, ולא תוכל למצא במחשבתה האלהות כי אם בקשי ובחזקה. ובפרט אם הטמאה בחטאת געורים, שהעונות מבדילים וכו' [כמו שכתוב בספר חסידים סימן ל"ה].

ומכל מקום בקשי ובחזקה, שתתחזק מאד מחשבתו באמין ויגיעה רבה ועמק גדול, להעמיק בגדלת ה' שעה גדולה, בודאי תגיע אליו על כל פנים היראה תתאה הנ"ל, וכמו שאמרו רז"ל: "יגעתי ומצאתי – תאמין", וכדכתיב: "אם תבקשנה ככסף וכמטמונים תחפשנה, אז תבין יראת ה'". פרוש, בדרך שמחפש אדם מטמון ואוצר הטמון בתחתיות הארץ, שחופר אחריו ביגיעה עצומה, כך צריך לחפר ביגיעה עצומה לגלות אוצר של יראת שמים הצפון ומסתר בבינת הלב של כל אדם מישראל, שהיא בחינה ומדרגה שלמעלה מהזמן, והיא היראה הטבעית המסתרת הנ"ל.

רק שבדי שתבוא לידי מעשה בבחינת יראת הטא, להיות סור מרע במעשה דבור ומחשבה, צריך לגלותה ממצפוני בינת הלב שלמעלה מהזמן, להביאה לבחינת מחשבה ממש שבמת, להעמיק בה מחשבתו משך זמן מה ממש, עד שתצא פעלתה מהבחינה אל הפעל ממש, דהיינו להיות סור מרע ועשה טוב במחשבה דבור ומעשה מפני ה', הצופה ומביט ומאזין ומקשיב ומבין אל כל מעשהו ובוהן בליותיו ולבו, וכמאמר רז"ל: "הסתכל בשלשה דברים" וכו', "עין רואה ואזן שומעת" וכו'.

לוח היום-יום

כ"ה ניסן, י' לעומר

העבודה היא בכל אדם לפי מהותו ומעלתו. מי שיש בידו לנקוב מרגליות או ללטוש אבנים טובות ועוסק בעבודת מלאכת אפית לחם - ומוכן דוגמת כל זה בעבודה - הגם שהיא עבודה ומלאכה הנצרכת במאד, בכל זה לחטא יחשב לאיש ההוא.

נ"ך יומי - משלי פרק י"ה

(א) לַתְּאוּהָ יִבְקֶשׁ נִפְרָד בְּכָל-תּוֹשִׁיָה יִתְגַּלֵּעַ:

לתאוה יבקש נפרד - מי שנפרד מן הקב"ה שלא לשמר מצותיו לתאות לבו ויצרו הרע הוא רודף וסופו בכל תושיה יתגלע בין החכמים תגלה חרפתו. ורבותינו פירשוהו (בבלי נזיר כ"ג): בלוט שנפרד מאברהם על תאות לבו: ויבחר לו לוט את כל ככר הירדן וגו' (בראשית י"ג:י"א) כל המקרא הזה על שם ניאוף נאמר, וסופו נתגלה קלונו בבתי כניסיות ומדרשות: לא יבא עמוני וגו' (דברים כ"ג, ד').

(ב) לֹא-יִחַפֵּץ בְּסִיל בְּתִבּוּנָה כִּי אִם-בְּהַתְּגַלּוֹת לִבּוֹ:

כי אם בהתגלות לבו - כי אם בגילוי לבו הוא חפץ לגלות מה שבלבו.

(ג) בְּבוֹא־רָשָׁע בָּא גַם-בּוֹז וְעַם-קְלוֹן חָרְפָה:

ועם קלון - תבא חרפה וגידוף. מי שבוחר בקלון ובניאוף חרפה היא לו.

(ד) מִיָּם עֲמֻקִּים דְּבַרֵי פִי-אִישׁ נַחַל נִבְעַ מְקוֹר חֲכָמָה:

מקור חכמה כנחל נובע וכמים עמוקים. **דברי פי איש** - כל איש שבמקרא לשון גבר, גדול בגבורה הוא, ביר בלעז.

(ה) שְׂאֵת פְּנֵי-רָשָׁע לֹא-טוֹב לְהִטּוֹב לְהִטּוֹת צְדִיק בְּמִשְׁפָּט:

שאת פני רשע לא טוב - כך פירשוהו רבותינו (בבלי יומא פ"ז, א): לא טוב להם לרשעים שנושאים להם פנים בעולם הזה ונפרעים מהם לעולם הבא. טוב להטות צדיק במשפט - טוב להם לצדיקים שמכריעין להם כף מאזנים לחובה בעולם הזה ונפרעים מהם בחייהם וזוכים לעולם הבא. ולפי פשוטו כמשמעו.

(ו) שִׁפְתֵי כֶּסֶל יִבְאוּ בְּרִיב וְפִיו לְמַהְלֻמוֹת יִקְרָא:

שפתי כסיל יבאו בריב - כל דבריו באים בלשון תגר. **ופיו למהלומות יקרא** - קורא לייסורים להביאם עליו.

(ז) פִּי-כֶּסֶל מִחֲתָה-לוֹ וְשִׁפְתָיו מוֹקֵשׁ נִפְשׁוֹ: (ח) דְּבַרֵי גִרְזֵן כְּמַתְּלֵהִים זֵהִם יִרְדּוּ חֲדָרֵי-בֶטֶן:

כמתלהמים - לשון מהלומות (משלי י"ח:ו').

(ט) גַּם מִתְּרַפָּה בְּמִלְאֲכָתּוֹ אַח הוּא לְבַעַל מִשְׁחִית:

מתרפה במלאכתו - פורש מן התורה, והוא תלמיד חכמים. **לבעל משחית** - לשטן.

(י) מְגִדְלֵעֵז שֵׁם יְהוָה בּוֹ-יִרוּץ צְדִיק וְנִשְׁגָּב:

ונשגב - והוא מתחזק.

(יא) הוֹן עֲשִׂיר קִרְיַת עֲזוֹ וּכְחוּמָה נִשְׁגָּבָה בְּמִשְׁכָּתוֹ:

וכחומה נשגבה - עשרו לו בחדרי משכיתו על שם שהבית נרצף ברצפה של אבנים הסוככין על הארץ קרוי אבן משכית.

(יב) לִפְנֵי-שֹׁכֵר יִגְבֶּה לְב־אִישׁ וּלְפָנַי כְּבוֹד עֲנֹה: (יג) מִשֵּׁיב דְּבַר בְּטָרִם יִשְׁמַע אֲוֹלֵת הַיָּא-לוֹ וְכַלְמָה: (יד) רוּחַ-אִישׁ יְכַלְכֵּל מַחְלָהוּ וְרוּחַ נְכֹאָה מִיִּשְׁאָנָה:

רוח איש - רוח גבר שהוא איש גבור ואינו נותן דאגה בלבו ומקבל את הבא עליו בחכמה. **יכלכל מחלהו** - אין כחו סר מעליו.

(טו) לֵב גִּבּוֹן יִקְנֶה-דַּעַת וְאֶזֶן חֲכָמִים תִּבְקֶשׁ-דַּעַת:

(טז) מִתֵּן אָדָם יִרְחִיב לוֹ וּלְפָנַי גְּדֹלִים יִנְחֲנוּ:

מתן אדם - כפשוטו. ומדרשו (ירושלמי הוריות ג'ד-ה'): בנותני צדקה מדבר שמרחיב לו חלקו לעתיד. וגם בחייו לפני גדולים ינחנו ואומרים עליו שהוא חשוב.

(יז) צְדִיק הָרֵאשׁוֹן בְּרִיבוֹ (יבא) [וּבֵא-]רְעֵהוּ וְחִקְרוּ: (יח) מְדִינִים יִשְׁבִּית הַגּוֹרֵל וּבֵין עֲצוּמִים יִפְרִיד:

ובין עצומים - בעלי דינין, כמו הגישו עצמותיכם (ישעיהו מ"א:כ"א), ובלשון משנה: שנים שנתעצמו בדין, ועל שם שמריבתם עצומה קוראם עצומים. או לשון חוזק, או לשון אוטם, כמו: עוצם עיניו (ישעיהו ל"ג:ט"ו).

(יט) אַח נִפְשָׁע מִקְרִית-עֵזוֹ [וּמְדִינִים] (ומדונים) כְּבָרִיחַ אַרְמוֹן:

אח נפשע מקרית עוז - יש אח הנפשע באחיו ומאבד במרדו קרית עזו, כגון לוט באברהם עשו ביעקב. **ומדיינים כבריח ארמון** - ומריבה שביניהם מפרידתם לעולם, כבריח זה שנועלין בו שערי ארמון שלא יכנסו בו.

(כ) מִפְּרִי פִי-אִישׁ תִּשְׁבַּע בְּטָנוֹ תְּבוֹאֵת שְׁפָתָיו יִשְׁבַּע: (כא) מוֹת וְחַיִּים בְּיַד-לְשׁוֹן וְאֵהָבֶיהָ יֹאכֵל פְּרִיהָ:

ואוהביה יאכל פריה - אוהב לשונו מרגילה לתורה, ואוכל שכרה בעולם הזה.

(כב) מִצָּא אִשָּׁה מִצָּא טוֹב וַיִּפֶּק רָצוֹן מִיהָוָה:

מצא אשה מצא טוב - תורה. וכמשמעו אשה טובה. **ויפק** - ויוציא.

(כג) תַּחֲנוּנִים יְדַבֵּר-רֶשׁ וְעֵשִׂיר יַעֲנֶה עֲזוֹת:

תחנונים ידבר רש וגו' - דרך זה בכך ודרך זה בכך, לימדך דרך ארץ שאף על פי שעשיר יענה עזות, הרש ידבר תחנונים וכן לעינין הרב והתלמיד.

(כד) אִישׁ רַעִים לְהִתְרַעַע וַיֵּשׂ אֹהֵב דְּבֵק מֵאָח:

איש רעים להתרועע - אדם שקונה לו רעים עוד יבא יום שיצטרך להם ויקרבוהו. ואם תאמר: מה בכך? יש אהב דבק מאח - שיקרבהו יותר מקרובו ואחיו.

יום שני // כ"ו ניסן

הוּמַשׁ – שְׁנֵי פְרִשְׁת תִּזְו"מ

(כד) {שני במחבורות} {ס} אוּ בְשֵׁר כִּי־יְהִי בְעָרוֹ מְכוֹת־אֵשׁ וְהִיָּתָה מַחֲתִית הַמְּכוֹה בַּהֲרַת לְבָנָה אֲדַמְדַּמֶּת אוּ לְבָנָה:

אוּ אֵנֶשׁ אָרִי יְהִי בְמִשְׁפִּיחַ כְּנֹאֵה דְנוֹר וְיְהִי רֹשֶׁם כְּנֹאֵה בַּהֲרָא חֲנוּרָא סְמָקָא אוּ חֲנוּרָא. **מחית המכוה** - שְׁנֵימֵנֵט, כִּשְׁחִיתָה הַמְּכוֹה נִהְפָּכָה לְבַהֲרַת פְּתוּכָה, אוּ לְבַנָּה חֲלָקָה. [וְסִימְנֵי מְכוֹה וְסִימְנֵי שַׁחִין שׁוּין הֵן, וְלִמָּה חֲלָקוֹן הַכְּתוּב? לֹמַר: שֶׁאֵין מְצֻטְרָפִין זֶה עִם זֶה, נוֹלַד חֲצִי גְרִיס בְּשַׁחִין וְחֲצִי גְרִיס בְּמְכוֹה, לֹא יְדוּנָם כְּבַגְרִיס.]

(כה) וְרָאָה אֶתְהּ הַכְּהֵן וְהִנֵּה נֶהְפֵּד שְׁעָר לָבָן בְּבַהֲרַת וּמְרָאָה עֵמֶק מִן־הָעוֹר צָרַעַת הוּא בְּמְכוֹה פְּרָחָה וְטִמָּא אֲתוּ הַכְּהֵן נִגַּע צָרַעַת הוּא:

וְיַחֲזִי יְתֵה כְּהֵנָא וְהָא אֶתְהַפִּיד שְׁעָרָא לְמַחֲנוֹר בְּבַהֲרַתָּא וּמְחֻזָּהָא עֲמִיק מִן מִשְׁפָּא סְגִירוּתָא הִיא בְּכֹאֵה סְגִיאוֹת וְיִסְאִיב יְתִיחַ כְּהֵנָא מְכַתֵּשׁ סְגִירוּתָא הִיא.

(כו) וְאִם | יִרְאָנָה הַכְּהֵן וְהִנֵּה אֵין־בְּבַהֲרַת שְׁעָר לָבָן וְשִׁפְלָה אֵינְנָה מִן־הָעוֹר וְהוּא כְּהָה וְהַסְגִירוֹ הַכְּהֵן שְׁבַעַת יָמִים:

וְאִם יַחֲזִינָה כְּהֵנָא וְהָא לִית בְּבַהֲרַתָּא שְׁעָר חֲנוּר וּמְכִיכָא לְיְתִהָא מִן מִשְׁפָּא וְהִיא עֲמִינָא וְיִסְגְרִינָה כְּהֵנָא שְׁבַעַת יוֹמִין.

(כז) וְרָאָהוּ הַכְּהֵן בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי אִם־פְּשָׁה תִּפְשָׁה בְּעוֹר וְטִמָּא הַכְּהֵן אֲתוּ נִגַּע צָרַעַת הוּא:

וְיַחֲזִינָה כְּהֵנָא בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה אִם אוּסְפָּא תוּסִיף בְּמִשְׁפָּא וְיִסְאִיב כְּהֵנָא יְתִיחַ מְכַתֵּשׁ סְגִירוּתָא הִיא.

(כח) וְאִם־תִּחְתִּיחַ תַּעֲמִד הַבְּהֲרַת לֹא־פְשָׁתָה בְּעוֹר וְהוּא כְּהָה שְׁאֵת הַמְּכוֹה הוּא וְטַהֲרוּ הַכְּהֵן כִּי־צָרַכְת הַמְּכוֹה הוּא:

וְאִם בְּאַתְרָה קִמַּת בַּהֲרַתָּא לֹא אוּסִיפַת בְּמִשְׁפָּא וְהִיא עֲמִינָא עוֹמֶק כְּנֹאֵה הִיא וְיַדְכִּינָה כְּהֵנָא אָרִי רֹשֶׁם כְּנֹאֵה הִיא.

(כט) {חמישי} {פ} וְאִישׁ אוּ אִשָּׁה כִּי־יְהִי בּוֹ נִגַּע בְּרֹאשׁ אוּ בְזָקוֹן:

וְגִבְר אוּ אִתָּא אָרִי יְהִי בִיחַ מְכַתֵּשׁא בְּרִישׁ אוּ בְדָקוֹן.

בראש או בזקן - בֹּא הַכְּתוּב לְחֲלָק בֵּין נֹגַע שְׁבַמְקוֹם שַׁעַר, לְנֹגַע שְׁבַמְקוֹם בֶּשֶׂר, שְׁזֵה סִימְנֵי בְשַׁעַר לְבָן, וְזֵה בְשַׁעַר צְהוּב.

(ל) וְרָאָה הַכְּהֵן אֶת־הַנֶּגַע וְהִנֵּה מְרָאָהוּ עֵמֶק מִן־הָעוֹר וּבּוֹ שְׁעָר צָהָב דָּק וְטִמָּא אֲתוּ הַכְּהֵן נִתְקַ הוּא צָרַעַת הָרֹאשׁ אוּ הַזָּקוֹן הוּא:

וְיַחֲזִי כְּהֵנָא יְתִ מְכַתֵּשׁא וְהָא מְחֻזָּהָא עֲמִיק מִן מִשְׁפָּא וּבִיחַ שְׁעָר סוּמְק דְעֵדֶק וְיִסְאִיב יְתִיחַ כְּהֵנָא נִתְקָא הוּא סְגִירוּת רִישָׁא אוּ דְקָנָא הוּא.

ובו שער צהוב - שְׁנַהֲפֵךְ שַׁעַר שְׁבַה לְצְהוּב. **נתק הוא** - כִּךְ שְׁמוֹ שֶׁל נֹגַע שְׁבַמְקוֹם שַׁעַר.

(לא) וְכִי־רָאָה הַכֹּהֵן אֶת־נִגְעַת הַנֶּחֱטָק וְהִנֵּה אֵין־מְרֵאָהוּ עָמַק מִן־הָעוֹר וְשָׁעַר שָׁחַר אֵין בּוֹ וְהִסְגִּיר הַכֹּהֵן אֶת־נִגְעַת הַנֶּחֱטָק שִׁבְעַת יָמִים:

וְיַחְזִי כִּהְנָא יָת מַכְתָּשׁ נִתְקָא וְהָא לִית מַחְזוּהִי עֲמִיק מִן מְשָׁפָא וְשָׁעַר אוֹפְס לִית בֵּיה וְיִסְגֵר כִּהְנָא יָת מַכְתָּשׁ נִתְקָא שִׁבְעָא יוֹמִין.

ושער שחור אין בו - הא אם היה בו שער שחור, טהור, ואינו צריך להסגיר, שהשער שחור סימן טהרה הוא בנתקים, כמה שנאמר: שער שחור צמח בו (ויקרא י"ג, ל"ז).

(לב) וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּחֱטָק בַּיּוֹם הַשְּׂבִיעִי וְהִנֵּה לֹא־פָשָׁה הַנֶּחֱטָק וְלֹא־הָיָה בּוֹ שָׁעַר צָהָב וּמְרֵאָה הַנֶּחֱטָק אֵין עָמַק מִן־הָעוֹר:

וְיַחְזִי כִּהְנָא יָת מַכְתָּשׁא בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה וְהָא לֹא אוֹסִיף נִתְקָא וְלֹא הָוָה בֵּיה שָׁעַר סוּמְק וְיִמְחִזִי נִתְקָא לִית עֲמִיק מִן מְשָׁפָא.

והנה לא פשה וגומ' - הא אם פשה או היה בו שער צהוב, טמא.

(לג) וְהִתְגַּלַּח וְאֶת־הַנֶּחֱטָק לֹא יִגְלַח וְהִסְגִּיר הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּחֱטָק שִׁבְעַת יָמִים שְׁנִית:

וְיִגְלַח סַחְרָנִי נִתְקָא וְדַעַם נִתְקָא לֹא יִגְלַח וְיִסְגֵר כִּהְנָא יָת נִתְקָא שִׁבְעָא יוֹמִין תְּנַיִנוּת. **והתגלח** - סביבות הנתק. **ואת הנתק לא יגלח** - מניח שתי שערות סמוך לו סביב, כדי שיהא ניכר אם פשה, שאם יפשה יעבר השערות ויצא למקום הגילוח.

(לד) וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּחֱטָק בַּיּוֹם הַשְּׂבִיעִי וְהִנֵּה לֹא־פָשָׁה הַנֶּחֱטָק בְּעוֹר וּמְרֵאָהוּ אֵינְנוּ עָמַק מִן־הָעוֹר וְטָהַר אֹתוֹ הַכֹּהֵן וְכַבֵּס בְּגָדָיו וְטָהַר:

וְיַחְזִי כִּהְנָא יָת נִתְקָא בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה וְהָא לֹא אוֹסִיף נִתְקָא בְּמְשָׁפָא וּמַחְזוּהִי לִיתוּהִי עֲמִיק מִן מְשָׁפָא וְיִדְכִי לִיתִיה כִּהְנָא וְיִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְיִדְכִי.

(לה) וְאִם־פָּשָׁה יִפְשָׁה הַנֶּחֱטָק בְּעוֹר אַחֲרֵי טְהָרָתוֹ:

וְאִם אוֹסְפָא יוֹסִיף נִתְקָא בְּמְשָׁפָא בְּתַר דְּכּוֹתִיחָה.

אחרי טהרתו - אין לי אלא פושה אחר הפטור, מנין אף בסוף שבוע ראשון ובסוף שבוע שיני? תלמוד לומר: פשה יפשה.

(לו) וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן וְהִנֵּה פָּשָׁה הַנֶּחֱטָק בְּעוֹר לֹא־יִבְקַר הַכֹּהֵן לְשָׁעַר הַצָּהָב טָמֵא הוּא:

וְיַחְזִינִיחָה כִּהְנָא וְהָא אוֹסִיף נִתְקָא בְּמְשָׁפָא לֹא יִבְקַר כִּהְנָא לְשָׁעַר סוּמְק מְסָאב הוּא. **[לא יבקר** - אחרי שפשה לא יקפיד לצהוב, שאפילו בלא צהוב טמא בפשיון.]

[צהוב - כמו: זהוב, אורבלא בלעז.]

(לז) וְאִם־בְּעִינָיו עָמַד הַנֶּחֱטָק וְשָׁעַר שָׁחַר צָמַח־בּוֹ נִרְפָּא הַנֶּחֱטָק טָהוֹר הוּא וְטָהְרוּ הַכֹּהֵן:

וְאִם כֹּד הָוָה קָם נִתְקָא וְשָׁעַר אוֹפְס צָמַח בֵּיה אֶתְפִּסי נִתְקָא דְכִי הוּא וְיִדְכִינִיחָה כִּהְנָא. **שער שחור** - מניין אף הירוק והאדום שאינן צהוב? תלמוד לומר: ושער. ולמה

צהוב דומה? לתבנית הזהב. **וטהרו הכהן** - הא טמא שטיהרו הכהן לא יטהר.

(לח) {ס} וְאִישׁ אוֹ־אִשָּׁה כִּי־יְהִיָּה בְּעוֹר־בְּשָׂרָם בְּהֶרֶת בְּהֶרֶת לְבָנָת:

וַיִּגְבַר אוֹ אֵתָא אַרְי יְהִי בְּמִשְׁדָּ בְּשִׁרְהוֹן בְּהָרוּ בְּהָרוּ חוֹרָו.
בהרת - חברבורות.

(לט) וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה בְּעוֹר־בְּשָׂרָם בְּהֵרַת פְּהוֹת לְבַגְת בְּהַק הוּא פָּרַח
בְּעוֹר טְהוֹר הוּא:

וַיִּחְזִי כְהֵנָּא וְהָא בְּמִשְׁדָּ בְּשִׁרְהוֹן בְּהָרוּ עֲמָן חוֹרָו בְּהֵקָא הוּא סְגִי בְּמִשְׁכָּא דְכִי הוּא.
כהות לבנת - שאין לובן שלהן עז אלא כוהה. **בהק** - כמין לובן הנראה בבשר
אדם אדום, שקורין רוש. בין חברבורות, אדמומיתו קרוי בוהק.

תהלים - פרק קי"ט, פסוקים צ"ו-קע"ו.

תניא - פרק מ"ב

וְגַם כִּי אֵין לוֹ דְמוֹת הַגּוֹף, הָרִי אֲדַרְבָּה, הַכֹּל גָּלוּי וַיְדוּעַ לְפָנָיו בְּיָתֵר שְׂאֵת לְאִין
קִין מְרִאֲנִית הָעֵין וְשִׁמְיַעַת הָאֵזֶן עַל דְּרָךְ מְשָׁל; רַק הוּא עַל דְּרָךְ מְשָׁל, כְּמוֹ אָדָם
הַיּוֹדֵעַ וּמְרַגֵּישׁ בְּעֵצְמוֹ כֹּל מַה שְּׁנַעֲשֶׂה וְנַפְעֵל בְּאַחַד מְכַל רַמ"ח אַבְרָיו, כְּמוֹ קוֹר
אוֹ חוֹם, וְאִפְלוּ חוֹם שְׂבַצְפָּרְנִי רָגְלָיו עַל דְּרָךְ מְשָׁל אִם נִכְוָה בְּאוֹר. וְכֵן מֵהוּתָם
וְעֵצְמוֹתָם וְכֹל מַה שְּׂמַתְפַּעֵל בָּהֶם, יוֹדֵעַ וּמְרַגֵּישׁ בְּמַחוּ. וְכַעֲיֵן יְדִיעָה זֹו, עַל דְּרָךְ
מְשָׁל, יוֹדֵעַ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כֹּל הַנִּפְעֵל בְּכֹל הַנִּבְרָאִים, עֲלִיוֹנִים וְתַתְּחוֹנִים,
לְהִיּוֹת כְּלָם מְשַׁפְּעִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב: "כִּי מִמֶּךָ הַכֹּל"; וְזֶהוּ
שְׂאוּמְרִים: "וְגַם כֹּל הַיְצוֹר לֹא נִכְחַד מִמֶּךָ". וְכְמוֹ שְׂכַתְבַּת הַרְמְב"ם וְהַסְּפִימוֹ לְזֶה
חֲכָמֵי הַקְּבֵלָה, כְּמוֹ שְׂכַתְבַּת הַרְמ"ק בְּפֶרֶד"ס, שְׂבִידִיעַת עֵצְמוֹ כְּבִיכּוֹל יוֹדֵעַ כֹּל
הַנִּבְרָאִים הַנִּמְצָאִים מֵאַמְתַּת הַמְּצָאוֹ וְכו'.

רַק שְׂמִשְׁל זֶה אֵינוֹ אֵלָא לְשַׁבְּדָ אֵת הָאֵזֶן, אֲבָל בְּאַמְתַּת אֵין הַמְּשָׁל דּוֹמָה לְנִמְשָׁל
כֹּל. כִּי נֶפֶשׁ הָאָדָם, אִפְלוּ הַשְּׂכֵלִית וְהָאֵלֵהִית, הִיא מִתְפַּעֵלַת מִמְּאוֹרְעֵי הַגּוֹף
וְצִעְרוֹ, מִחֲמַת הַתְּלַבְּשׁוּתָהּ מִמְּשׁ בְּנֶפֶשׁ הַחַיּוֹנִית הַמְּלַבֶּשֶׁת בְּגוֹף מְשִׁשׁ. אֲבָל
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵינוֹ מִתְפַּעֵל חֵם וְשְׁלוֹם מִמְּאוֹרְעֵי הָעוֹלָם וְשִׁנּוּיָו, וְלֹא
מֵהָעוֹלָם עֵצְמוֹ, שְׂכַלָם אֵינָן פּוֹעֵלִים בּוֹ שׁוֹם שְׁנוּי חֵם וְשְׁלוֹם.

וְהִנֵּה כְּדִי לְהַשְׂכִּיל זֶה הֵיטֵב בְּשִׁכְלָנוּ, כְּבָר הָאֵרִיכוּ חֲכָמֵי הָאָמַת בְּסִפְרֵיהֶם.
אֵךְ כֹּל יִשְׂרָאֵל מֵאַמִּינִים בְּנֵי מֵאַמִּינִים, בְּלִי שׁוֹם חֲקִירַת שְׂכָל אֲנוּשֵׁי, וְאוּמְרִים:
"אַתָּה הוּא עַד שְׂלֹא נִבְרָא הָעוֹלָם" וְכו', כְּנ"ל פֶּרֶק כ'.

לוח היום-יום

כ"ו ניסן, י"א לעמר

(שבת) משיחת אבי אדמו"ר: חסידות מאנט אז "ורחץ את בשרו במים ולבשם". ד. ה.
די השכלה פון חסידות מוז אויסוואשען דעם בשר, און אראפשוויינקען דעם את בשרו, את

הטפל לבשרו, די אלע רגילות'ן, וועלכע בשר מאכט, און דאן קען מען ערשט אנטאן די בגדי קודש. מחשבת ודיבור חסידות והנהגתם של חסידים בהתבוננות קודם התפלה בגדי קודש הם, דאס איז בגדים וועלכע מען האט געגעבען מן הקדש, אבער דער ורחץ במים את בשרו דאס דארף מען אליין. לבושי הנפש דאס גיט מען מלמעלה, אבער אפואשען דעם טפל וואס ווערט פון בשריות און דעם בשר אליין מאכען פאר א בשר קדש, דאס איז נאר בכח עצמו. און דאס מאנט חסידות, און אויף דעם האט רבינו הגדול געהאט מסירות נפש. ער האט געעפענט דעם צנור פון מסירת נפש אויף עבודת ה' בתפלה, זיין צוגעבונדען צו עצמות אין סוף, חסידות שטעלט אוועק א חסיד פנים אל פנים צו עצמות אין סוף.

תרגום: משיחת אבי אדמו"ר: חסידות תובעת "ורחץ את בשרו במים ולבשם". זאת אומרת, ההשכלה של חסידות מוכרחת 'לכבס' את הבשר, ולשטוף את בשרו, את הטפל לבשרו, את כל הרגילויות, שבשר עושה, ורק אז ניתן ללבוש בגדי קודש. מחשבת ודיבור חסידות והנהגתם של חסידים בהתבוננות קודם התפלה בגדי קדש הם, הם הבגדים שניתנו מן הקדש, אבל ה"ורחץ במים את בשרו" זה צריך לבד. לבושי הנפש נותנים מלמעלה, אבל לשטוף את הטפל הנוצר מבשריות ואת הבשר עצמו לעשות לבשר קודש, זהו רק בכח עצמו. וזה דורשת חסידות, ועל זה היה לרבינו הגדול מסירות נפש. הוא פתח את הצינור של מסירות נפש על עבודת ה' בתפלה, להיות מחובר לעצמות אין סוף חסידות מעמידה את החסיד פנים אל פנים לעצמות אין סוף.

נ"ך יומי - משלי פרק י"ט

(א) טוֹב־רָשׁ הוֹלֵךְ בְּתַמּוֹ מֵעַקֵּשׁ שְׁפָתָיו וְהוּא כְּסִיל: (ב) גַּם בְּלֹא־דַעַת נִפְשׁ לֹא־טוֹב וְאֵץ בְּרַגְלָיִם חוּטָא:

גם בלא דעת וגו' - אין טוב לאדם שהוא בלא תורה. **ואץ ברגלים חוטא -** החוטא רופס ודש העוונות בעקביו, ואומר: דבר קל הוא זה אעבור עליו. ורבותינו פירשו (בבלי ערובין ק', ב): גם בלא דעת וגו' - בכופה את אשתו לתשמיש. ואץ ברגלים חוטא - זה הבוועל ושונה. דבר אחר: זה המהלך על גבי עשבים בשבת.

(ג) אֹולַת אָדָם תִּסְלַף דְרָבּוֹ וְעַל־יֵי יִזְעַף לְבוֹ:

אולת אדם וגו' - בעוונו באה עליו רעה, כי באולתו סילף דרכו ועבר עבירות ונפרעין ממנו. כשהצרה באה עליו זועף לבו על הקב"ה ומהרהר אחר מדת הדין, כגון אחי יוסף שהיו אומרים: מה זאת עשה אלהים לנו (בראשית מ"ב, כ"ח).

(ד) הוּן יוֹסִיף רַעִים רַבִּים וְדָל מֵרַעִהוּ יִפְרָד:

הון יוסיף רעים רבים - אוהבים רבים. ויש לפותרו: במי שלמד תורה הרבה.

(ה) עֵד שְׁקָרִים לֹא יִנְקָה וְיִפְיַח כְּזָבִים לֹא יִמְלֹט: (ו) רַבִּים יַחְלוּ פְּגִינָדִיב וְכָל־הָרַע לְאִישׁ מִתָּן:

וכל הרע - הכל נעשים רעים. **לאיש מתן** - יש לפותרו בנותני צדקה, ויש לפותרו במרביצי תורה.

(ז) כָּל אַחֵי-רֵשׁ | שִׁנְאָהוּ אֵף כִּי מֵרַעְהוּ רָחֲקוּ מִמֶּנּוּ מֵרַדְּף אֲמָרִים (לא) [לו]-
[הָמָה]:

אחי רש - קרוביו. **אף כי מרעהו** - וכל שכן מריעיו, שושבינו, ואוהביו. **מרדף אמרים לא המה** - אומר: פלוני ופלוני קרובי הם ופלוני ופלוני מריעיי, והכל דברי הבל. ויש לפותרו: במי שהוא רש בתורה ומעשים טובים. **מרדף אמרים לא המה** - מחזר להורות הלכה ואין. ומדרש אגדה פותרו ביוסף שהיה מוציא דבה על אחיו ואומר שחשודים על אבר מן החי, על כן שנאוהו. וקורהו רש לפי שהיה מוציא דבת שקר עליהם ומרדף אחר אמרים שאינן אמת. **מרדף אמרים לא המה** - לו קרי, מרדף אמרים להנאתו, ולעינין יוסף לו המה, עליו חזרה דבתו: הוא אמר על אחיו שהיו אוכלין אבר מן החי, והם בשעת הקלקלה: וישחטו שער עזים (בראשית ל"ז, ל"א). הוא אמר שהיו מזלזלים בבני השפחות, לפיכך: לעבד נמכר יוסף (תהלים ק"ה, י"ז). הוא אמר שהיו נותנים עיניהם בבנות הארץ, אמר הקב"ה חיך שאני מגרה בך את הדוב: ותשא אשת אדוניו וגו' (בראשית ל"ט, ז').
בבראשית רבה (בראשית רבה פ"ד, ז').

(ח) קָנְהוּ-לֵב אֱהָב נִפְשׁוֹ שִׁמְר תְּבוּנָה לְמִצְאָ-טוֹב: (ט) עַד שִׁקְרִים לֹא יִנְקָה וְיִפְיחַ כְּזָבִים יֹאבֵד: (י) {פ} לֹא-נֶאֱוָה לְכַסִּיל תַּעֲנוּג אֵף כִּי-לְעֶבֶד | מִשָּׁל בְּשָׂרִים:

אף כי לעבד וגו' - קל וחומר, שאין נאה שיהא עבד מושל בנדיבים.

(יא) שְׁכָל אָדָם הָאָרִיךְ אָפוֹ וְתִפְאַרְתּוֹ עֵבֶר עַל-פֶּשַׁע:

שכל אדם האריך אפו - כמו להאריך אפו, אם עשה כן שכל הוא לו. **ותפארתו** - היא שיעבור על פשע - שמעביר על מדותיו.

(יב) נָהֵם בְּכַפִּיר זַעַף מִלֶּךְ וְכָטַל עַל-עֵשֶׁב רְצוּנוֹ:
זעף מלך - הקב"ה.

(יג) הָיְתָ לְאָבִיו בֵּן כָּסִיל וְדָלַף טָרַד מְדִינַי אִשָּׁה:
דלף טורד - דלף גשמים היורד בבית וטורד ומטריח את ישבי הבית, כך מדייני אשה רעה.

(יד) בַּיֵּת וְהוֹן נַחֲלַת אָבוֹת וְיָמֵי אִשָּׁה מִשְׁפָּלַת: (טו) עֲצָלָה תִּפְּלֵל תִּרְדָּמָה וְנִפְּשׁ רְמִיָּה תִּרְעַב:

עצלה תפיל תרדמה - העצילות מביאה לידי שינה, זו היא המליצה, אבל המשל על שהוא מתעצל בתלמוד סופו כששואלין ממנו דבר חכמה הרי הוא כנרדם.

ונפש רמיה תרעב - סוף שיעני, וכן הרמאי בתלמודו לעשות תורתו חבילות חבילות, סוף שהוא משכח.

(טז) **שִׁמְרֵ מְצוּהַ שְׁמֵר נַפְשׁוֹ בּוֹזֵה דַרְכָיו [יְמוֹת] (יומת):**
בוזה דרכיו - שאינו נותן לבו לשקלן.

(יז) **מְלוֹה יִי חוֹנֵן דָּל וְגַמְלוֹ יִשְׁלֵם-לוֹ:**

וגמולו ישלם לו - כשבא לידי חולי ונוטה למות, מליצה צדקתו עליו לפני מדת הדין: העני היתה נפשו מפרכסת לצאת ברעב וזה פירנסו והחזירה לגופו, אף אני אחזיר נפשו אליו.

(יח) **יִסֵּר בְּנֶדֶךָ כִּי-יֵשׁ תִּקְוָה וְאֶל-הַמִּיתוֹ אֶל-תִּשָּׂא נַפְשְׁךָ:**
ואל המיתו אל תשא נפשך - אל תכהו מכת מות.

(יט) (גרל) **[גְּדַל-] חֲמָה נִשְׂא עֲנָשׁ כִּי אִם-תִּצְיֵל וְעוֹד תּוֹסֵף:**
גדל חמה - לוקח לו עונש. **כי אם תציל ועוד תוסיף** - כי אם תעבור על חמתך ותציל את שנאך אם ראית רעה באה אליו, עוד תוסיף ימים וטובה.

(כ) **שִׁמְעַ עֲצָה וְקִבֵּל מוֹסֵר לְמַעַן תַּחְכֵּם בְּאַחֲרֵיתֶךָ: (כא) רַבּוֹת מַחְשְׁבוֹת בְּלִב-אִישׁ וְעֲצַת יְיָ הִיא תִּקּוּם: (כב) תִּאֲנוֹת אָדָם חֲסִדוֹ וְטוֹב-רֵשׁ מְאִישׁ כָּזָב:**
תאות אדם חסדו - עיקר שהבריות מתאווים לאדם, בשביל חסדו מתאווים לו. אם איש כזב הוא ומבטיח ואינו עושה, טוב איש רש ממנו.

(כג) **יִרְאֵת יְיָ לְחַיִּים וְשָׁבַע יָלִין בְּלִי-יִפְקֹד רָע:**
ושבע ילין - הירא את י"י שלא יפקד בשום רעה.

(כד) **טֶמֶן עֲצֵל יָדוֹ בְּצַלְחַת גַּם-אֶל-פִּיהוֹ לֹא יִשְׁיבֶנָּה:**
בצלחת - ביורה חמה כשהעבירה מן האור ופינוה רקנית מחמם ידו לתוכה. ודומה לו בדברי הימים: בשלו בסירות ובצלחות ובדוודים (דברי הימים ב ל"ה, י"ג). ומשום רבינו יצחק הלוי שמעתי: **בצלחת** - בשעת הצנה והגליד, על שם שהקור והגליד מבקעין וצולחין את הידים.

(כה) **לֵץ תִּפְּהַ וּפְתֵי יַעֲרֵם וְהוֹכִיחַ לְנַבּוֹן יִבִּין דַּעַת:**
לץ תכה ופתי יערים - על מכות פרעה ומחיית עמלק החכים יתרו ונתגייר.

(כו) **מִשְׁדַּד-אֵב יִבְרִיחַ אִם בֵּין מִבִּישׁ וּמַחְפִּיר:**
משדד אב יבריא אם - ויבריא אם. **בן מחפיר ומביש** - דרכיו. על ידי שראתה, שרה את בן הגר המצרית מצחק (בראשית כ"א:ט') לעבודה זרה וגלוי עריות, גרם שנשתלחה אמו וירע הדבר בעיני אברהם אביו (בראשית כ"א:י"א).

(כז) **חֲדַל-בְּנֵי לְשִׁמְעַ מוֹסֵר לְשִׁגּוֹת מְאִמְרֵי-דַעַת:**

חדל בני לשמוע מוסר וגו' - הרי זה מקרא מסורס, וכה פתרונו: חדל בני לשגות מאמרי דעת בשביל לשמוע מוסר, חדל לשגות כמו מלשגות, וכן וחדל לעשות הפסח (במדבר ט'י"ג), עד כי חדל לספור (בראשית מ"א:מ"ט).

(כח) עַד בְּלִיעַל יְלִיץ מִשֵּׁפֶט וּפִי רְשָׁעִים יִבְלַע-אֶוֹן:

עד בליעל יליץ משפט - יליץ לאדם מליצת משפט ייסורין ומיתה. **משפט** - יושטישא. **יבלע און** - האון יבלעהו ויכלהו.

(כט) נְכוֹנוֹ לְלִצְיִים שְׁפָטִים וּמְהַלְמוֹת לְגֹוּ כְּסִילִים:

נכונו ללצים שפטים - הקב"ה זימן לו שפטים של צרעת לזה הלץ שמספר לשון הרע.

יום שלישי // כ"ז ניסן

הומש - שלישי פרשת תזו"ה

(מ) {ששי / שלישי במחבורות} {ס} וְאִישׁ בִּי יִמְרֹט רֵאשׁוֹ קֶרַח הוּא טְהוֹר הוּא:

וגבר ארי יתר שער רישיה קריח הוא דכי הוא.

קרח הוא טהור הוא - מטומאת נתקין, שאין נידון בסימני ראש וזקן שהן מקום שער, אלא בסימני נגעי עור בשר: מחייה ופסיון.

(מא) וְאִם מִפְּאֵת פָּנָיו יִמְרֹט רֵאשׁוֹ גִּבְחָה הוּא טְהוֹר הוּא: וְאִם מִקְּבִיל אֶפְוֹהִי יִתֵּר שְׁעַר רִישִׁיהָ גְלִישׁ הוּא דְּכִי הוּא.

ואם מפאת פניו - משיפוע קדקד כלפי פניו קרוי גבחת, ואף הצדעין שמכאן ומכאן בכלל. ומשיפוע קדקד כלפי אחוריו, קרוי קרחת.

(מב) וְכִי־יִהְיֶה בְּקֶרַחַת אֹז בְּגִבְחַת נִגַּע לִבָּן אֲדַמְדָּם צִרְעַת פֶּרַחַת הוּא בְּקֶרַחַתוֹ אֹז בְּגִבְחָתוֹ:

וארי יהי בקרחותא או בגלישותא מכתש חניר סמוק סגירות סגיא היא בקרחותיה או בגלישותיה.

נגע לבן אדמדם - פתוך, מניין שאר המראות? תלמוד לומר: נגע.

(מג) וְרָאָה אֹתוֹ הַכֹּהֵן וְהֵנָּה שְׂאֵת־הַנֶּגַע לְבָנָה אֲדַמְדָּמַת בְּקֶרַחַתוֹ אֹז בְּגִבְחָתוֹ כְּמֵרָאָה צִרְעַת עוֹר בְּשָׂר:

ויחזי יתיה כהנא והא עומק מכתשא חניר סמוק בקרחותיה או בגלישותיה כמחזי סגירות משך בשרא.

כמראה צרעת עור בשר - כמראה הצרעת האמור בפרשת עור בשר: אדם כי יהיה בעור (ויקרא י"ג:ב'), ומה אמור בו? שמטמא בארבע מראות, ונידון בשני שבועות, ולא כמראה צרעת האמור בשחין ומכוה שהוא נידון בשבוע אחד, ולא כמראה נתקין של מקום שער שאין מטמאין בארבע מראות.

(מד) אִישׁ־צָרוּעַ הוּא טָמֵא הוּא טָמֵא יִטְמָאנוּ הַכֹּהֵן בְּרֵאשׁוֹ נִגְעוֹ: גֵּבֶר סָגִיר הוּא מְסֻאָב הוּא סְאָבָא יְסֻאָבְנִיהָ כְּהֵנָּה בְּרִישִׁיהָ מִכְּתָשִׁיהָ.

בראשו נגעו - אין לי אלא נתקין, מנין לרבות שאר המנוגע? תלמוד לומר: טמא יטמאנו - לרבות את כולן, על כולן הוא אומר: בגדיו יהיו פרומים וגו' (ויקרא י"ג, מ"ה).

(מה) וְהָצָרוּעַ אֲשֶׁר־בּוֹ הַנֶּגַע בְּגָדָיו יִהְיוּ פְּרָמִים וְרֵאשׁוֹ יִהְיֶה פְּרוּעַ וְעַל־שָׂפָם יַעֲטֶה וְטָמֵא | טָמֵא יִקְרָא:

וְסִגְרָא דְבֵיהּ מִכְתָּשָׂא לְבוּשׁוּהִי יְהוֹן מְבֻזְעִין וְרִישִׁיָּהּ יְהִי פְרִיעַ וְעַל שְׁפָם פְּאָבִילָא יִתְעַטֵּף וְלֹא תִסְתַּבְּבוּ וְלֹא תִסְתַּבְּבוּ יִקְרִי.

פרומים - קרועים. **פרוע** - מגודל פרע. **ועל שפם יעטה** - כאבל. **שפם** - שער השפתים, גרון בלעז. **וטמא טמא יקרא** - משמיע שהוא טמא ויפרשו ממנו.

(מו) **כְּלִימֵי אֲשֶׁר הִנְגַע בּוֹ יִטְמָא טְמָא הוּא בְּדָד יֵשֵׁב מְחוּץ לְמַחְנֵה מוֹשְׁבוֹ:**
כל יומין דמכתשא ביה יהי מסאב מסאב הוא בלחודוהי יתיב מברא למשריתא מותביה.

בדד ישב - שלא יהיו טמאים יושבים עמו. ואמרו רבותינו: מה נשתנה משאר טמאים לישב בדד? הוא הבדיל בלשון הרע בין איש לאשתו בין איש לרעהו, אף הוא יבדל. **מחוץ למחנה** - חוץ לשלש מחנות.

(מז) {ס} **וְהַבְּגָד כִּי־יְהִיָּהּ בּוֹ נִגַע צָרַעַת בְּבִגְד צֹמֵר אִוּ בְּבִגְד פְּשִׁתִּים:**
ולבושא ארי יהי ביה מכתש סגירו בלבוש עמר או בלבוש כתר.

(מח) **אִוּ בִשְׂתֵי אִוּ בְּעֶרְב לְפִשְׁתִּים וְלִצְמֹר אִוּ בְּעוֹר אִוּ בְּכָל־מַלְאָכַת עוֹר:**
או בשתא או בערבא לכתנא ולעמרא או במשפא או בכל עבדת משד.

לפשתים ולצמר - של פשתים או של צמר. **או בעור** - עור שלא נעשה בו מלאכה. [או בכל מלאכת עור - זה עור שנעשה בו מלאכה].

(מט) **וְהָיָה הַנֶּגַע יִרְקַקוּ אִוּ אֲדָמָדִים בְּבִגְדֹתָם אִוּ בְּעוֹר אִוּ־בִשְׂתֵי אִוּ־בְעֶרְב אִוּ בְּכָל־כְּלֵי־עוֹר נִגַע צָרַעַת הוּא וְהָרָאָה אֶת־הַכֹּהֵן:**
ויהי מכתשא רוק או סמוק בלבושא או במשפא או בשתא או בערבא או בכל מן דמשד מכתש סגירותא הוא ויתחזי לכהנא.

ירקוק - ירוק שבירוקין. **אדמדם** - אדום שבאדומים.

(ג) **וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּגַע וְהִסְגִּיר אֶת־הַנֶּגַע שִׁבְעַת יָמִים:**
ויחזי כהנא ית מכתשא ויסגר ית מכתשא שבועא יומין.

(גא) **וְרָאָה אֶת־הַנֶּגַע בַּיּוֹם הַשְּׂבִיעִי כִּי־פָשָׁה הַנֶּגַע בְּבִגְד אִוּ־בִשְׂתֵי אִוּ־בְעֶרְב אִוּ בְּעוֹר לְכֹל אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה הָעוֹר לְמַלְאָכָה צָרַעַת מִמְּאֲרַת הַנֶּגַע טְמָא הוּא:**
ויחזי ית מכתשא ביומא שביעאה ארי אוסיו מכתשא בלבושא או בשתא או בערבא או במשפא לכל דיתעביד משפא לעבדתא סגירות מחסרא מכתשא מסאב הוא.

צרעת ממארת - לשון: סילון ממאיר (יחזקאל כ"ח:כ"ד), פוויאנונט בלעז. מדרשו: תן בו מאירה, שלא תהנה ממנו.

(גב) **וְשָׂרָף אֶת־הַבֶּגֶד אִוּ אֶת־הַשְּׂתִי אִוּ אֶת־הָעֶרְב בַּצֹּמֵר אִוּ בַּפְּשִׁתִּים אִוּ אֶת־כָּל־כְּלֵי הָעוֹר אֲשֶׁר־יְהִיָּהּ בּוֹ הַנֶּגַע כִּי־צָרַעַת מִמְּאֲרַת הוּא בְּאֵשׁ תִּשְׂרָף:**
ויקיד ית לבושא או ית שתא או ית ערבא בעמרא או בכתנא או ית כל מאן דמשד דיהי ביה מכתשא ארי סגירות מחסרא היא בנורא תתוקד.

בצמר או בפשתים - של צמר או של פשתים, זהו פשוטו. ומדרשו: יכול יביא גידי צמר ואניצי פשתן וישרפם עמו, תלמוד לומר: היא באש תשרף - אינה צריכה דבר אחר עמה. אם כן, מה תלמוד לומר: בצמר או בפשתים? להוציא את האומרות שבו, שהן ממין אחר. אומריות, לשון שפה, כמו: אימרא.

(נג) וְאִם יֵרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה לֹא-פָשָׁה הַנֶּגַע בַּבֶּגֶד אוֹ בַשֹּׂטֵי אוֹ בְעֶרְב אוֹ בְּכָל-כְּלֵי-עוֹר:

ואם יחזי כהנא והא לא אוסיף מכתשא בלבושא או בשתיא או בערבא או בכל מן דמשא.

(נד) וְצֹוֹה הַכֹּהֵן וְכַבְּסוּ אֶת אֲשֵׁר-בּוֹ הַנֶּגַע וְהִסְגִּירוּ שִׁבְעַת-יָמִים שְׁנִית: וַיִּפְקֵד כֹּהֵנָא וַיַּחְוֶרֶן קַת דְּבִיחַ מְכַתְּשָׁא וַיִּסְגְּרַנְיָה שְׁבַעא יוֹמִין תַּנְּנִינֹת.

את אשר בו הנגע - יכול מקום הנגע בלבד? תלמוד לומר: את אשר בו הנגע. יכול כל הבגד כולו יטען כיבוס? תלמוד לומר: הנגע, הא כיצד? יכבס מן הבגד עמו.

תהלים - פרקים ק"כ-קל"ד

תניא - פרק מ"ב

והנה כל אדם מישראל, יהיה מי שיהיה, כשיתבונן בזה שעה גדולה בכל יום, איך שהקדוש ברוך הוא מלא ממש את העליונים ואת התחתונים ואת השמים ואת הארץ ממש, מלא כל הארץ כבודו ממש, וצופה ומביט ובוהן בליותיו ולבו, וכל מעשיו ודבוריו וכל צעדיו וספר - אזי תקבע בלבו היראה לכל היום כלו; כשיחזור ויתבונן בזה, אפלו בהתבוננות קלה, בכל עת ובכל שעה, יהיה סור מרע ועשה טוב במחשבה דבור ומעשה, שלא למרות חס ושלום עיני כבודו אשר מלא כל הארץ, וכמאמר רבן יוחנן בן זכאי לתלמידיו, כנ"ל. וזהו שאמר הכתוב: "כי אם ליראה את ה' אלהיך ללכת בכל דרכיו", שהיא יראה המביאה לקיום מצוותיו יתברך בסור מרע ועשה טוב, והיא יראה שתאה הנ"ל.

ולגבי משה, דהיינו לגבי בחינת הדעת שבכל נפש מישראל האלהית, מלתא זמרתיה היא כנ"ל, ושהדעת הוא המקשר מצפוני בינת הלב אל בחינת גלוי במחשבה ממש, כידוע ליודעי ח"ן.

לוח היום-יום

כ"ז ניסן, י"ב לעמר.

דברים המותרים אם עושה אותם להנאתו הם רע גמור כמו שכתב רבינו נ"ע (תניא פרק ז'). לפי דקדוש עצמך במותר לך. צריך להכניס קדושה בדברים המותרים שיהיה בהם תכלית של תורה ומצוות יראת שמים ומידות טובות.

נ"ך יומי - משלי פרק כ'

(א) לֶץ הֵיזֵן הַיַּיִן הֶמָּה שֶׁכָּר וְכָל-שִׁגָּה בּוֹ לֹא יִחָכֵם: (ב) נָהֵם בְּכַפִּיר אֵימַת מְלֶךְ מִתְעַבְּרוּ חוֹטֵא נַפְשׁוֹ:

מתעברו - מכעיסו. **חוטא נפשו** - מתחייב בנפשו, גורם מיתה לעצמו.

(ג) כְּבוֹד לְאִישׁ שֶׁשָׁבַת מְרִיב וְכָל-אֲוִיל יִתְגַּלֵּעַ:

שבת מריב - לנוח ממריבה. **וכל אויל** - שאינו שובת מריב יתגלה קלונו.

(ד) מִחֶרֶף עָצַל לֹא-יִחָרַשׁ [וְשָׂאֵל] (ישאל) בְּקֶצֶיר וְאֵין:

מחרף עצל לא יחרוש - מפני הצנה יושב העצל ואינו עושה מלאכה ואינו עוסק בתורה.

(ה) מֵיָם עֲמָקִים עֲצָה בְּלֵב-אִישׁ וְאִישׁ תְּבוּנָה יִדְלֶנָּה:

עצה בלב איש - הלכה סתומה בלב חכם, והתלמיד נבון בא ודולה אותה מתוך מעיו.

(ו) רַב-אָדָם יִקְרָא אִישׁ חֶסֶד וְאִישׁ אֲמוּנִים מִי יִמָּצָא:

רב אדם יקרא איש חסדו וגו' - הרבה בני אדם יש הבוטחים על אהביהם המבטיחים אותם חסד וקוראים להם בעת דחקם. **ואיש אמונים מי ימצא** - המבטיח ועושה. **איש חסדו** - אדם המבטיחו לעשות עמו חסד.

(ז) מִתְהַלֵּךְ בְּתִמּוֹ צְדִיק אֲשֶׁרֵי בָנָיו אֲחֵרָיו: (ח) מְלֶךְ יוֹשֵׁב עַל-כִּסֵּא-דָוִד מְזַרְהָ בְּעֵינָיו כָּל-רָע:

מלך יושב על כסא דין וגו' - יש לפותרו כנגד הקב"ה, ויש לפותרו על שופטי אמת.

(ט) מִי-יֹאמֶר זָכִיתִי לְבִי לְבִי טְהִרְתִּי מִחֲטָאֵתִי: (י) אָבֹן וְאָבֹן אֵיפָה וְאֵיפָה תוֹעֵבֶת יִי גַם-שְׁנֵיהֶם: (יא) גַּם בְּמַעַלְלָיו יִתְנַפְּר־נַעַר אֶס-זָךְ וְאֶס-יִשָּׁר פְּעֻלוֹ:

(יב) אֵזֶן שֹׁמֵעַת וְעֵין רֹאֶה יִי עֲשֵׂה גַם-שְׁנֵיהֶם:

י"י עשה גם שניהם - כלומר מעשה ידיו הן, והוא חפץ באזן השומעת מוסר ועין הרואה את הנולד.

(יג) אֶל-תִּתְּאָהֵב שְׁנָה פֶן-תִּתְּוֹרֵשׁ פִּקַּח עֵינֶיךָ שִׁבְע־לָחֶם:

פן תורש - תעשה רש.

(יד) רַע רַע יֹאמֶר הַקּוֹנֶה וְאֵל לֹא אֵז יִתְהַלֵּל:

רע רע יאמר הקונה - תורה מתוך הדחק וייסורי רעבון, ואומר אוי לי על הצרה הזאת. וכשהולך לו מלא חכמה אז יתהלל על עצב שנצטער. **ואזל לו** - והולך לו.

(טו) יֵשׁ זָהָב וְרַב־פְּנִינִים וְכָלֵי יָקָר שִׁפְתֵי־דַעַת: (טז) לִקְח־בַּגְדּוֹ כִּי־עָרַב זָר וּבִעָד [נְכָרִיתָ] (נכרים) חִבְּלָהּ: (יז) עָרַב לְאִישׁ לֶחֶם שֶׁקָּר וְאַחַר יִמְלֵא־פִיהוּ חֲצִיץ:

לחם שקר - ניאוף אשת איש. **חציץ** - אבנים דקות, וכן ויגרס בחציץ שני (איכה ג', ט"ז).

(יח) מִחֲשָׁבוֹת בְּעֵצָה תִּכּוֹן וּבַת־חֲבִלּוֹת עֲשֵׂה מְלַחְמָה:

ובתחבולות עשה מלחמה - אם באתה להלחם כנגד השטן המקטרג עליך, בא בתחבולות: תשובה ותפלה ותענית.

(יט) גֹּזְלֵה־סֹד הוֹלֵךְ רַכִּיל וּלְפִתָּה שִׁפְתָיו לֹא תִתְעָרַב:

לפותה שפתיו - המדבר חלקלקות לפתותך ולהסיתך.

(כ) מִקְלָל אָבִיו וְאִמּוֹ יִדְעֶךָ גְרוֹ [בְּאִשׁוֹן] (באישון) חֲשָׁד:

באשון חשך - בהנשיף ובהשחיר החשך, כלומר בבא הרעה.

(כא) נַחֲלָה [מְבַהֲלָת] (מבחלת) בְּרֵאשׁוֹנָה וְאַחֲרִיתָהּ לֹא תִבְרָךְ:

נחלה מבוהלת בראשונה - שנבהל למהר וליטול תחלה, כגון בני גד ובני ראובן שמיהרו ליטול חלקם בעבר הירדן ודברו בבהלה: גדרת צאן נבנה למקננו פה וערים לטפנו (במדבר ל"ב, ט"ז), עשו את העיקר טפל, הקדימו צאנם לטפם. **ואחרייתה לא תבורך** - שגלו כמה שנים קודם לשאר שבטים, כמה שמפורש בסדר עולם (סדר עולם רבה כ"ב) ובמדרש רבי תנחומא (תנחומא מסעי י"ג): בשנת שנים עשרה לאחז, ויער י"י את רוח פול מלך אשור, ויגלם לראובני ולגדי (דברי הימים א ה', כ"ו). ושאר שבטים גלו בשנת שש לחזקיהו היא שנת תשע להושע בן אלה (מלכים ב י"ח, י').

(כב) אֶל־תֹּאמַר אֲשַׁלְמָה־רַע קִנְיָה לִיהוָה וַיִּשַׁע לָךְ: (כג) תוֹעֵבַת יִי אֲבֹן וְאֲבֹן

וּמֵאֲזֵנֵי מִרְמָה לֹא־טוֹב: (כד) מִיְהוָה מִצְעָדֵי־גִבֹּר וְאָדָם מֵה־יְבִין דְּרָכָו:

(כה) מוֹקֵשׁ אָדָם יֵלַע קֹדֶשׁ וְאַחַר נְדָרִים לְבַקֵּר:

מוקש אדם ילע קודש - כשאדם נכשל מוקש בעבירות, מקלקל את קדושתו, כמו: ושתו ולעו (עבדיה א', ט"ז), על כן דברי לעו (איוב ו', ג'). **ואחר נדרים לבקר** - צריך אדם לחזר אחר קרבנות לנדור ולהביא לבקש על נפשו.

(כו) מְזַרְהָ רְשָׁעִים מִלֶּךְ חָכְם וַיִּשָּׁב עֲלֵיהֶם אוֹפֵן:

מזרה רשעים - פרעה וחילו. **מלך חכם** - הקב"ה. **וישב עליהם אופן** - גלגל מדתם השיב עליהם: וינהגו בכבודות (שמות י"ד, כ"ה) כנגד והכבד את לבו (שמות ח', י"א).

(כז) גַּר יִי נִשְׁמַת אָדָם חֵפֶז כָּל-חֲדָרֵי-בֶטֶן:

נר י"י נשמת אדם - הנשמה שבקרבו מחפשת מעשיו ומעידה עליו בדין.

(כח) חֶסֶד וְאֱמֶת יִצְרוּ-מֶלֶךְ וְסֶעֶד בִּיחֶסֶד כְּסֶאֱוֹ: (כט) תִּפְאֶרֶת בַּחוּרִים פִּתְחָם

וְהִדָּר זְקֵנִים שִׁיבָה:

תפארת בחורים וגו' - כשם שתפארת בחורים כחם כך הדר זקנים שיבה.

(ל) חֲבֻרוֹת פָּצַע [תְּמָרוֹק] (תְּמָרִיק) בְּרַע וּמְכֹת חֲדָרֵי-בֶטֶן:

חבורות פצע תמרוק ברע - כך דרשו רבותינו (בבלי שבת ל"ג): הממרק עצמו

לדבר רע ועבירה, סוף בא לידי פצעים וחבורות. **ומכות חדרי בטן** - הדרוקן.

יום רביעי // כ"ח ניסן

עשו כל אשר ביכלתכם!

הומש - רביעי פרשת תזו"מ

(נה) {שביעי / רביעי במחוברות} וְרָאָה הַכֹּהֵן אַחֲרָיָהּ | הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּגַע וְהִנִּיחָה לְאֶת־הַפֶּדָּה הַנֶּגַע אֶת־עֵינוֹ וְהִנִּיחָה לְאֶת־פְּשָׁה טָמֵא הוּא בְּאֵשׁ תִּשְׂרָפֶנּוּ פְּחָתָת הוּא בְּקִרְחָתוֹ אוֹ בְּגִבְחָתוֹ:

וְיִחַזֵּי כְּהֵנָּה בְּתַר דְּחִוּרוֹ יֵת מְכַתְּשָׁא וְהָא לָא שָׁנָא מְכַתְּשָׁא מִן כַּד הָוָה וּמְכַתְּשָׁא לָא אוֹסִיף מְסָאב הוּא בְּנוֹרָא תִּיקְדָּנִיָּה תִּבְרָא הִיא בְּשַׁחִיקוּתִיָּה אוֹ בְּחִדְתוּתִיָּה.

אחרי הכבס - לשון העשות. **לא הפך הנגע את עינו -** לא כהה ממראיתו. **והנגע לא פשה -** שמענו שאם לא הפך ולא פשה, טמא, ואין צריך לומר לא הפך ופשה. הפך ולא פשה, איני יודע מה יעשה לו, תלמוד לומר: והסגיר את הנגע - מכל מקום, דברי ר' יהודה. וחכמים אומרים וכו', כדאית' בתורת כהנים (ספרא ויקרא י"ג:ה), ורמזתיה כאן לישב דבר המקרא על אופניו. **פחתת היא -** לשון גומא, כמו: באחת הפחתים (שמואל ב י"ז, ט'), כלומר שפלה היא, נגע שמראיו שוקעין. **בקרחתו או בגבחתו -** כתרגומו: בשחיקותיה או בחדתותיה. **קרחתו -** שחקים ישנים. ומפני המדרש שהוצרך לגזירה שוה, מנין לפריחה בבגד שהיא טהורה? נאמרה קרחת וגבחת באדם, ונאמרה קרחת וגבחת בבגדים, מה להלן פרח בכולו טהור, אף כאן פרח בכולו טהור, לכך אחז הכתוב לשון קרחת וגבחת. ולענין פירושו ותרגומו זהו משמעו: קרחת - לשון ישנים, וגבחת - לשון חדשים, כאילו נכתב: או באחריתו או בקדמותו, שהקרחת לשון אחורים, והגבחת לשון פנים, כמו שכתוב: ואם מפאת פניו וגומ' (ויקרא י"ג, מ"א), והקרחת כל ששופע ויורד מן הקדקד ולאחוריו, כך מפורש בתורת כהנים (ספרא ויקרא י"ג, מ"א).

(נו) וְאִם רָאָה הַכֹּהֵן וְהִנִּיחָה פְּתָה הַנֶּגַע אַחֲרָיָהּ הַכֹּהֵן אֶתּוֹ וְקָרַע אֶתּוֹ מִן־הַבְּגָד אוֹ מִן־הָעוֹר אוֹ מִן־הַשֵּׁתִי אוֹ מִן־הָעֶרְבִי:
וְאִם חָזָא כְּהֵנָּה וְהָא עָמָא מְכַתְּשָׁא בְּתַר דְּחִוּרוֹ יֵתִיָּה וְיִבְזַע יֵתִיָּה מִן לְבוּשָׁא אוֹ מִן מְשַׁכָּא אוֹ מִן שֵׁתִיָּא אוֹ מִן עֶרְבָא.

וקרע אותו - יקרע מקום הנגע מן הבגד וישרפנו.

(נז) {מפטיר} וְאִם־תִּרְאָה עוֹד בְּבִגְד אוֹ־בְשֵׁתִי אוֹ־בְעֶרְבִי אוֹ בְּכָל־כְּלִי־עוֹר פְּרָחַת הוּא בְּאֵשׁ תִּשְׂרָפֶנּוּ אֶת אֲשֶׁר־בּוֹ הַנֶּגַע:

וְאִם תִּתְחַזֵּי עוֹד בְּלְבוּשָׁא אוֹ בְּשִׁתְּיָא אוֹ בְּעַרְבָּא אוֹ בְּכָל מִן דְּמִשְׁדָּ סִגְיָא הִיא בְּנוֹרָא תִּיקְדַּנְיָה יְת דְּבִיָּה מִכְתָּשָׂא.

פּוֹרַחַת הִיא - דְּבַר הַחֹזֵר וְצוֹמַח. בְּאִשׁ תִּשְׂרֹפֵנוּ - אֵת כָּל הַבְּגָד.

(נח) וְהִבְּגָד אֶזְ-הַשְּׂתִי אֶזְ-הָעֶרְב אוֹ-כָל-כְּלֵי הָעוֹל אֲשֶׁר תִּכְבֹּס וְסָר מֵהֶם

הַנֶּגַע וְכַבֵּס שְׁנֵית וְטָהַר:

וּלְבוּשָׂא אוֹ שְׂתִיָּא אוֹ עֶרְבָּא אוֹ כָּל מָאן דְּמִשְׁדָּ דְּתַחְנוּר וְיַעֲדֵי מִנְהוֹן מִכְתָּשָׂא וְיִצְטַבַּע תְּנַנְנוֹת וְיִדְכֵי.

וְסָר מֵהֶם הַנֶּגַע - אִם כִּשְׂכִיבִסוּהוּ מִתַּחִילָה עַל פִּי כְהֵן, סָר מִמֶּנּוּ הַנֶּגַע לִגְמָרִי.

וְכַבֵּס שְׁנֵית - לְשֵׁם טְבִילָה. תְּרַגּוּ' שֶׁל כִּיבוּסִין שֶׁל פְּרִשָׁה זו, לְשׁוֹן לִיבוֹן,

דְּאִיתַחֲוֹר, חוּץ מִזֶּה שְׁאִינוּ לְלִיבוֹן אֲלָא לְטְבוֹל, לְפִיכָךְ תְּרַגּוּמוּ וְיִצְטַבַּע, וְכֵן כָּל

כִּיבוּס בְּגָדִים שֶׁהֵן לְטְבִילָה, מִתּוֹרַגְמִין: וְיִצְבַּע.

(נט) זֹאת תּוֹרַת נְגַע-צָרְעַת בְּגַד הַצֹּמֵר | אוֹ הַפְּשֻׁתִים אוֹ הַשְּׂתִי אוֹ הָעֶרְב

אוֹ כָּל-כְּלֵי-עוֹל לְטָהָרוֹ אוֹ לְטַמְּאוֹ:

דָּא אוֹרִיתָא דְּמִכְתָּשׁ סִגְיָרוּ לְבוּשׁ עֲמַר אוֹ כְּתָנָא אוֹ שְׂתִיָּא אוֹ עֶרְבָּא אוֹ כָּל מָאן דְּמִשְׁדָּ לְדְּפֹאוּתִיָּה אוֹ לְסִאָבּוּתִיָּה.

(א) {פְּרִשְׁתַּת מְצָרַע} {פ} וְיִדְבַּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר:

וּמִלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמִימְרֵי.

(ב) זֹאת תְּהִיָּה תּוֹרַת הַמְּצָרַע בְּיוֹם טְהָרָתוֹ | וְהוֹבֵא אֶל-הַכֹּהֵן:

דָּא תְּהִי אוֹרִיתָא דְּסִגְיָרָא בְּיוֹמָא דְּדְכּוּתִיָּה וְיִתִּיתִי לְוֹת כְּהֵנָּא.

בְּיוֹם טְהָרָתוֹ - מִלְּמַד שְׁאִין מִטְהַרִּין אוֹתוֹ בְּלִילָה.

(ג) וְיִצָּא הַכֹּהֵן אֶל-מַחוּץ לְמַחְנֵה וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהֵנָּה נִרְפָּא נְגַע-הַצָּרְעַת מִן-

הַצָּרוּעַ:

וְיִפּוֹק כְּהֵנָּא לְמַבְרָא לְמִשְׁרִיתָא וְיִחַזֵּי כְּהֵנָּא וְהָא אֶתְפָּסִי מִכְתָּשׁ סִגְיָרוּתָא מִן סִגְיָרָא.

אֵל מַחוּץ לְמַחְנֵה - חוּץ לְשֶׁלֶשׁ מַחְנוֹת שֶׁנִּשְׁתַּלַּח שֵׁם בְּיַמֵּי חִלוּטוֹ.

(ד) וְצֹוָה הַכֹּהֵן וְלָקַח לְמִטְהָר שְׁתֵּי-צַפְרִיִּים חִזוֹת טְהָרוֹת וְעָץ אֶרְז וְשֹׁנִי

תּוֹלַעַת וְאַזָּב:

וְיִפְקִיד כְּהֵנָּא וְיִסַּב לְדְּמִדְכֵי תְּרַתִּין צַפְרִין חִזִּין דְּכִינּוּ וְאַעָא דְּאַרְזָא וְצַבַּע זְהוּרִי וְאַיזוּבָא.

חִיּוֹת - פֶּרֶט לְטְרִיפּוֹת. טְהוּרוֹת - פֶּרֶט לְעוֹף טַמָּא, לְפִי שֶׁהַנֶּגַעִים בָּאִים עַל לְשׁוֹן

הָרַע, שֶׁהוּא מַעֲשֵׂה פְּטִיט, פִּיטְפוּטֵי דְּבָרִים, לְפִיכָךְ הוּזְקָקוּ לְצַפְרִים לְטְהָרָתוֹ,

צַפְרִים שֶׁמִּפְטַפְטִין תְּמִיד בְּצִיפְצוֹף קוֹל. **וְעֵץ אֶרֶז -** לְפִי שֶׁהַנֶּגַעִים בָּאִים עַל גְּסוֹת

הָרוּחַ. וּמָה תִּקְנָתוֹ וְיִתְרַפָּא? יִשְׁפִּיל עֲצָמוֹ מִגִּיאוֹתוֹ כְּתוֹלַעַת וְאַזּוּב. **עֵץ אֶרֶז -** מִקַּל

שֶׁל אֶרֶז. **וְשֹׁנֵי תוֹלַעַת -** לְשׁוֹן שֶׁל צַמֵּר צְבוּעָה זְהוּרִית.

(ה) וְצוּהָ הַכֹּהֵן וְשָׁחַט אֶת־הַצֶּפֶר וְהָאֶחָת אֶל־כְּלֵי־חָרֶשׁ עַל־מִים חַיִּים: וַיִּפְקֵד כֹּהֵנָא וַיְכּוֹס יָת צֶפְרָא חֲדָא לְמָאן דְּחִסְף עַל מִי מְבוּעַ.

על מים חיים - נותן אותו תחילה בכלי, כדי שיהא דם ציפור ניכר בהן. וכמה הן? רביעית.

(ו) אֶת־הַצֶּפֶר הַחַיָּה יִקַּח אֹתָהּ וְאֶת־עֵץ הָאֲרָז וְאֶת־שֵׁנֵי הַתּוֹלְעֹת וְאֶת־הָאֵזֹב וְטָבַל אוֹתָם וְאֵת | הַצֶּפֶר הַחַיָּה בְּדָם הַצֶּפֶר הַשְּׁחֻטָּה עַל הַמַּיִם הַחַיִּים: יָת צֶפְרָא חִיתָא יִסַּב יָתָהּ וְיָת אֶעָא דְאַרְזָא וְיָת צֵבַע זְהוּרִי וְיָת אֵיזוּבָא וְיִטְבּוֹל יָתְהוֹן וְיָת צֶפְרָא חִיתָא בְּדָמָא דְצֶפְרָא דְנִכְיִסְתָּא עַל מִי מְבוּעַ.

את הציפור החיה יקח אותה - מלמד שאינו אוגדה עמהם אלא מפרישה לעצמה. יכול כשם שאינה בכלל אוגדה, כך לא תהא בכלל טבילה? תלמוד לומר: וטבל אותם ואת הציפור החיה ואת הציפור לכלל טבילה.

(ז) וְהִזָּה עַל הַמַּטְהָר מִן־הַצֶּרְעַת שֶׁבַע פְּעָמִים וְטָהְרוּ וְשִׁלַּח אֶת־הַצֶּפֶר הַחַיָּה עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה: וַיְדִי עַל דְּמַדְכֵי מִן סְגִירוּתָא שֶׁבַע זְמָנִין וַיְדַכְּיָנִיהּ וַיִּשְׁלַח יָת צֶפְרָא חִיתָא עַל אִפִּי חִקְלָא.

(ח) וְכַבֵּס הַמַּטְהָר אֶת־בְּגָדָיו וְגַלַּח אֶת־כָּל־שְׁעָרוֹ וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָהַר וְאַחַר יָבֹא אֶל־הַמַּחֲנֶה וַיֵּשֶׁב מִחוּץ לְאַהֲלוֹ שֶׁבַע יָמִים: וַיִּצְבַּע דְּמַדְכֵי יָת לְבוּשׁוֹהֵי וַיְגַלַּח יָת כָּל שְׁעָרֵיהּ וַיִּסְחֵי בְּמִיָּא וַיְדַכְּי וַבִּתְרַן כֵּן יִיעוֹל לְמִשְׁרִיתָא וַיִּתֵּיב מִבְּרָא לְמִשְׁכָּנִיהּ שֶׁבַע יוֹמִין.

וישב מחוץ לאהלו - שאסור בתשמיש המטה.

(ט) וְהִיָּה בַּיּוֹם הַשְּׂבִיעִי יְגַלַּח אֶת־כָּל־שְׁעָרוֹ אֶת־רֹאשׁוֹ וְאֶת־זִקְנוֹ וְאֵת גִּבְתּוֹ עֵינָיו וְאֶת־כָּל־שְׁעָרוֹ יְגַלַּח וְכַבֵּס אֶת־בְּגָדָיו וְרָחַץ אֶת־בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְטָהַר: וַיְהִי בַּיּוֹמָא שְׁבִיעֵאָה יְגַלַּח יָת כָּל שְׁעָרֵיהּ יָת רִישֵׁיהּ וְיָת דְּקַנְיָהּ וְיָת גְּבִיגֵיהּ עֵינוֹהֵי וְיָת כָּל שְׁעָרֵיהּ יְגַלַּח וַיִּצְבַּע יָת לְבוּשׁוֹהֵי וַיִּסְחֵי יָת בְּשָׂרֵיהּ בְּמִיָּא וַיְדַכְּי.

את כל שערך וגומ' - כלל ופרט וכלל, להביא כל מקום כינוס שער ונראה.

(י) וּבַיּוֹם הַשְּׂמִינִי יִקַּח שְׁנֵי־כִבָּשִׁים תְּמִימִים וְכִבְשָׂה אֶחָת בַּת־שָׁנָתָה תְּמִימָה וְשִׁלְשָׁה עֶשְׂרִים סֵלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן וְלֶג אֶחָד שֶׁמֶן: וַבַּיּוֹמָא תְּמִינָאָה יִסַּב תְּרִין אַמְרִין שְׁלֵמִין וְאַמְרָתָא חֲדָא בַת שְׁתֵּה שְׁלֵמָתָא וְיִתְלָתָא עֶשְׂרִין סוּלְתָא מִנְחָתָא דְפִילָא בְּמִשְׁחָא וְלוּגָא חַד דְּמִשְׁחָא.

וכבשה אחת - לחטאת. **ושלשה עשרונים** - לנסכי שלשת הכבשים הללו, שחטאתו ואשמו של מצורע טעונין נסכים. **ולוג אחד שמן** - להזות שבע, וליתן ממנו על תנוך אזנו ומתן בהונות.

(יא) וְהֵעֲמִיד הַכֹּהֵן הַמְטֵהר אֶת הָאִישׁ הַמְטֵהר וְאַתֶּם לִפְנֵי יְהוָה פָּתַח אֹהֶל מוֹעֵד:

ויקים כְּהֵנָּה דְּמַדְפֵי יְת גּוֹבְרָא דְּמַדְפֵי וְיִתְהוֹן קָדָם יי בְּתַרְע מְשָׁכּוֹן זְמָנָא.

לפני י"י - בשער ניקנור, ולא בעזרה עצמה, לפי שהוא מחוסר כפורים.

(יב) וְלָקַח הַכֹּהֵן אֶת־הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד וְהִקְרִיב אֹתוֹ לְאַשֶׁם וְאֶת־לֶג הַשֶּׁמֶן וְהִנִּיף אֹתָם תְּנוּפָה לִפְנֵי יי:

וְיִסַּב כְּהֵנָּה יְת אֲמָרָא חֲדָא וְיִקְרִיב יְתִיָּה לְאַשְׁמָא וְיִת לֹגָא דְּמִשְׁחָא וְיִרִים יְתִהוֹן אֲרָמָא קָדָם יי.

והקריב אותו לאשם - יקריבנו לתוך העזרה, לשם אשם, להניף שהוא טעון תנופה חי. **והניף אותם** - את האשם ואת הלוג.

(יג) {שני} וְשַׁחַט אֶת־הַכֶּבֶשׂ בְּמִקְוֹם אֲשֶׁר יִשְׁחַט אֶת־הַחֹטָאִת וְאֶת־הָעֵלָה בְּמִקְוֹם הַקֹּדֶשׁ כִּי כֹחֲטָאִת הָאֲשֶׁם הוּא לְכֹהֵן קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים הוּא:

וְיִכּוֹס יְת אֲמָרָא בְּאַתְרָא דְּיִכּוֹס יְת חֹטָאִת וְיִת עֲלֵתָא בְּאַתְר קוֹדֶשׁא אֲרִי כֹחֲטָאִת אֲשֶׁמָא הוּא לְכֹהֵנָּה קוֹדֶשׁ קוֹדְשִׁין הוּא.

במקום אשר ישחט וגו' - על ירך המזבח (ויקרא א' י"א) בצפון. ומה תלמוד לומר, והלא כבר נאמר בתורת אשם בפרשת צו את אהרן, שהאשם טעון שחיטה בצפון? לפי שיצא זה מכלל אשמות לידון בהעמדה, יכול תהא שחיטתו במקום העמדתו, לכך נאמר: ושחט במקום אשר ישחט וגו'. **כי כחטאת** - כי ככל החטאות. **האשם** - הזה. **הוא לכהן** - בכל עבודות התלויות בכהן הושווה אשם זה לחטאת, שלא תאמר: הואיל ויצא דמו מכלל שאר אשמות לינתן על תנוך ובהונות, לא יהא טעון מתן דמים ואימורים לגבי מזבח, לכך נאמר: כי כחטאת האשם הוא לכהן. יכול יהא דמו ניתן למעלה כחטאת? תלמוד לומר כו', בתורת כהנים (ספרא ויקרא י"ד: י"ג).

(יד) וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדָּם הָאֲשֶׁם וְנָתַן הַכֹּהֵן עַל־תְּנוּךְ אֲזֵן הַמְטֵהר הַיְמָנִית וְעַל־בֶּהֱן יְדוֹ הַיְמָנִית וְעַל־בֶּהֱן רִגְלוֹ הַיְמָנִית:

וְיִסַּב כְּהֵנָּה מִדְּמָא דְּאַשְׁמָא וְיִתֵּין כְּהֵנָּה עַל רוּם אֹדְנָא דְּמַדְפֵי דְּיִמְיָנָא וְעַל אֲלִיוֹן דְּיִמְיָנָא וְעַל אֲלִיוֹן רִגְלִיָּה דְּיִמְיָנָא.

תנוך - גדר אמצעי שבאוזן, ולשון תנוך לא נודע לי, והפותרים קורין לו טנדרום. **בוהן** - גודל.

(טו) וְלָקַח הַכֹּהֵן מִלֶּג הַשֶּׁמֶן וַיִּצַק עַל־כַּף הַכֹּהֵן הַשְּׂמָאלִית: וְיִסַּב כְּהֵנָּה מִלֹּגָא דְּמִשְׁחָא וְיִרִיק עַל יְדָא דְּכֹהֵנָּה דְּשְׂמָאלָא.

(טז) וְטָבַל הַכֹּהֵן אֶת־אֶצְבָּעוֹ הַיְמָנִית מִן־הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל־כַּפּוֹ הַשְּׂמָאלִית וְהִזָּה מִן־הַשֶּׁמֶן בְּאֶצְבָּעוֹ שֶׁבַע פְּעָמִים לִפְנֵי יי:

וְיִטְבֹּל כְּהֵנָּה יֵת אֲצַבְעֶיהָ דְיִמְיָנָה מִן מִשְׁחָה דְעַל יְדֵיהָ דְשִׁמְאָלָה וְנִדִּי מִן מִשְׁחָה בְּאֲצַבְעֶיהָ שְׁבַע זְמַנִּין קָדָם יְיָ.

לפני י"י - כנגד בית קדשי הקדשים.

(יז) וּמִיֵּתֵר הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל-כַּפּוֹ יִתֵּן הַכֹּהֵן עַל-תְּנוּךְ אֲזֵן הַמִּטְהָר הַיְמָנִית וְעַל-בֶּהֱן יָדוֹ הַיְמָנִית וְעַל-בֶּהֱן רִגְלוֹ הַיְמָנִית עַל דָּם הָאֲשָׁם:
וּמִשְׁאֵר מִשְׁחָה דְעַל יְדֵיהָ יִתֵּן כְּהֵנָּה עַל רוּם אוֹדָנָה דְמַדְכִּי דְיִמְיָנָה וְעַל אֲלִיוֹן יְדֵיהָ דְיִמְיָנָה וְעַל אֲלִיוֹן רִגְלֶיהָ דְיִמְיָנָה עַל דְּמָא דְאֲשָׁמָה.

[על דם האשם - שיקדים הדם לשמן ולעכב].

(יח) וְהַנּוֹתֵר בְּשֶׁמֶן אֲשֶׁר עַל-כַּף הַכֹּהֵן יִתֵּן עַל-רֹאשׁ הַמִּטְהָר וְכִפֵּר עָלָיו הַכֹּהֵן לִפְנֵי יְיָ:
וְדִשְׁתָּאֵר בְּמִשְׁחָה דְעַל יָדָא דְכְּהֵנָה יִתֵּן עַל רִישָׁא דְמַדְכִּי וּיְכַפֵּר עֲלוּהִי כְּהֵנָה קָדָם יְיָ.

(יט) וְעָשָׂה הַכֹּהֵן אֶת-הַחֻטָּאת וְכִפֵּר עַל-הַמִּטְהָר מִטְמֵאָתוֹ וְאַחַר יִשְׁחַט אֶת-הָעֵלָה:
וְיַעֲבִיד כְּהֵנָּה יֵת חֻטָּאת וּיְכַפֵּר עַל דְּמַדְכִּי מִסְּאוּבְתִיָּה וּבִתֵּר כֹּן יְכוּס יֵת עֲלֵתָהּ.

(כ) וְהָעֵלָה הַכֹּהֵן אֶת-הָעֵלָה וְאֶת-הַמִּנְחָה הַמְזֻבְחָה וְכִפֵּר עָלָיו הַכֹּהֵן וְטָהַר:
וְיִסִּיק כְּהֵנָּה יֵת עֲלֵתָהּ וְיֵת מִנְחָתָהּ לְמַדְבְּחָהּ וּיְכַפֵּר עֲלוּהִי כְּהֵנָה וְיִדְכִּי.

ואת המנחה - מנחת נסכים של בהמה.

תהלים - פרקים קל"ה-קל"ט

תניא – פרק מ"ב

וְעוֹד זֹאת יִזְכֹּר, כִּי כְמוֹ שֶׁבְּמִלְךָ בְּשֵׁר וְדָם, עִקֵּר הִירָאָה הִיא מִפְּנִימִיּוּתוֹ וְחִיּוּתוֹ וְלֹא מִגּוּפּוֹ, שְׁחֵרֵי כְּשִׁישָׁן אֵין שׁוּם יִרְאָה מִמֶּנּוּ. וְהֵנָּה פְּנִימִיּוּתוֹ וְחִיּוּתוֹ אֵין נִרְאָה לְעֵינֵי בְּשֵׁר, רַק בְּעֵינֵי הַשֶּׁכֶל, עַל יְדֵי רְאִית עֵינֵי בְּשֵׁר בְּגוּפוֹ וּלְבוּשָׁיו, שִׁיּוּדַע שְׁחִיּוּתוֹ מְלַבֵּשׁ בְּתוֹכָם. וְאִם בֵּן, כִּכָּה מִמֶּשׁ יֵשׁ לוֹ לִירָא אֶת ה', עַל יְדֵי רְאִית עֵינֵי בְּשֵׁר בְּשָׂמִים וְאַרְצֵן וְכָל צְבָאָם, אֲשֶׁר אֹרֵן אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא מְלַבֵּשׁ בָּהֶם לְחַיּוּתָם.

וְהִגֵּה"ה: וְגַם נִרְאָה בְּרֵאִית הָעֵין שֶׁהֵם בְּטָלִים לְאוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, בְּהַשְׁתַּחֲוֹתָתָם כָּל יוֹם כְּלָפֵי מַעְרָב בְּשִׁקְיַעְתָּם, כְּמֵאֵמֶר רַז"ל עַל פְּסוּק "וּצְבָא הַשָּׂמַיִם לָךְ מִשְׁתַּחֲוִיִּים", שֶׁהַשְּׂכִינָה בְּמַעְרָב, וְנִמְצָא הַלּוּכָם כָּל הַיּוֹם כְּלָפֵי מַעְרָב הוּא דְרֹךְ הַשְׁתַּחֲוָּאָה וּבִטּוּל.

וְהִנֵּה גַם מִי שֶׁלֹּא רָאָה אֶת הַמֶּלֶךְ מֵעוֹלָם וְאִינוּ מְבִירוּ כְּלָל, אַף עַל פִּי כֵן, כְּשֶׁנִּכְנָס לְחֶצֶר הַמֶּלֶךְ וְרוֹאֵה שָׂרִים רַבִּים וְנִכְבְּדִים מְשִׁתְּחוּוִים לְאִישׁ אֶחָד, תִּפּוֹל עָלָיו אֵימָה וּפְחָד.]

וְאֵף שֶׁהוּא עַל יְדֵי הַתְּלַבְּשׁוֹת בְּלִבוּשֵׁים רַבִּים, הֲרֵי אֵין הַכֹּדֵל וְהַפְּרֵשׁ כְּלָל בְּיִרְאֵת מֶלֶךְ בְּשָׂר וְדָם בֵּין שֶׁהוּא עֵרוֹם, וּבֵין שֶׁהוּא לְבוּשׁ לְבוּשׁ אֶחָד, וּבֵין שֶׁהוּא לְבוּשׁ בְּלִבוּשֵׁים רַבִּים. אֵלָּא הָעֶקֶר הוּא הַהֲרַגְלָל, לְהַרְגִיל דַּעַתוֹ וּמַחְשַׁבְתּוֹ תְּמִיד, לְהִיּוֹת קְבוּעַ בְּלִבּוֹ וּמַחוֹ תְּמִיד, אֲשֶׁר כָּל מֶה שֶׁרוֹאֵה בְּעֵינָיו, הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ, הַכֹּל הֵם לְבוּשֵׁים הַחֵיצוֹנִים שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְעַל יְדֵי זֶה יִזְכֹּר תְּמִיד עַל פְּנִימִיּוֹתָם וְחֵיוֹתָם. וְזֶה נִכְלָל גַּם בֶּן בְּלִשׁוֹן "אֲמוּנָה", שֶׁהוּא לְשׁוֹן רְגִילוֹת שֶׁמְרַגֵּיל הָאָדָם אֶת עַצְמוֹ, כְּמוֹ אֲמֵן הַמֵּאֲמֵן יְדִיו וכו'.

וְגַם לְהִיּוֹת לְזִכְרוֹן תְּמִיד לְשׁוֹן חַז"ל, קְבֻלָּת עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם, שֶׁהוּא כְּעֵנִין "שׁוֹם תְּשִׁים עָלֶיךָ מֶלֶךְ", כְּמוֹ שְׁנֵתְבָאָר בְּמָקוֹם אַחֵר וכו', כִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְנַיֵחַ אֶת הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתְּחַתּוֹנִים וּמֵיחָד מְלַכּוֹתוֹ עֲלֵינוּ וכו', וְאֵנְחָנוּ מְקַבְּלִים וכו'. וְזֶהוּ עֵנִין הַהִשְׁתַּחֲוּאוֹת שֶׁבַתְּפֻלַּת שְׁמוּנָה עֶשְׂרֵה, אַחֵר קְבֻלָּת עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם בְּדַבּוּר בְּקִרְיַת שְׁמַע, לְחֹזֵר וּלְקַבֵּל בְּפַעַל מִמֶּשׁ בְּמַעֲשֵׂה וכו', כְּמוֹ שְׁנֵתְבָאָר בְּמָקוֹם אַחֵר:

לוח היום-יום

כ"ח ניסן, י"ג לעמר

החסידים שאלו את אדמו"ר הזקן: איזה עבודה נעלית יותר, אהבת ה' או אהבת ישראל? ויען: אהבת ה' ואהבת ישראל שתיהן כאחת חקוקות בנשמתו רוחו ונפשו של כל אחד מישראל. ומקרא מלא דיבר הכתוב "אהבתי אתכם אמר ה'", הרי דגדולה אהבת ישראל, דאוהב מה שהאהוב אוהב.

נ"ך יומי - משלי פרק כ"א

(א) פִּלְגֵי-מַיִם לְבַמֶּלֶךְ בְּיַד־יְיָ עַל-כָּל-אֲשֶׁר יַחְפֹּץ יִטְנֶנּוּ: (ב) כֹּל-דֹרֵךְ-אִישׁ יִשָּׂר בְּעֵינָיו וְתִכֵּן לְבוֹת יְיָ: **ותוכן - ומונה.**

(ג) עֲשֵׂה צְדָקָה וּמִשְׁפָּט נִבְחָר לִי מִזִּבְחַ: (ד) רוּם-עֵינַיִם וְרַחֲב־לֵב גֵּר רִשְׁעִים חֲטָאֵת:

רום עינים - גסות. **ורחב לבב** - חפץ למלאות תאות לבו, הוא ניר של רשעים - חרישתם ומחשבתם, והוא חטאתם.

(ה) מַחְשְׁבוֹת חָרוּץ אֶדְ-לְמוֹתָר וְכַל-אַץ אֶדְ-לְמַחְסוֹר:

מחשבות חרוץ - אדם ישר המתהלך באמת ומשפט חרוץ. **אך למותר** - לריוח ולהצלחה באות. **וכל איץ** - דוחק את השעה.

(ו) פִּעֵל אֲצָרוֹת בְּלִשׁוֹן שֶׁקֶר הֵבֵל נִדְף מִבְּקִשֵׁי-מוֹת:

פועל אוצרות - להרבות הון בלשון שקר. **הבל נדף** - ומוקשי מות הם לו.

(ז) שִׁדְרִשְׁעִים יְגוּרִם כִּי מֵאֲנוּ לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט:

יגורם - יגור אתם.

(ח) הִפְכֵּךְ דֶּרֶךְ אִישׁ וְזָר וְזָד יִשָּׁר פִּעְלוֹ:

הפכך דרך איש זור - איש והוא זר וסר מן המצוה דרכו הפכך.

(ט) טוֹב לְשִׁבְתַּי עַל-פְּנֵי-תֵגַג מֵאֲשֶׁת מְדִינִים וּבֵית חֶבֶר:

ובית חבר - בבית חברו לדבר עם אשתו. ומדרש אגדה (בבלי ראש השנה ל"א): נתנבא שסוף השכינה להסתלק מעל כנסת ישראל שהם כאשת מדיינים ובית חבר - בית שמחברים בו רעים להקב"ה, כגון צלם שהעמיד מנשה בהיכל.

(י) נִפְשׁ רָשָׁע אֲוֹת־הָרַע לֹא-יִחַן בְּעֵינָיו רַעְהוּ: (יא) בְּעֵנֶשׁ-לֶץ יַחֲכִם-פִּתִּי

וּבַהֲשִׁיבִי לְחֶכְמְךָ יִקְחֶדְעֶת:

בענש לץ יחכם פתי - על ידי יסורי הלצים, הפתאים מתחכמים ושבים בתשובה.

(יב) מִשְׁכִּיל צְדִיק לְבֵית רָשָׁע מְסַלֵּף רְשָׁעִים לְרָע:

משכיל צדיק - צדיקו של עולם הוא הקב"ה נותן לב להכרית בית הרשע - כגון זכר עמלק.

(יג) אֵטֶם אֲזָנוֹ מִזְעַק־דָּל גַּם-הוּא יִקְרָא וְלֹא יַעֲנֶה: (יד) מִתֵּן בְּסִתְרֵי יִכְפֹּה-

אָף וְשָׁחַד בְּחֹק חֲמָה עֲזָה:

מתן בסתר - צדקה. **ושוחד בחק** - אף זו צדקה, יכפה חמה עזה.

(טו) שְׂמִיחָה לְצַדִּיק עֲשׂוֹת מִשְׁפָּט וּמִחֲתָה לְפִעְלֵי אָוֶן:

שמחה לצדיק עשות משפט - שמחה להקב"ה לעשות דין בצדיקים כדי לזכותם לחיי עולם, ושמחה לצדיק שהקב"ה מביא עליהם ייסורין כדי שיזכו לעולם הבא. כך נדרש במדרש תלים (מדרש תהלים ג' א'). **ומחתה היא לפועלי און** - לפי שאין נותנין לב לשוב ואין הייסורין מועילים להם ומצטערים ולא להועיל.

(טז) אָדָם תּוֹעָה מִדֶּרֶךְ הַשְּׁבִל בְּקֵהֶל רַפָּאִים יְגוּחַ:

תועה מדרך השכל - פורש מן התורה. **בקהל רפאים** - עדת גהנם.

(יז) אִישׁ מִחֲסוֹר אֲהַב שְׂמִיחָה אֲהַב יִזְוֶשְׁמֶן לֹא יַעֲשִׂיר:

איש מחוסר - הוא מי שאוהב שמחת משתה תמיד.

(יח) כֹּפֵר לְצַדִּיק רָשָׁע וְתַחַת יִשְׂרָיִם בּוֹגֵד:

כופר לצדיק רשע - צדיק נחלץ ורשע בא תחתיו כגון מרדכי והמן.

(יט) טוֹב נִשְׁבַּת בְּאַרְץ-מִדְבָּר מֵאַשְׁתַּת [מְדִינִים] (מְדוֹנִים) וְכַעַס:

טוב שבת בארץ מדבר - גם זה על סילוק השכינה נאמר (בבלי ראש השנה ל"א).

(כ) אוֹצֵר | נְחַמְד וְשִׁמְן בְּנֹה חָכֵם וְכָסִיל אָדָם יִבְלַעְנוּ:

וכסיל אדם - וכסילותו של אדם.

(כא) רִדְף צְדָקָה וְחָסַד יִמְצָא חַיִּים צְדָקָה וְכָבוֹד: (כב) עֵיר גְּבָרִים עָלָה חָכֵם יִרְדַּע עֵז מִבְּטַחָה:

עיר גבורים עלה חכם - זה משה רבינו שעלה לבין המלאכים גבורי כח. **ויורד עז מבטחה** - התורה.

(כג) שִׁמְר פִּיו וּלְשׁוֹנוֹ שִׁמְר מִצְרֹת נַפְשׁוֹ: (כד) זֶד יִהִיר לֶץ שְׁמוֹ עוֹשֶׂה בְּעֵבֶרֶת זְדוֹן:

זד יהיר - גס רוח סופו להיות לץ שאינו חש לשמוע למוסר.

(כה) תְּאֲנוֹת עֲצָל תְּמִיתְנוּ כִּי-מֵאֲנוּ יָדָיו לַעֲשׂוֹת: (כו) כָּל-הַיּוֹם הַתְּאֲנוֹה תְּאֲנוֹה וְצַדִּיק יִתֵּן וְלֹא יִחְשָׁד:

וצדיק יתן - כל צרכי ביתו, שהקב"ה מזמן לו.

(כז) יָבַח רְשָׁעִים תּוֹעֵבָה אָף כִּי-בִזְמָה יִבְיֹאֲנוּ:

אף כי בזמה יביאנו - וכל שכן כשהוא מביאו להרשיע ובעצה רעה, כגון בלק ובלעם שלא היו מביאים אלא לקלל את ישראל.

(כח) עֵד-כְּזָבִים יֵאָבֵד וְאִישׁ שׁוֹמֵעַ לְנִצַּח יִדְבָּר:

ואיש שומע - שקיבל מה שכתוב בתורה: לא תענה ברעך עד שקר (שמות כ"י"ב). **לנצח** - תמיד.

(כט) הֵלֵז אִישׁ רָשָׁע בְּפָנָיו וַיִּשָּׂר הוּא | [יִבְיֹן] [יִכִּין] [דְרָכָיו] (דרכיו):

העז איש רשע בפניו - הרשע מראה עזותו בשעת כעסו. **בפניו** - לשון אף.

(ל) אֵין תְּכֻמָּה וְאֵין תְּבוּנָה וְאֵין עֵצָה לְנִגְדַי:

אין חכמה וגו' - אין כל חכם ונבון חשוב לנגד י"י. כל מקום שיש חילול השם אין חולקין כבוד לרב.

(לא) {פ} סוֹס מוֹכֵן לַיּוֹם מִלְחָמָה וְלַיּוֹם הַתְּשׁוּעָה:

יום חמישי \ כ"ט ניסן

הומש - הנישי פרשת תזו"מ

(כא) {שלישי / חמישי במחבורות} {ס} {ואם-דל הוא ואין ידו משגת ולקח כבש אחד אשם לתנופה לכפר עליו ועשרון סלת אחד בלול בשמן למנחה ולג שמן:

ואם מספן הוא ולית גדיה מדבקא ויסב אמר חד אשמא לארמא לכפרא עלוהי ועשרונא סולתא חד דפיל במשח למנחתא ולוגא דמשחא.

ועשרון סלת - לכבש זה שהוא אחד, יביא עשרון אחד לנסכיו. **ולג שמן** - לתת ממנו על הבהונות. ושמן של נסכי המנחה לא הוזקק הכתוב לפרש.

(כב) ושתי תרים או שני בני יונה אשר תשיג ידו והיה אחד חטאת והאחד עלה:

ותרין שפנינין או תרין בני יונה דתדביק גדיה ויהי חד חטאת וחד עלתא.

(כג) והביא אתם ביום השמיני לטהרתו אל-הכהן אל-פתח אהל-מועד לפני יי:

וייתי יתהון ביומא תמינא לךכותיה לות כהנא לתרע משפן זמנא לקדם יי.

ביום השמיני לטהרתו - שמיני לצפרים, להזאת עץ ארז ואזוב ושני תולעת.

(כד) ולקח הכהן את-כבש האשם ואת-לג השמן והניף אתם הכהן תנופה לפני יי:

ויסב כהנא ית אמרא דאשמא וית לוגא דמשחא ויריס יתהון כהנא ארמא קדם יי.

(כה) ושחט את-כבש האשם ולקח הכהן מדם האשם ונתן על-תנוך אזן המטהר הימנית ועל-בהן ידו הימנית ועל-בהן רגלו הימנית:

ויכוס ית אמרא דאשמא ויסב כהנא מדמא דאשמא ויתין על רוס אונדא דמדפי דימינא ועל אליון גדיה דימינא ועל אליון רגליה דימינא.

(כו) ומן-השמן יצק הכהן על-כף הכהן השמאלית:

וימן משחא וריק כהנא על ידא דכהנא דשמאלא.

(כז) והזה הכהן באצבעו הימנית מן-השמן אשר על-כפו השמאלית שבע

פעמים לפני יי:

וידי כהנא באצבעיה דימינא מן משחא דעל גדיה דשמאלא שבע זמניו קדם יי.

(כח) ונתן הכהן מן-השמן אשר על-כפו על-תנוך אזן המטהר הימנית

ועל-בהן ידו הימנית ועל-בהן רגלו הימנית על-מקום דם האשם:

וייתין כהנא מן משחא דעל גדיה על רוס אונדא דמדפי דימינא ועל אליון גדיה דימינא ועל אליון רגליה דימינא על אתר דמא דאשמא.

(כט) וְהִנּוּחַ מִן־הַשְּׁמַן אֲשֶׁר עַל־כַּף הַכֹּהֵן יִתֵּן עַל־רֹאשׁ הַמִּטְהַר לְכַפֵּר עָלָיו לִפְנֵי יי:

וְדִישָׁתָאָר מִן מִשְׁחָא דְעַל יְדָא דְכְהֵנָא יִתֵּין עַל רִישָׁא דְמִדְכֵי לְכַפְּרָא עֲלוּהֵי קָדָם יי.

(ל) וְעָשָׂה אֶת־הָאֶחָד מִן־הַתְּלָיִם אֹו מִן־בְּנֵי הַיּוֹנָה מֵאֲשֶׁר תִּשְׁיֵג יְדוֹ:

וְיַעֲבִיד יְת חַד מִן שְׁפִינֵינָא אֹו מִן בְּנֵי יוֹנָה מִדְתַּדְבִּיק יְדִיה.

(לא) אֵת אֲשֶׁר־תִּשְׁיֵג יְדוֹ אֶת־הָאֶחָד חֲטָאת וְאֶת־הָאֶחָד עֹלָה עַל־הַמִּנְחָה וְכַפֵּר הַכֹּהֵן עַל הַמִּטְהַר לִפְנֵי יי:

יְת דְתַדְבִּיק יְדִיה יְת חַד חֲטָאת וְיְת חַד עֹלָתָא עַל מִנְחָתָא וְיַכְפֵּר כְּהֵנָא עַל דְמִדְכֵי קָדָם יי.

(לב) זֹאת תּוֹרַת אֲשֶׁר־בּוֹ נִגַּע צָרַעַת אֲשֶׁר לֹא־תִשְׁיֵג יְדוֹ בְּטָהֳרָתוֹ:

דָּא אֹורִיתָא דְבִיחַ מִכְתָּשׁ סְגִירוֹ דְלָא תַדְבִּיק יְדִיה בְּדְכוּתִיה.

תהלים - פרקים ק"מ-קמ"ד

תניא - פרק מ"ג

וְהִנֵּה עַל יְרֵאָה תִּתְּאָה זוֹ, שְׁהִיא לְקִיּוּם מִצְוֹתֶיהָ וְיִתְבָּרַךְ בְּבַחֲיִנַת סוּר מֵרַע וְעָשָׂה טוֹב, אָמְרוּ: אִם אֵין יְרֵאָה אֵין חֲכָמָה. וְיֵשׁ בָּהּ בַּחֲיִינַת קְטָנוּת וּבַחֲיִינַת גְּדֻלוּת. דְּהֵינּוּ בְּשִׁנְמִשְׁכַּת בַּחֲיִינַת יְרֵאָה זוֹ מֵהַתְּבוֹנְנוּת בְּגִדְלַת ה', דְּאִיהוּ מִמְּלֵא כָּל עֲלָמִין, וּמֵהָאֲרִיז' לְרַקִּיעַ מֵהַלָּךְ חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וְכוּ', וּבֵין רַקִּיעַ לְרַקִּיעַ כּוּ', רַגְלֵי הַחַיּוֹת כְּנִגְדַּן בְּלֵן וְכוּ', וְכֵן הַשְּׁתַּלְשְׁלוֹת כָּל הָעוֹלָמוֹת לְמַעְלָה מֵעֹלָה עַד רוּם הַמַּעְלּוֹת, אַף עַל פִּי כֵן נִקְרָא יְרֵאָה זוֹ יְרֵאָה חִיצוֹנִית וְתִתְּאָה, מֵאַחַר שְׁנִמְשַׁכַּת מֵהָעוֹלָמוֹת, שְׁהֵם לְבוֹשִׁים שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲשֶׁר מִסְתַּתֵּר וּמִתְעַלֵּם וּמִתְלַבֵּשׁ בָּהֶם לְהַחֲיוֹתָם וּלְקַיֵּמָם לְהִיּוֹת יֵשׁ מֵאֵין וְכוּ'. רַק שְׁהִיא הַשַּׁעַר וְהַפֶּתַח לְקִיּוּם הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת. אַךְ הַיְרֵאָה עֲלֵאָה, יְרָא בִשְׁת, וְיְרֵאָה פְּנִימִיּוֹת, שְׁהִיא נִמְשַׁכַּת מִפְּנִימִיּוֹת הָאֱלֹהוֹת שֶׁבְּתוֹךְ הָעוֹלָמוֹת, עֲלֵיהָ אָמְרוּ: "אִם אֵין חֲכָמָה אֵין יְרֵאָה", דְּחֲכָמָה הִיא כ"ח מ"ה, ו"הֲחֲכָמָה מֵאֵין תִּמְצָא". ו"אִיזְהוּ חֲכָם הָרוּאָה אֵת הַנוֹלָד", פְּרוּשׁ, שְׁרוּאָה כָּל דְּבַר אֵיךְ נוֹלָד וְנִתְהַוָּה מֵאֵין לֵישׁ בְּדַבַּר ה' וְרוּחַ פִּיּוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: "וּבְרוּחַ פִּיּוֹ כָּל צְבָאָם". וְאֵי לְזֹאת, הֲרֵי הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם בְּטִלִּים בְּמִצִּיאוֹת מִמֶּשׁ בְּדַבַּר ה' וְרוּחַ פִּיּוֹ, וְכֵלֵא מִמֶּשׁ חֲשִׁיבֵי וְאֵין וְאִפְסֵי מִמֶּשׁ, כְּבִטּוֹל אֹור וְזִיּוֹ הַשָּׁמֶשׁ בְּגוֹף הַשָּׁמֶשׁ עֲצָמָה. וְאֵל יוֹצִיא אָדָם עֲצָמוֹ מֵהַבֶּלֶל, שְׁנֵם גּוֹפוֹ וְנַפְשׁוֹ וְרוּחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ בְּטִלִּים בְּמִצִּיאוֹת בְּדַבַּר ה', וְדַבְּרוּ יִתְבָּרַךְ מִיָּחָד בְּמַחְשַׁבְתּוֹ כּוּ', וְכַנ"ל [פְּרָקִים כ' וְכ"א] בְּאֲרִיכוֹת, בְּדֶרֶךְ מִשְׁלַל מִנְפֶּשׁ הָאָדָם, שֶׁדַּבּוּר אֶחָד מִדְּבֻרָוּ וּמִחֲשַׁבְתּוֹ כֵּלֵא מִמֶּשׁ כּוּ'.

וְזֶהוּ שְׁאֵמֵר הַכְּתוּב: "הֵן יִרְאֵת ה' הִיא חֲכָמָה". אֲךָ אֵי אֶפְשֶׁר לְהַשִּׁיג לְיִרְאָה וְחֲכָמָה זֶה, אֲלֵא בְּקִיּוֹם הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת עַל יְדֵי יִרְאָה תִּתְנָא הַחִיצוֹנִית. וְזֶהוּ שְׁאֵמֵרוּ: "אִם אֵין יִרְאָה אֵין חֲכָמָה".

לוח היום-יום

כ"ט ניסן, י"ד לעמר

הקדמת הלקוטי תורה על ג' פרשיות "להבין ענין נפש האלוקית, הנה כתיב לא תאכלו" הוא מאמר שאמרו רבינו הזקן לפני הצמח צדק, וחזרו הצמח צדק לפניו, ויאמר רבינו הזקן: נו, הטעמה? ויכתוב הצמח צדק הנחה עם הגהות במוקף. רבינו הגיה ההנחה, ויצוו להכניס ההגהות בפנים המאמר. על פי הצעת אבי אדמו"ר בחרו במאמר זה בתור הקדמה להליקוטי תורה.

נ"ך יומי - משלי פרק כ"ב

(א) נִבְחַר שֵׁם מַעֲשֶׂה רַב מִכֶּסֶף וּמִזָּהָב תֵּן טוֹב:
נבחר שם - שם טוב. מכסף ומזהב - נבחר חן טוב.

(ב) עֲשִׂיר וְרֵשׁ נִפְגְּשׁוּ עֹשֶׂה כָּל־יְיָ:

עשה כולם י"י - כשעני אומר לעשיר פרנסני והוא עונה קשות, עושה כולם י"י - הקב"ה עושה אותם חדשים, לזה עני ולזה עשיר.

(ג) עָרוֹם | רָאָה רָעָה [וְנִסְתָּר] (וַיִּסְתֵּר) וּפְתִיִּים עָבְרוּ וְנִפְגְּשׁוּ:

ערום ראה רעה - עונשה של עבירה, ונסתר ולא עבר העבירה.

(ד) עֵקֶב עֲנָוָה יִרְאֵת יְיָ עֲשֶׂה וְכִבְדוֹ וְחַיִּים:

עקב ענוה - בשביל הענוה יראת י"י באה. דבר אחר: ענוה עיקר והיראה תפלה ועקב לה, מדרס לרגליה.

(ה) צָנִים פְּחִים בְּדַרְךְ עֲקֹשׁ שׁוֹמֵר נִפְשׁוֹ יִרְחַק מֵהֶם:

צנים פחים - כמו לצנינים בצדיכם (במדבר ל"ג, נ"ה), ובאו עליך הוצן (יחזקאל כ"ג, כ"ד), לשון גדודים ולסטים, פחים הם טמונים בדרכי המעקש דרכיו, כלומר יסורים מוכנים לו. שומר נפשו ירחק מהם - שמיישר מעשיו ודרכיו ונצול מהם.

(ו) חֲנֹךְ לְנַעַר עַל-פִּי דַרְכּוֹ גַם כִּי-יִזְקִין לֹא-יִסוֹר מִמֶּנָּה:

חנוך לנער וגו' - לפי מה שתלמד לבנך ותחנכהו בדרכים אם לטובה אם לקלקלה, גם כי יזקין לא יסור ממנה.

(ז) עֲשִׂיר בְּרֵשִׁים יִמְשׁוֹל וְעַבְד לֹזֶה לְאִישׁ מְלֹזֶה:

עשיר ברשים ימשל - עם הארץ צריך לתלמיד חכמים לעולם.

(ח) זֹרַעַ עוֹלָה (יקצור) [יקצֹר-] אֲזוֹן וְשִׁבְטַ עֲבָרְתוֹ יִכְלֶה:

זרע עולה יקצר און - לפי זריעתו קצירו, לפי פעלו קיבול שכרו. **ושבט עברתו** - של רשע סופו שתכלה שבטו וממשלתו.

(ט) טוֹב־עֵינַי הוּא יִבְרָךְ כִּי־נָתַן מַלְחָמוֹ לְדָל: (י) גִּרְשׁ לֶץ וַיֵּצֵא מִדּוֹן וַיִּשְׁבֹּת דָּיִן וְקִלּוֹן:

גרש לץ - יצר הרע.

(יא) אֲהַב (טהור) [טְהַר-] לֵב חָן שִׁפְתָיו רַעְהוּ מִלֶּךְ:

אוהב טהור לב וּמִי שִׁשְׁפֹּתִיו חָן, **רעהו מלך** - הקב"ה אוהבו ומחבבו.

(יב) עֵינַי יי נִצְרוּ דַעַת וַיִּסְלַף דְּבָרַי בְּגֵד: (יג) אָמַר עֲצֵל אַרְי בַּחוּץ בְּתוֹךְ רְחִיבוֹת אֲרָצָח:

ארי בחוץ - איך אצא ואלמוד תורה.

(יד) שׁוֹחֶה עֲמָקָה פִּי זְרוֹת זַעֲוִם יְהוָה (יפול) [יפֹל-] שָׁם:

פי זרות - עבודה זרה. **זעום י"י** - מי שהקב"ה שונאו נופל ונכשל בה. **זעום י"י** - נזוף מלפניו.

(טו) אֲוֹלֶת קְשׁוּרָה בְּלִב־נֶגַעַר שִׁבְטַ מוֹסֵר יִרְחִיקָנָה מִמֶּנּוּ: (טז) עֲשֶׂק דָּל לְהִרְבּוֹת לוֹ נָתַן לְעֹשִׂיר אֲדָ-לְמַחְסוֹר:

להרבות לו - להרבות עושר. **נותן לעשיר** - סופו שנותן ממנו למלכי האומות העשירים, ואך למחסור הוא בא.

(יז) הֵט אֲזַנְךָ וְשִׁמַּע דְּבָרַי חֲכָמִים וְלִבְךָ תִּשְׁמַע לְדַעְתִּי:

ושמע דברי חכמים - ללמוד תורה מחכם כל שהוא. **ולבך תשית לדעתי** - ואם רשע רבך אל תלמוד מעשיו.

(יח) כִּי־נִעְמִים כִּי־תִשְׁמְרֶם בְּבִטְנְךָ יִכְנּוּ יַחֲדוֹ עַל־שִׁפְתֶיךָ:

כי נעים - יהי לך לאחר זמן אם תשמרם ותצפנם בבטנך שלא תשכחם. ואימתי יהו שמורים בלבך? בזמן שיכוננו על שפתיך - שאתה מוציאם בפוך.

(יט) לְהִיּוֹת בִּי מִבְּטַחְךָ הוֹדַעְתִּיךָ הַיּוֹם אֶף־אֶתָּה:

להיות בי"י מבטחך הודעתך - אני מודיעך שתבטח בי"י ותעסוק בתורה, ולא תאמר איך אבטל ממלאכתי ובמה אתפרנס.

(כ) הֲלֹא כָּתַבְתִּי לְךָ [שְׁלִישִׁים] (שלשום) בְּמַעֲצוֹת וְדַעַת:

שלישים - תורה נביאים וכתובים.

(כא) לְהוֹדִיעַךָ קוֹשֵׁט אֲמָרִי אֲמַת לְהַשִּׁיב אֲמָרִים אֲמַת לְשַׁלְּחִיךָ:

להודיעך קושט וגו' - שלישים כתבתי לך כדי שתבין מתוכם קושט אמרי אמת.
לשולחך - לשואליך דבר איסור והיתר.

(כב) אֶל-תִּגְזַלְדָּל כִּי דַל-הוּא וְאֶל-תִּדְבֹּא עֲנִי בַשֶּׁעַר:

אל תגזל דל כי דל הוא - אל תגזלנו כי תראנו דל ואין לו כח לעמוד נגדך.

(כג) כִּי-יִי יָרִיב רִיבָם וְקָבַע אֶת-קִבְעֵיהֶם נִפְשׁ:

וקבע - ויגזול את הנפש. **את קובעיהם** - גוזליהם, ולשון ארמי הוא: קביעה - גזילה, כדאמרין במסכת ראש השנה (בבלי ראש השנה כ"ו): אתא ההוא גברא לקמיה אמר ליה קבען פלניא, וכן: במה קבענוך המעשר והתרומה (מלאכי ג', ח').

(כד) אֶל-תִּתְרַע אֶת-בְּעַל אָף וְאֶת-אֵישׁ חַמּוֹת לֹא תִבּוֹא:

אל תתרע - אל תתחבר, לשון ריעות.

(כה) פֶּן-תִּפְּאֵלךָ אֲרַחֲתוּ וְלִקְחֹת מוֹקֵשׁ לְנַפְשֶׁךָ:

פן תאלף - פן תלמד.

(כו) אֶל-תִּהְיֶי בְּתַקְעֵי-כָף בְּעַרְבִים מִשָּׂאוֹת:

משאות - הלואות, כמו משאת מאומה (דברים כ"ד:י').

(כז) אִם-אִיזֶן-לָךְ לְשֵׁלֶם לָמָּה יִקַּח מִשְׁכָּבְךָ מִתְּחִתֶּיךָ: (כח) אֶל-תִּסַּג גְּבוּל

עוֹלָם אֲשֶׁר עָשׂוּ אַבּוֹתֶיךָ:

אל תסג גבול עולם - אל תשיב אחור מנהג אבותיך. המניח כלכלה תחת הגפן בשעה שהוא בוצר ליפול הפרט בתוכו, על זה נאמר: אל תסג גבול עולם. **תסג** - כמו יסוגו אחור (תהלים ל"ה, ד').

(כט) חֲזִיתָ אִישׁ | מְהִיר בְּמִלְאֲכָתוֹ לְפָנֵי-מְלָכִים יִתְיַצֵּב בְּלִי-יִתְיַצֵּב לְפָנֶי

חֲשָׁכִים:

יום ששי \ \ ל' ניסן \ \ אדר"ח איר

הוּמַשׁ - שְׁשֵׁי פְרִשְׁת וַזו"מ

(לג) {רביעי / שישי במחוברות} {פ} וַיְדַבֵּר יי אֶל-מֹשֶׁה וְאֶל-אַהֲרֹן לֵאמֹר:
וּמִלִּיל יי עִם מֹשֶׁה וְלֹאֲהֲרֹן לְמִימֵר.

(לד) כִּי תֵבֵאוּ אֶל-אֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לָכֶם לְאַחֲזָהּ וְנִתְתִּיל נֹגַע צֹרְעַת
בְּבֵית אֶרֶץ אַחֲזַתְכֶם:

אֲרִי תִיעֲלוּן לְאֶרֶץ דְּכַנְעַן דְּאֵנָּה יְהִיב לָכוֹן לְאַחְסָנָא וְאֶתִּין מִכְתָּשׁ סְגִירוֹ בְּבֵית אֶרֶע
אַחְסָנְתְּכוֹן.

ונתתי נגע צרעת - בשורה היא להם שהנגעים באים עליהם, לפי שהטמינו
אמוריים מטמוניות של זהב בקירות בתיהם כל ארבעים שנה שהיו ישראל
במדבר, ועל ידי הנגע נותץ הבית ומוצאן.

(לה) וּבֹא אֲשֶׁר-לוֹ הַבַּיִת וְהִגִּיד לַכֹּהֵן לֵאמֹר כְּנָגַע נִרְאָה לִי בַּבַּיִת:
וְיִתִּי דְדִילִיָּה בֵּיתָא וְיַחְזִי לְכַהֲנָא לְמִימֵר כְּמִכְתָּשָׁא אֶתְחַזִּי לִי בְּבֵיתָא.
כנגע נראה לי - שאפילו הוא חכם ויודע שהוא נגע וודאי, לא יפסוק דבר ברור
לומר: נגע נראה לי, אלא: כנגע.

(לו) וְצֹוֹה הַכֹּהֵן וּפְנֹו אֶת-הַבַּיִת בְּטָרִם יָבֹא הַכֹּהֵן לְרִאֲוֹת אֶת-הַנֶּגַע וְלֹא
יִטְמָא כָּל-אֲשֶׁר בַּבַּיִת וְאַחַר כֵּן יָבֹא הַכֹּהֵן לְרִאֲוֹת אֶת-הַבַּיִת:
וְיִפְקִיד כְּהֵנָּה וּפְנֹוֹן יֵת בֵּיתָא עַד לֹא יִיעוֹל כְּהֵנָּה לְמַחְזִי יֵת מִכְתָּשָׁא וְלֹא יִסְתָּאב כָּל דְּבַבֵּיתָא
וְיִבְתֵּר כֵּן יִיעוֹל כְּהֵנָּה לְמַחְזִי יֵת בֵּיתָא.

בטרם יבא הכהן וגומ' - שכל זמן שאין כהן נזקק לו, אין שם תורת טומאה. **ולא
יטמא כל אשר בבית** - שאם לא יפנהו ויבא כהן ויראה הנגע, נזקק להסגיר, וכל
מה שבתוכו טמא. ועל מה חסה תורה? אם על כלי שטף יטבילם ויטהרו, ואם על
אוכלים ומשקין יאכלם בימי טומאתו, הא לא חסה תורה אלא על כלי חרס, שאין
להן טהרה במקוה.

(לז) וְרִאָה אֶת-הַנֶּגַע וְהִנֵּה הַנֶּגַע בְּקִירֹת הַבַּיִת שְׁקַעְרוֹרֹת יִרְקַרְקַת אֹו
אֲדַמְדַּמֹּת וּמְרִאִיָּהוּן שְׁפֹל מִן-הַקִּיר:
וְיַחְזִי יֵת מִכְתָּשָׁא וְהָא מִכְתָּשָׁא בְּכוּתְלֵי בֵּיתָא פְּחִתִּין יִרְקֹוּ אוֹ סְמָקוֹן וּמְחִזִּיהוֹן מִכִּיד מִן
כּוּתְלָא.
שקערורות - שוקעין מראותיו. [שקערורות - אירקרקות. **ומראיהן** שפל -
אאדמדמות, לומר זה וזה עמוק הירוק והאדום.]

(לח) וַיֵּצֵא הַכֹּהֵן מִן-הַבַּיִת אֶל-פֶּתַח הַבַּיִת וְהִסְגִּיר אֶת-הַבַּיִת שִׁבְעַת יָמִים:
וַיִּפּוֹק כְּהֵנָּה מִן בֵּיתָא לְתַרַע בֵּיתָא וַיִּסְגֵּר יֵת בֵּיתָא שְׁבַעַא יוֹמִין.

(לט) וְשָׁב הַכֹּהֵן בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְרִאָה וְהִנֵּה פֶּשֶׁה הַנֶּגַע בְּקִירֹת הַבַּיִת:
וַיִּתּוֹב כְּהֵנָּה בַּיּוֹמָא שְׁבִיעָאָה וְיַחְזִי וְהָא אוֹסִיף מִכְתָּשָׁא בְּכוּתְלֵי בֵּיתָא.

(מ) וְצוּה הַפְּהִן וְחִלְצוּ אֶת־הָאֲבָנִים אֲשֶׁר בְּהֵן הַנֶּגַע וְהִשְׁלִיכוּ אֹתָהֶן אֶל־
מַחְוֶץ לְעִיר אֶל־מְקוֹם טָמֵא:

ויפקיד פְּהֵנָא וישלפון ית אבנא דְּבֵהוֹן מְכַתְּשָׁא וְיִרְמוּן יִתְהוֹן לְמַבְרָא לְקַרְתָּא לְאַתְרַּם מְסָאב.
וחלצו את האבנים - כתרגומו: וישלפון, יטלם משם, כמו: וחלצה נעלו (דברים
כ"ה:ט'), לשון הסרה. **אל מקום טמא** - מקום שאין טהרות משתמשות שם,
לימדך הכתוב שהאבנים הללו מטמאות את מקומן בעודן בו.

(מא) וְאֶת־הַבַּיִת יִקְצַע מִבַּיִת סָבִיב וְשִׁפְכוּ אֶת־הָעֶפְרָל אֲשֶׁר הִקְצוּ אֶל־מַחְוֶץ
לְעִיר אֶל־מְקוֹם טָמֵא:

וְיִת בֵּיתָא יְקַלְפוֹן מְגִיּוֹ סְחוּר סְחוּר וְיִרְמוּן יִת עֶפְרָא דְּקַלְפִּיּוֹ לְמַבְרָא לְקַרְתָּא לְאַתְרַּם מְסָאב.
יקציע - רונייר בלעז. ולשון משנה יש הרבה. **מבית** - מבפנים. **סביב** - סביבות
הנגע. בתורת כהנים נדרש כן שיקלף הטיח שסביב אבני הנגע (ספרא ויקרא י"ד,
מ"א). **הקצו** - לשון קצה, אשר קצצו בקצות הנגע סביב.

(מב) וְלִקְחוּ אֲבָנִים אַחֲרוֹת וְהִבְיֵאוּ אֶל־תַּחַת הָאֲבָנִים וְעֶפְרָר אַחֲרֵי יִקַּח וְטַח
אֶת־הַבַּיִת:

וְיִסְבוּן אֲבָנִין אַחֲרֵינֵין וְיַעֲלוּן בְּאַתְרַּם אֲבָנִיָּא וְעֶפְרָר אַחֲרֵין יִסֵּב וְיִשׁוּעַ יִת בֵּיתָא.

(מג) וְאִם־יָשׁוּב הַנֶּגַע וּפָרַח בַּבַּיִת אַחֲרֵי חִלְץ אֶת־הָאֲבָנִים וְאַחֲרֵי הַקְּצוֹת
אֶת־הַבַּיִת וְאַחֲרֵי הַטּוֹחַ:

וְאִם יִתּוּב מְכַתְּשָׁא וְיִסְגִּי בְּבֵיתָא בְּתַר דְּשִׁלְפִיּוֹ יִת אֲבָנִיָּא וּבְתַר דְּקַלְפִּיּוֹ יִת בֵּיתָא וּבְתַר
דְּאַתְּשָׁע.

הקצות - לשון העשות, וכן הטוח. אבל חילץ את האבנים - מוסב הלשון אל
האדם שחילצן, והוא ממשקל לשון כבד, כמו: דָּבַר, כָּפַר. (מג-מח) (אין המקרא
הזה על הסדר, שאף בביאה זו חולץ וקוצה וטח ונותן לו שבוע. כך נדרש בתורת
כהנים). **ואם ישוב הנגע וגומ'** - יכול חזר בו ביום יהא טמא? תלמוד לומר: ושב
הכהן, ואם ישוב - מה שיבה אמורה להלן בסוף שבוע, אף שיבה האמורה כאן
בסוף שבוע. **ובא הכהן וראה והנה פשה** - יכול לא יהא החוזר טמא, אלא אם כן
פשה? נאמר: צרעת ממארת בבתים ונאמר: צרעת ממארת בבגדים, מה להלן
טימא את החוזר אף על פי שאינו פושה, אף כאן טימא את החוזר אף על פי
שאינו פושה. אם כן, מה תלמוד לומר: והנה פשה? אין כאן מקומו של מקרא זה,
אלא: ונתן את הבית (ויקרא י"ד, מ"ה) היה לו לכתוב אחר ואם ישוב הנגע (ויקרא
י"ד, מ"ג), וראה והנה פשה. הוא לא בא ללמד אלא על הנגע העומד בעיניו
בשבוע ראשון, ובא בסוף שבוע שיני ומצאו שפשה, שלא פירש בו הכתוב למעלה
כלום בעומד בעיניו בשבוע ראשון, ולימדך כאן בפסיון זה שאינו מדבר אלא
בעומד בראשון ופשה בשיני. ומה יעשה לו? יכול יתצנו כמו שסמך לו: ונתן את
הבית (ויקרא י"ד, מ"ה)? תלמוד לומר: ושב הכהן (ויקרא י"ד, ל"ט), ובא הכהן
(ויקרא י"ד, מ"ד) - נלמד ביאה משיבה, מה שיבה חולץ וקוצה וטח ונותן לו שבוע,
אף ביאה חולץ וקוצה וטח ונותן לו שבוע. (וסתם פיסיון לא מצינו אלא בסוף
שבוע בכל נגעים, באדם, בבגדים, בבתים.) ואם חזר - נותן, לא חזר - טהור.

ומניין עמד בזה ובזה חולץ וקוצה וטח ונותן לו שבוע? תלמוד לומר: ובא (ויקרא י"ד, מ"ד), ואם בא יבא כו' (ויקרא י"ד, מ"ח), [בתורת כהנים (ספרא ויקרא י"ד, מ"ד)]. (במי הוא מדבר, אם בפושה בראשון הרי אמור, אם בפושה בשני הרי אמור. הא אינו אמור, ובא, ואם בא יבא, אלא את שבא בסוף שבוע ראשון, ובא בסוף שבוע שני וראה והנה לא פשה. זה העומד מה יעשה לו, יכול יפטר וילך לו, כמו שכתוב כאן, וטהר את הבית (ויקרא י"ד:מ"ח), ת"ל: כי נרפא הנגע (ויקרא י"ד, מ"ח) - לא טהרתי אלא את הרפוי. מה יעשה לו, ביאה אמורה למעלן, וביאה אמורה למטן, מה בעליונה חולץ, וקוצה, וטח, ונותן לו שבוע, דגמר לה היא שיבה, היא ביאה, אף בתחתונה כן.) גמרו של דבר: אין נתיצה אלא בנגע החוזר אחר חליצה וקיצוע וטיחה, ואין החוזר צריך פסיון. וסדר המקראות כך הוא: ואם ישוב (ויקרא י"ד, מ"ג) ונתץ (ויקרא י"ד, מ"ה), והבא אל הבית (ויקרא י"ד, מ"ו), והאוכל בבית (ויקרא י"ד, מ"ז), ובא הכהן וראה והנה פשה (ויקרא י"ד, מ"ד), ודבר הכתוב בעומד בראשון שנותן לו שבוע שיני להסגירו, ובסוף שבוע שיני בא וראה שפשה, ומה יעשה לו? חולץ וקוצה וטח ונותן לו שבוע, חזר - נותץ, לא חזר - טעון צפורים, שאין בנגעים יותר משלשה שבועות. ואם בא יבא (ויקרא י"ד, מ"ח) - לסוף שבוע שיני, וראה והנה לא פשה (ויקרא י"ד, מ"ח) - מקרא זה בא ללמד בעומד בעיניו בראשון ובשיני. ומה יעשה לו? יכול יטהרנו כמשמעו של מקרא זה: וטהר הכהן את הבית (ויקרא י"ד, מ"ח)? תלמוד לומר: כי נרפא הנגע (ויקרא י"ד, מ"ח) - לא טיהרתי אלא הרפוי, ואין ריפוי אלא הבית שהוקצה והוטח ולא חזר הנגע, אבל זה טעון חליצה, וקיצוי, וטיחה, ושבוע שלישי. ואחרי הטוח את הבית (ויקרא י"ד, מ"ח) היה אם לא חזר הנגע, וטהר הכהן את הבית כי נרפא הנגע (ויקרא י"ד, מ"ח). וכך נדרש המקרא: אם בא יבא (ויקרא י"ד, מ"ח) - בשיני, וראה ולא פשה (ויקרא י"ד, מ"ח) - טוחנו, ואין טיחה בלא חילוף וקיצוע, ואחרי הטוח את הבית וטהר הכהן את הבית (ויקרא י"ד, מ"ח) - אם לא חזר לסוף השבוע, כי נרפא הנגע (ויקרא י"ד, מ"ח). ואם חזר, כבר פירש על החוזר שטעון נתיצה (ויקרא י"ד, מ"ד-מ"ה).

(מד) וּבֹא הַכֹּהֵן וְרָאָה וְהָנָה פְּשָׁה הַנֶּגַע בַּבַּיִת צָרַעַת מִמְאֲרַת הוּא בַּבַּיִת טָמֵא הוּא:

וְיַעֲוֹל כְּהֵנָּה וְיַחֲזִי וְהָא אוֹסִיף מִכְּתָשָׁא בְּבֵיתָא סְגִירוֹת מְחֻסָּרָא הִיא בְּבֵיתָא מְסֻבָּא הוּא. (מה) וְנִתְּץ אֶת־הַבַּיִת אֶת־אֲבָנָיו וְאֶת־עֵצָיו וְאֵת כָּל־עֵפֶר הַבַּיִת וְהוֹצִיא אֶל־מַחוּץ לְעִיר אֶל־מְקוֹם טָמֵא:

וַיִּתְּרַע יַת בֵּיתָא יַת אֲבָנֵיהּ וְיַת אֲעוּהֵי וְיַת כָּל עֵפֶר בֵּיתָא וְיַפִּיק לְמַבְרָא לְקִרְתָּא לְאַתֵּר מְסֻבָּא. (מו) וְהִבָּא אֶל־הַבַּיִת כָּל־יְמֵי הַסְּגִיר אֲתוּ יְטָמֵא עַד־הָעֶרֶב: וְדִיַּעֲוֹל לְבֵיתָא כָּל יוֹמִין דְּנִסְגָּר תְּתִיה יְהִי מְסֻבָּא עַד רַמְשָׁא.

(מו) כל ימי הסגיר אותו - ולא ימים שקלף את נגעו. יכול שאני מוציא את המוחלט שקלף את נגעו? תלמוד לומר: כל ימי. **יטמא עד הערב** - מלמד שאין מטמא בגדים. יכול אפילו שהא כדי אכילת פרס? תלמוד לומר: והאוכל בבית יכבס וגומ' (ויקרא י"ד:מ"ז). אין לי אלא אוכל, שוכב מנין? ת"ל והשוכב (ויקרא

י"ד:מ"ז). אין לי אלא אוכל ושוכב, לא אוכל ולא שוכב מנין? תלמוד לומר: יכבס, יכבס - ריבה. אם כן למה נאמר אוכל ושוכב? ליתן שיעור לשוכב כדי אכילת פרס.

(מז) וְהִשְׁכַּב בַּבַּיִת יִכְבֹּס אֶת־בְּגָדָיו וְהֵאֵכַל בַּבַּיִת יִכְבֹּס אֶת־בְּגָדָיו:

וְדִשְׁכָּב בַּבַּיִת יִצְבַּע יְת לְבוּשׁוֹהִי וְדִיִּכּוֹל בַּבַּיִת יִצְבַּע יְת לְבוּשׁוֹהִי.

(מח) וְאִם־בָּא יָבֵא הַכֹּהֵן וְרָאָה וְהָיָה לֹא־פָשָׁה הַנֶּגַע בַּבַּיִת אַחֲרֵי הַטַּח אֶת־

הַבַּיִת וְטָהַר הַכֹּהֵן אֶת־הַבַּיִת כִּי נִרְפָּא הַנֶּגַע:

וְאִם מֵיַעַל יֵיעוֹל כֹּהֵנָא וְיַחֲזִי וְהָא לֹא אוֹסִיף מִכֶּתֶשׂא בַּבַּיִת בְּתַר דְּאִתְּשַׁע יְת בַּיִתָא וְיִדְכִּי כֹהֵנָא יְת בַּיִתָא אַרְי אִתְּסִי מִכֶּתֶשׂא.

(מט) וְלָקַח לַחֲטָא אֶת־הַבַּיִת שְׁתֵּי צִפְרִים וְעֵץ אֲרָז וּשְׁנֵי תוֹלַעַת וְאֵזָב:

וְיִסַּב לְדַכָּאָה יְת בַּיִתָא תַּרְתִּין צִפְרִין וְאֵעָא דְּאֲרָזָא וְצַבַּע זְהוּרִי וְאִיזוּבָא.

(נ) וְשָׁחַט אֶת־הַצִּפֹּר הָאֶחָת אֶל־כְּלֵי־חֲרָשׁ עַל־מִים חַיִּים:

וְיַפּוֹס יְת צִפְרָא חֲדָא לְמָאן דְּחִסְרָא עַל מִי מִבּוּעַ.

(נא) וְלָקַח אֶת־עֵץ־הָאֲרָז וְאֶת־הָאֵזָב וְאֶת־הַתּוֹלַעַת וְאֶת־הַצִּפֹּר הַחֲתִיָּה

וְטָבַל אֹתָם בְּדָם הַצִּפֹּר הַשְּׁחוּטָה וּבַמִּים הַחַיִּים וְהִזָּה אֶל־הַבַּיִת שִׁבַּע

פְּעָמִים:

וְיִסַּב יְת אֵעָא דְּאֲרָזָא וְיְת אִיזוּבָא וְיְת צַבַּע זְהוּרִי וְיְת צִפְרָא חַיִּתָא וְיִטְבּוֹל יְתוֹן בְּדָמָא דְּצִפְרָא דְּנִכְיִסְתָא וּבְמִי מִבּוּעַ וְיִדִּי לְבַיִתָא שִׁבַּע זְמַנִּין.

(נב) וְחִטָּא אֶת־הַבַּיִת בְּדָם הַצִּפֹּר וּבַמִּים הַחַיִּים וּבַצִּפֹּר הַחֲתִיָּה וּבְעֵץ הָאֲרָז

וּבְאֵזָב וּבְשְׁנֵי הַתּוֹלַעַת:

וְיִדְכִּי יְת בַּיִתָא בְּדָמָא דְּצִפְרָא וּבְמִי מִבּוּעַ וּבַצִּפְרָא חַיִּתָא וּבְאֵעָא דְּאֲרָזָא וּבְאִיזוּבָא וּבְצַבַּע זְהוּרִי.

(נג) וְשִׁלַּח אֶת־הַצִּפֹּר הַחֲתִיָּה אֶל־מְחוּץ לְעִיר אֶל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה וְכִפֶּר עַל־הַבַּיִת

וְטָהַר:

וְיִשְׁלַח יְת צִפְרָא חַיִּתָא לְמִבְרָא לְקַרְתָא לְאַפִּי חֻקְלָא וּיְכַפֵּר עַל בַּיִתָא וְיִדְכִּי.

(נד) {חמישי} זֹאת הַתּוֹרָה לְכָל־נֶגַע הַצָּרְעַת וְלִנְתָק:

דָּא אוֹרְיִתָא לְכָל מִכְתֶּשׁ סְגִירוּתָא וְלִנְתָקָא.

(נה) וּלְצָרְעַת הַבֶּגֶד וְלַבַּיִת:

וְלִסְגִירוּת לְבוּשָׂא וְלַבַּיִתָא.

(נו) וְלִשְׂאֵת וְלִסְפָּחַת וְלַבְּהָרַת:

וְלַעֲמָקָא וְלַעֲדָיָא וְלַבְּהָרָא.

(נז) לְהוֹרֹת בְּיוֹם הַטָּמֵא וּבְיוֹם הַטָּהוֹר זֹאת תּוֹרַת הַצָּרְעַת:

לְאַלְפָא בְּיוֹם מִסְאַבָּא וּבְיוֹם דְּכִנְיָא דָּא אוֹרְיִתָא דְּסְגִירוּתָא.

להורות ביום הטמא - איזה יום הוא מטמא, ואיזה יום הוא מטהרו.

(א) {פ} וַיְדַבֵּר יְיָ אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר:

וּמִלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה וְלֹאֲהֲרֹן לְמִימַר.

(ב) דְּבָרוֹ אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתֶּם אֲלֵהֶם אִישׁ אִישׁ כִּי יִהְיֶה זָב מִבְּשָׂרוֹ זֹבּוֹ
טָמֵא הוּא:

מִלִּילּוֹ עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתִימְרוּן לְהוֹן גָּבַר גָּבַר אֲרִי יְהִי דָאִיב מִבְּשָׂרִיהָ דְּזִבְיָה מְסָאָב הוּא.
כִּי יִהְיֶה זָב - יְכוּל זָב מְכַל מְקוּם יְהִי טָמֵא? תִּלְמוּד לֹמַר: מִבְּשָׂרוֹ, וְלֹא כָל בְּשָׂרוֹ.
אֲחֵר שַׁחֲלַק הַכְּתוּב בֵּין בֶּשֶׂר לְבֶשֶׂר זְכִיתִי לְדִין, טִימָא בְּזָב וְטִימָא בְּזָבָה, מֵה זָבָה
מִמְקוּם שֶׁהִיא מִטְמָאָה טוּמָאָה קְלָה - נִידָה, מִטְמָאָה טוּמָאָה חֲמוּרָה - זִיבָה, אָף
הַזָּב מִמְקוּם שֶׁמִּטְמָאָה טוּמָאָה קְלָה - קָרִי, מִטְמָאָה טוּמָאָה חֲמוּרָה - זִיבָה. **זֹבּוֹ**
טָמֵא - לִימַד עַל הַטִּיפָה שֶׁהִיא מִטְמָאָה. זָב דּוּמָה לְמִי בְּצֶק שֶׁל שְׁעוּרִים, וְדַחּוּ
וְדוּמָה לְלוּבֵן בִּיצָה הַמוּזָרֶת, שֶׁכֶּבֶת זָרַע קָשׁוּר כְּלוּבֵן בִּיצָה שְׂאִינָה מוּזָרֶת.

(ג) וְזֹאת תִּהְיֶה טָמְאָתוֹ בְּזֹבּוֹ רָר בְּשָׂרוֹ אֶת-זֹבּוֹ אוֹ-הַחֲתָיִם בְּשָׂרוֹ מִזֹּבּוֹ
טָמְאָתוֹ הוּא:

וְדָא תְּהִי סְאוּבְתִיָּה בְּדוּבְיָה רִיר בְּסָרְיָה וְתִ דְּזִבְיָה אוֹ חֲתָיִם בְּסָרְיָה מִדְּזִבְיָה סְאוּבְתִיָּה הִיא.
רָר - לְשׁוֹן רִיר, שֶׁזָּב בְּשָׂרוֹ אֶת זֹבּוֹ כְּמוֹת רִיר שִׁיּוּצָא צְלוּל. **אוֹ הַחֲתָיִם** - שִׁיּוּצָא עַב
וְסַתֵּם פִּי אִמָּה, וְנִסְתֵּם בְּשָׂרוֹ מִטִּיפַת זֹבּוֹ, זֶהוּ פְּשׁוּטוֹ. וּמְדַרְשׁוֹ: מִנָּה הַכְּתוּב
הִרְאִישׁוֹן שְׁתֵּי רֵאיוֹת וְקָרָא טָמֵא, שְׁנֵאמַר: זָב מִבְּשָׂרוֹ זֹבּוֹ טָמֵא (וִיקְרָא ט"ו:ב'),
וּמִנָּה הַכְּתוּב הַשִּׁנִּי שֶׁלֹּשׁ וְקָרָא טָמֵא, טוּמָאָתוֹ בְּזֹבּוֹ, רָר בְּשָׂרוֹ אֶת זֹבּוֹ, אוֹ הַחֲתָיִם
בְּשָׂרוֹ מִזֹּבּוֹ, טוּמָאָתוֹ הוּא, הֵא כִּיצַד? שְׁתֵּי לְטוּמָאָה וְהַשְּׁלִישִׁית מִזְּקַקַת לְקַרְבָּן.

(ד) כָּל-הַמְּשֻׁכָּב אֲשֶׁר יִשְׁכַּב עָלָיו הַזָּב יִטְמָא וְכָל-הַכֶּלִי אֲשֶׁר-יִשָּׁב עָלָיו
יִטְמָא:

כָּל מְשֻׁכָּב דִּישְׁכָּב עָלוּהִי דְּזִבְנָא יְהִי מְסָאָב וְכָל מְאָנָא דִּישָׁב עָלוּהִי יְהִי מְסָאָב.
כָּל הַמְּשֻׁכָּב - הִרְאוּ לְמִשְׁכָּב. יְכוּל אֲפִילוֹ מִיּוּחַד לְמִלְאכְתָּא אַחֲרַת, תִּלְמוּד לֹמַר:
אֲשֶׁר יִשְׁכַּב, אֲשֶׁר שָׁכַב לֹא נֵאמַר, אֲלֵא: אֲשֶׁר יִשְׁכַּב - הַמִּיּוּחַד תְּמִיד לְכַךְ, יֵצֵא זֶה
שְׂאוּמְרִין לוֹ עֲמוּד וְנַעֲשֶׂה מִלְאכְתֵּינִט. **אֲשֶׁר יִשָּׁב** - יִשָּׁב לֹא נֵאמַר, אֲלֵא: אֲשֶׁר
יִשָּׁב עָלָיו הַזָּב - הַמִּיּוּחַד תְּמִיד לְכַךְ.

(ה) וְאִישׁ אֲשֶׁר יִגַּע בְּמִשְׁכָּבוֹ יִכָּבֵס בְּגָדָיו וְרַחֵץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד-הָעֶרֶב:

וְגָבַר דִּיקָרַב בְּמִשְׁכָּבִיהָ יִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְיִסְחִי בְּמִנְיָא וְיִהִי מְסָאָב עַד רְמָשָׂא.
וְאִישׁ אֲשֶׁר יִגַּע בְּמִשְׁכָּבוֹ וְגו' - לִימַד עַל הַמְּשֻׁכָּב שֶׁחֲמוּר הוּא מִן הַמַּגַּע, שֶׁזֶּה
נַעֲשֶׂה אֲב הַטוּמָאָה לְטָמֵא אָדָם לְטָמֵא בְּגָדִים, וְהַמַּגַּע שְׂאִינוֹ מִשְׁכָּב אִינוֹ אֲלֵא
וּלְד הַטוּמָאָה, וְאִינוֹ מִטְמָא אֲלֵא אוֹכְלִין וּמִשְׁקִין.

(ו) וְהַיֹּשֵׁב עַל-הַכֶּלִי אֲשֶׁר-יִשָּׁב עָלָיו הַזָּב יִכָּבֵס בְּגָדָיו וְרַחֵץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד-
הָעֶרֶב:

וְדִישָׁב עַל מְאָנָא דִּישָׁב עָלוּהִי דְּזִבְנָא יִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְיִסְחִי בְּמִנְיָא וְיִהִי מְסָאָב עַד רְמָשָׂא.
וְהַיֹּשֵׁב עַל הַכֶּלִי - אֲפִילוֹ לֹא נִגַּע, וְאֲפִילוֹ עֲשָׂרָה כְּלִים זֶה עַל גַּב זֶה, כּוֹלֵם
מִטְמָאִים מִשׁוּם מוֹשָׁב, וְכֵן בְּמִשְׁכָּב.

(ז) וְהַנֹּגֵעַ בְּבֶשֶׂר הַזָּב יִכָּבֵס בְּגָדָיו וְרַחֵץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד-הָעֶרֶב:

וְדִיקָרַב בְּבֶשֶׂר דְּזִבְנָא יִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְיִסְחִי בְּמִנְיָא וְיִהִי מְסָאָב עַד רְמָשָׂא.

(ח) וְכִי־יֵרַק הַזָּב בְּטָהוֹר וְכִבֵּס בְּגָדָיו וְרַחֵץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב:
וְאָרִי יִרוֹק דּוֹבְנָא בְּדָבָא וַיִּצְפַּע לְבוּשׁוֹהִי וַיִּסְחִי בְּמַיָּא וַיְהִי מְסָאב עַד רַמְשָׂא.
וכי ירוק בטהור - ונגע בו או נשאו, שהרוק מטמא במשא.

(ט) וְכִלְהַמְרָכָב אֲשֶׁר יִרְכַּב עָלָיו הַזָּב יִטְמָא:
וְכָל מְרַקְבָא דִּיִּרְכּוֹב עָלוֹהִי דּוֹבְנָא יְהִי מְסָאב.
וכל המרכב - אף על פי שלא ישב עליו, כגון: התפוס של סרגא שקורין ארצון
טמא משום מרכב, והאוכף שקורין אלווש טמא משום מושב.

(י) וְכִלְהַנְגַע בְּכָל אֲשֶׁר יִהְיֶה תַּחְתָּיו יִטְמָא עַד־הָעָרֶב וְהַנּוֹשֵׂא אוֹתָם יִכְבֵּס
בְּגָדָיו וְרַחֵץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב:
וְכָל דִּיקָרֵב בְּכָל דִּיִּהִי תַּחְתּוֹהִי יְהִי מְסָאב עַד רַמְשָׂא וְדִיטוֹל יְתַהוֹן יִצְפַּע לְבוּשׁוֹהִי וַיִּסְחִי
בְּמַיָּא וַיְהִי מְסָאב עַד רַמְשָׂא.
וכל הנוגע בכל אשר יהיה תחתיו - של זב, בא ולימד על המרכב שהנוגע בו
טמא, ואין טעון כיבוס בגדים, והוא חמור במשכב ממרכב. **והנושא אותם** - את
כל האמור בעניין הזב זובו, ורוקו, ושכבת זרעו, ומימי רגליו, והמשכב, והמושב,
המרכב, שיהא משאו מטמא אדם לטמא בגדים.

(יא) וְכָל אֲשֶׁר יִגְעַבּוּ הַזָּב וַיִּדְּיוּ לֹא־שֵׁטֶף בַּמַּיִם וְכִבֵּס בְּגָדָיו וְרַחֵץ בַּמַּיִם
וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב:
וְכָל דִּיקָרֵב בֵּיה דּוֹבְנָא וַיְדוּהִי לֹא שֵׁטִיף בְּמַיָּא וַיִּצְפַּע לְבוּשׁוֹהִי וַיִּסְחִי בְּמַיָּא וַיְהִי מְסָאב עַד
רַמְשָׂא.
וידיו לא שטף במים - בעוד שלא טבל מטומאתו, ואפילו פסק מזובו וספר ז'
ימים ומחוסר טבילה, מטמא בכל טומאותיו. וזה שהוציא הכתוב טבילת גופו של
זב בלשון שטיפת ידים, ללמדך שאין בית הסתרים טעון ביאת מים, אלא אבר
הגלוי כמו הידים.

(יב) וְכִלְי־תַרְשׁ אֲשֶׁר־יִגְעַבּוּ הַזָּב יִשְׁבֵּר וְכָל־כְּלִי־עֵץ יִשְׁטֹף בַּמַּיִם:
וַיִּמָּאן דִּיחֲסַף דִּיקָרֵב בֵּיה דּוֹבְנָא יִתְבַּר וְכָל מָאן דְּאָע יִשְׁתַּטֵּיף בְּמַיָּא.
וכלי חרש אשר יגע בו הזב - יכול נגע בו מאחוריו כו', כדאית' בתורת כהנים
(ספרא ויקרא ט"ו, י"ב) עד: מגעו שהוא מכולן, הוי אומר זה הסיטו.

(יג) וְכִי־יִטְהַר הַזָּב מִזּוּבּוֹ וְסָפַר לוֹ שִׁבְעַת יָמִים לְטָהָרְתּוֹ וְכִבֵּס בְּגָדָיו וְרַחֵץ
בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם חַיִּים וְטָהַר:
וְאָרִי יִדְפִי דּוֹבְנָא מְדוּבִיָּה וַיִּמְנִי לִיה שִׁבְעָא יוֹמִין לְדְכּוּתִיָּה וַיִּצְפַּע לְבוּשׁוֹהִי וַיִּסְחִי בְּשָׂרִיָּה בְּמִי
מִבּוּעַ וַיִּדְפִי.
וכי יטהר - כשיפסוק. **שבעת ימים לטהרתו** - שבעת ימים טהורים מטומאת
זיבה, שלא יראה זוב וכולן רצופין.

(יד) וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִקַּח־לוֹ שְׁתֵּי תָרִים אֹז שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה וּבָא | לְפָנָי יִי אֶל־
פֶּתַח אֶהָל מוֹעֵד וּנְתַנָּם אֶל־הַפֶּה:
וּבְיוֹמָא תְּמִינָאָה יִסַּב לִיה תְּרִין שְׁפָנִינִין אֹז תְּרִין בְּנֵי יוֹנָה וַיִּתִּי לְקָדָם וַיִּתְרַע מִשְׁכּוֹן זְמָנָא
וַיִּתִּינְוּ לְקָהָנָא.

(טו) וְעָשָׂה אִתְּם הַכֹּהֵן אֶחָד חֲטָאת וְהֶאֱחָד עֲלֶיהָ וְכִפֵּר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן לִפְנֵי יי
מְזוּבֹו:

וְעֵבִיד יִתְהוֹן כְּהֵנָּה מִד חֲטָאת וְחַד עֲלֶתָּא וְיִכְפֹּר עֲלוֹהֵי כְּהֵנָּה קָדָם יי מְדוּבֵיהָ.

תהלים - פרקים קמ"ה-ק"ג

תניא - פרק נ"ג

וְהֵנָּה בְּאַהֲבָה יֵשׁ גַּם בֵּין שְׁתֵּי מִדְּרָגוֹת: אַהֲבָה רַבָּה וְאַהֲבַת עוֹלָם. אַהֲבָה רַבָּה
הִיא אַהֲבָה בְּתַעֲנוּגִים, וְהִיא שְׁלֵהֶבֶת הָעוֹלָה מֵאַלְיָה, וּבָאָה מִלְּמַעְלָה בְּבַחֲיִנַת
מִתְּנָה לְמִי שֶׁהוּא שָׁלֵם בְּיִרְאָה, כַּנּוֹדַע עַל מֵאֲמַר רַז"ל: "דֶּרֶכּוֹ שֶׁל אִישׁ לְחַזֵּר
אַחַר אִשָּׁה", שְׁאַהֲבָה נִקְרְאת אִישׁ וְזָכָר, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "זָכָר חֲסֵדוֹ", וְ"אִשָּׁה
יִרְאת ה'", כַּנּוֹדַע. וּבְלִי קְדִימַת הַיִּרְאָה אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לְאַהֲבָה רַבָּה זֶה, כִּי
אַהֲבָה זֶה הִיא מְבַחֲיִנַת אֲצִילוֹת, דְּלִית תַּמָּן קְצוּץ וּפִירוּד חֵם וְשָׁלוֹם. אֵךְ אַהֲבַת
עוֹלָם הִיא הַבָּאָה מֵהַתְּבוּנָה וְדַעַת בְּגִדְלַת ה' אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא הַמְּמַלֵּא כָּל
עֲלָמִין וְסוּבָב כָּל עֲלָמִין, וְכֵלָּא קָמִיה בְּלָא מְשִׁיב חַיִּיב, וְכַבִּטוּל דְּבוּר אֶחָד
בְּנַפְשׁ הַמְּשַׁכֵּלֶת בְּעוֹדוֹ בְּמַחְשַׁבְתָּהּ אוֹ בְּחֻמְדַת הַלֵּב כַּנ"ל, אֲשֶׁר עַל יְדֵי
הַתְּבוּנָנוֹת זֶה מְמַלֵּא תַתְּפִשֵׁט מִדַּת הָאַהֲבָה שֶׁבְּנַפְשׁ מְלַבּוּשִׁיהָ, דְּהֵינּוּ שְׁלֵא
תַתְּלַבֵּשׁ בְּשׁוּם דְּבַר הַנָּאָה וְתַעֲנוּג גְּשָׁמִי אוֹ רוּחַנִי לְאַהֲבָה אוֹתוֹ, וְלֹא לְחַפְּזִין
כָּלֵל שׁוּם דְּבַר בְּעוֹלָם בְּלִתֵּי ה' לְבַדּוֹ, מְקוּר הַחַיִּים שֶׁל כָּל הַתַּעֲנוּגִים, שֶׁכָּלֵם
בְּמַלְיָם בְּמַצִּיאוֹת וְכֵלָּא מְשִׁיב חַיִּיב, וְאֵין עֲרוּךְ וְדַמְיוֹן כָּלֵל בִּינֵיהֶם חֵם
וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ שְׁאֵין עֲרוּךְ לְאֵין וְאֶפְסֵם הַמְּחַלֵּט לְגַבֵּי חַיִּים נְצַחִיִּים, וְכְמוֹ שֶׁכְּתוּב:
"מִי לִי בְּשָׁמַיִם וְעַמָּךְ לֹא חִפְצָתִי בְּאֶרֶץ, כָּלָה שְׁאֵרִי וְלִבִּי צוּר לְבָבִי" וְגו', וְכְמוֹ
שְׁיִתְבָּאָר לְקַמְזֵן. וְגַם מִי שְׁאֵין מִדַּת אַהֲבָה שֶׁבְּנַפְשׁוֹ מְלַבֵּשֶׁת כָּלֵל בְּשׁוּם תַּעֲנוּג
גְּשָׁמִי אוֹ רוּחַנִי, יְכוּל לְהִלְהִיב נַפְשׁוֹ בְּרִשְׁפֵי אֵשׁ וְשְׁלֵהֶבֶת עֲזָה וְלִהַב הָעוֹלָה
הַשְּׁמַיְמָה עַל יְדֵי הַתְּבוּנָנוֹת הַנ"ל, כְּמוֹ שְׁיִתְבָּאָר לְקַמְזֵן.

לוח היום-יום

ל' ניסן, ראש חדש, ט"ו לעומר

ההתוועדות דסעודה שלישית, שבת מברכים, ויומי דפגרא - בראשי חדשים ומועדי
אנ"ש - צריכים להתקיים בבית הכנסת. ההתוועדות דמלוה מלכה - אצל אנ"ש שי'
בבתיהם הפרטים.

נ"ך יומי - משלי פרק כ"ג

(א) {פ} כִּי־תֵשֵׁב לְלֶחֶם אֶת־מוֹשֶׁל בֵּין תְּבִין אֶת־אֲשֶׁר לְפָנָיִךְ:

ללחום - לאכול. **בין תבין וגו'** - תן לבך לדעת מי הוא אם עינו צרה או יפה.

(ב) וְשִׁמְתָּ שִׁפְיִן בְּלֶעָדָּא אִם־בָּעַל גִּפְשׁ אֶתָּה:

ושמת סכין בלועך - בלחייך, אם ראית עינו צרה, ואל תאכל משלו. **אם בעל נפש אתה** - אם רעבתן אתה ותאב לאכול, טוב לך לתחוב סכין בין שניך. ורבותינו דרשוהו (בבלי חולין ו'). בתלמיד היושב לפני רבו, אם יודע בו שיחזיר לו תשובה ידקדק בשמועתו וישאל, ואם לאו ישתוק.

(ג) אַל־תִּתְּאוּ לְמִטְעַמֹּתָיו זֶהוּא לֶחֶם כְּזָבִים:

אל תתאו למטעמותיו - אלא פרוש הימנו ולך לפני רב הגון ולא תביישהו לשאל והוא לא ידע להשיב.

(ד) אַל־תִּיגַע לְהַעֲשִׂיר מִבִּינְתֶךָ חֲדָל:

אל תיגע להעשיר - לעשות גירסא חבילות חבילות, כי סוף שתשכחנה.

(ה) [הַתְּעוֹף] (הַתְּעוֹף) עֵינֶיךָ בּוֹ וְאַיִנָּנוּ כִּי עָשָׂה יַעֲשֶׂה־לּוֹ כְּנַפִּים כְּנֹשָׁר [יַעֲוֹף] (וַעֲוֹף) הַשָּׁמַיִם:

התעיף עיניך בו - כרגע שתכפול עיניך לעמצו ואין אותה הגירסא מצויה בך. **התעיף** - כמו וכפלת (שמות כ"ו:ט) - ותיעוף.

(ו) {פ} אַל־תִּלְחֹם אֶת־לֶחֶם רַע עֵינַי וְאַל־תִּתְּאוּ לְמִטְעַמֹּתָיו: (ז) כִּי בְּכֹמוֹ

שָׁעַר בְּנַפְשׁוֹ כֹּזֵהוּא אֹכֹל וְשִׁתָּה יֹאמַר לֵךְ וְלִבּוֹ בַל־עֲמָדָה:

כי כמו שער בנפשו - שער זה נקוד חציו קמץ וטעמו למטה, על כרחי לשון פעל הוא ואינו שם דבר. שאם היה שם דבר היה נקוד כולו פתח וטעמו למעלה ככל שָׁעַר שבמקרא. כלומר כאילו שפך האוכל הזה מרה בנפשו של רע עין כן הוא. **שער** - לשון התאנים השוערים (ירמיהו כ"ט:ז) - המרים.

(ח) פִּתְּךָ־אֲכַלְתָּ תִּקְיָאָנָה וְשִׁחַתְּ דְּבָרֶיךָ הַנְּעִימִים:

פתך - שאכלת בביתו סוף שתקיאנה מפני הבושה. **ושחת דבריך הנעימים** - חנות שהחזקתו ודברת עמו דברים רכים, הכל איבדת.

(ט) בְּאַזְנֵי כֶּסֶל אַל־תִּדְבֹר כִּי־יָבוֹז לְשֶׁכֶל מְלִיכָה: (י) אַל־תִּסַּג גְּבוּל עוֹלָם

וּבְשִׁדֵי יְתוּמִים אַל־תִּבְּא:

ובשדי יתומים - בלקט שכחה ופאה הראוי להם.

(יא) כִּי-גֵאֲלִים חָזַק הוּא-יָרִיב אֶת-רִיבֵי אֶתְדָּ: (יב) הִבִּיֵּאָה לְמוֹסֵר לְבָדָּ
וְאֶזְנָדָּ לְאִמְרֵי-דַעַת: (יג) אֶל-תִּמְנַע מִנַּעַר מוֹסֵר כִּי-תִכְנֹן בְּשֵׁבֶט לֹא
יָמוּת: (יד) אֶתְהָ בִּשְׁבֶט תִּכְנֹן וְנִפְשׁוּ מִשְׂאוֹל תִּצְיֹל: (טו) בְּנֵי אִם-חָכֵם לְבָדָּ
יִשְׁמַח לְבִי גַם-אֲנִי: (טז) וְתַעֲלֹזְנָה כְּלִיּוֹתֵי בְּדַבָּר שְׁפֹתֶיךָ מִיִּשְׂרָיִם:
בדבר שפתיך מישרים - על ידי שחכם לבך.

(יז) אֶל-יִקְנֵא לְבָדָּ בַחֲטָאִים כִּי אִם-בִּירְאֵת-יְהוָה כָּל-הַיּוֹם:
אל יקנא לבך - בהצלחתם, להיות רשע כמותם.

(יח) כִּי אִם-יֵשׁ אַחֲרֵית וְתִקְוֹתֶךָ לֹא תִכְרַת:
**כי אם יש אחרית - הרי אם משמש בלשון אשר, כלומר כי אשר, בשביל זה יש
אחרית ותקוה לך.**

(יט) שְׁמַע-אֶתְהָ בְּנֵי וְחָכֵם וְאִשֵּׁר בְּדַרְדָּר לְבָדָּ:
**ואשר בדרכי לבך - מאחר שתתחכם תוכל ללכת בדרכי לבך כי לב חכם לא
ישיאך לעבירה.**

(כ) אֶל-תִּהְיֶי בְּסִבְאֵי-יָיִן בְּזֹלְלֵי בְּשֵׁר לָמוֹ: (כא) כִּי-סִבָּא וְזוֹלֵל יוֹרֵשׁ וְקָרְעִים
תִּלְבִּישׁ נוֹמָה:
**יורש - יתמסכן. וקרעים תלביש נומה - התנומה והעצלה תלבישך בגדים
קרועים.**

(כב) שְׁמַע לְאֲבִיךָ זֶה יִלְדָּ וְאֶל-תִּבְזֹז כִּי-זָקְנָה אִמְךָ: (כג) אָמַת קָנָה וְאֶל-
תִּמְכֹּר חֲכָמָה וּמוֹסֵר וּבִינָה:
**אמת קנה - אם אינך מוצא ללמוד בחנם ללמוד בשכר. ואל תמכור - אל תאמר
כשם שלמדתי בשכר כך אלמדנה בשכר.**

(כד) [גִּיל] [גול] יִגִּיל אָבִי צִדִּיק [וְיֹלֵד] [יולד] חָכֵם [וּיִשְׁמַח-] בּוֹ:
(כה) יִשְׁמַח-אָבִיךָ וְאִמְךָ וְתִגַּל יוֹלְדֶתְךָ:
**ותגל יולדתך - ראיתי בתלמוד ירושלמי (ירושלמי תענית ג'י'): {מה תלמוד לומר
יולדתך? רבי מנא אמר: אומתך. רבי יוסה בירבי בון אמר: שעתך}.**

(כו) תִּנְהַבְנֵי לְבָדָּ לִי וְעֵינֶיךָ דְרָכֵי [תִּצְרְנָה] [תרצנה]: (כז) כִּי-שׁוֹחָה עֵמְקָה
זוֹנָה וּבִאֵר צָרָה נְכַרְיָה:
ובאר צרה - אשטריינא בלעז.

(כח) אִף־הִיא כַּחֲתָף תִּאָּרֵב וּבֹגְדִים בְּאָדָם תּוֹסֵף:

כחתף - פתאם. **ובוגדים באדם תוסיף** - מרבה בישראל בוגדים בהקב"ה. ועל המינות הכתוב מדבר.

(כט) לְמִי אֹזִי לְמִי אֲבֹזִי לְמִי [מְדִינָיִם] (מדוניים) לְמִי שֵׁיחַ לְמִי פְּצָעִים חַגָּם

לְמִי חֲכָלְלוֹת עֵינָיִם:

למי אבוי - לשון צעקה ויללה. **למי מדיינים למי שיח** - למי שיש לו מדיינים עם הבריות ושיחה יתירה לו אוי ואבוי, כי ברוב דברים רוב פשע. **למי פצעים** - נברדורש בלעז. **חכלילות עינים** - מרוב יין מאדימין עיניו וגנאי הוא לו.

(ל) לְמַאֲחָרִים עַל־הֵיזֵן לְבָאִים לְחַקֵּר מִמָּסָךְ:

ממסך - ממזג, והוא שם דבר כמו ממכר. **לחקור ממסך** - שחוקרין ובודקין היכן מוכרין יין טוב.

(לא) אֶל־תִּרְא יֵיזֵן כִּי יתְאַדָּם כִּי־יִתֵּן [בְּכֹס] (בכיס) עֵינֹו יִתְהַלֵּךְ בְּמִישָׁרִים:

אל תרא - אל תתן בו עיניך. **כי יתן בכוס עינו יתהלך במישרים** - המרבה שכרות כל העבירות דומות לו כמישור, כל דרכיו ישרים בעיניו. **בכוס** - בכיס כתיב, השותה נותן עין בכוס והחנווני נותן עינו בכיסו של זה.

(לב) אַחֲרֵיתוֹ כְּנַחֲשׁ יִשָּׂךְ וְכַצְּפָעֵנִי יִפְרֹשׁ:

יפריש - לשון עקיצה הוא, פויינט בלעז. במלמד הבקר (שופטים ג', ל"א) מתרגם: בפרש תוריא. ובלשון תלמוד: דנקיט פרשא, אגויליון בלעז. ויש פותרין: **יפריש** - מפרישו מן החיים.

(לג) עֵינֶיךָ יִרְאוּ זָרוֹת וְלִבְךָ יִדְבֵּר תְּהַפְּכוֹת:

עיניך יראו זרות - מאחר שתשתכר, היין בוער בך ומשיאך להסתכל בזונות.

(לד) וְהֵייתָ כְּשֹׁכֵב בְּלִבֶּיךָ וְכְשֹׁכֵב בְּרֹאשׁ חֶבֶל:

והיית - משוגע. **כשוכב בלב ים וכשוכב בראש חבל** - תורן הספינה שקורין משט, שהוא נע ליפול ממנו.

(לה) הַכּוֹנֵי בַל־חֲלִיתִי הֶלְמוּנִי בַל־יִדְעֵתִי מִתִּי אֶקְיֵץ אֹסִיף אֲבַקְשֶׁנּוּ עוֹד:

הכוני בל חליתי - כשייקץ מיינו כל הרעות שעברו עליו אינו מרגיש בהן וחוזר לשנות.

שבת קדש \ \ א' אייר \ \ שבת קדש פרשת תזו"מ

הומש - שביעי פרשת תזו"מ

(טז) {ששי / שביעי במחבורות} {ס} וְאִישׁ כִּי־תֵצֵא מִמֶּנּוּ שִׁכְבַּת־זֶרַע וְרָחַץ בַּמַּיִם אֶת־כָּל־בְּשָׂרוֹ וְטָמֵא עַד־הָעֶרֶב:

וגבר ארי תפוק מניה שכבת זרעא ויסחי במינא ית כל בסריה ויהי מסאב עד רמשא.

(יז) וְכֹל־בְּגָד וְכֹל־עוֹר אֲשֶׁר־יְהִיָּה עָלָיו שִׁכְבַּת־זֶרַע וְכִבֵּס בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעֶרֶב:

וְכָל לְבוּשׁ וְכָל מִשְׁךְ דִּיהִי עֲלוּהִי שִׁכְבַּת זֶרַעא וְיִצְטַבַּע בְּמִינָא וְיִהִי מְסָאב עַד רְמֵשָׁא.

(יח) וְאִשָּׁה אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אִישׁ אֶתָּה שִׁכְבַּת־זֶרַע וְרָחַצוּ בַּמַּיִם וְטָמְאוּ עַד־הָעֶרֶב:

וְאִתְתָּא דִּישְׁכֹּב גְּבַר יִתָּה שִׁכְבַּת זֶרַעא וְיִסְחֹון בְּמִינָא וְיִהוֹן מְסָאבִין עַד רְמֵשָׁא.
ורחצו במים - גזירת מלך הוא שתטמא אשה בביאה. ואין הטעם משום נוגע בשכבת זרע, שהרי מגע בית הסתרים הוא.

(יט) {פ} וְאִשָּׁה כִּי־תִהְיֶה זֹבָה דָּם יְהִיָּה זֹבָה בְּבִשְׂרָהּ שִׁבְעַת יָמִים תִּהְיֶה בְּנִדְתָּהּ וְכֹל־הַנִּגָּע בָּהּ יִטְמָא עַד־הָעֶרֶב:

וְאִתְתָּא אַרְי תְּהִי דִּינְבָא דָם יְהִי דֹבְהָ בְּבִשְׂרָהּ שִׁבְעָא יוֹמִין תְּהִי בְּרִיחֻקָּהּ וְכָל דִּיקָרַב בָּהּ יְהִי מְסָאב עַד רְמֵשָׁא.

כי תהיה זבה - יכול מאחד מכל איבריה? תלמוד לומר: והיא גלתה את מקור דמיה (ויקרא כ', י"ח) - אין טמא אלא דם הבא מן המקור. **דם יהיה זובה בבשרה** - אין זובה קרוי זוב לטמא, אלא אם כן אדום. **בנדתה** - כמו: מתבל ינדוהו (איוב י"ח, י"ח), שמנודה ממגע כל אדם. **תהיה בנדתה** - אפילו לא ראתה אלא ראייה ראשונה.

(כ) וְכֹל־אֲשֶׁר תִּשְׁכַּב עָלָיו בְּנִדְתָּהּ יִטְמָא וְכֹל אֲשֶׁר־תִּשָּׁב עָלָיו יִטְמָא: וְכָל דִּתְשְׁכֹּב עֲלוּהִי בְּרִיחֻקָּהּ יְהִי מְסָאב וְכָל דִּתְתִּיב עֲלוּהִי יְהִי מְסָאב.

(כא) וְכֹל־הַנִּגָּע בְּמִשְׁכָּבָהּ יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעֶרֶב: וְכָל דִּיקָרַב בְּמִשְׁכָּבָהּ יִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְיִסְחִי בְּמִינָא וְיִהִי מְסָאב עַד רְמֵשָׁא.

(כב) וְכֹל־הַנִּגָּע בְּכָל־פְּלִי אֲשֶׁר־תִּשָּׁב עָלָיו יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעֶרֶב:

וְכָל דִּיקָרַב בְּכָל מְאָנָא דִּתְתִּיב עֲלוּהִי יִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְיִסְחִי בְּמִינָא וְיִהִי מְסָאב עַד רְמֵשָׁא.

(כג) וְאִם עַל־הַמִּשְׁכָּב הוּא אֹז עַל־הַפְּלִי אֲשֶׁר־הוּא יִשְׁבַּת־עָלָיו בְּנִגְעוֹ־בּוֹ יִטְמָא עַד־הָעֶרֶב:

וְאִם עַל מִשְׁכָּבָא הוּא אִו עַל מְאָנָא דְהִיא יִתְבָּא עֲלוּהִי בְּמִקְרָבִיה בִּיה יְהִי מְסָאב עַד רְמָשָׂא.

וּאִם עַל הַמִּשְׁכָּב הוּא - הַשּׁוֹכֵב אִו הַיּוֹשֵׁב עַל מִשְׁכָּבָה אִו עַל מוֹשְׁבָה, אִפִּילוּ לֹא נִגַע, אִף הוּא בַּדַּת טוֹמְאָה הָאִמּוּרָה בַּמִּקְרָא הָעֲלִיוֹן, שִׁטְעוֹן כִּיבוֹס בַּגְּדִים. **עַל הַכְּלִי** - לַרְבוֹת אֶת הַמִּרְכָּב. **בִּנְגַעוּ בּוֹ** - אִינוּ מַדְבֵּר אֲלֵא עַל הַמִּרְכָּב שֶׁנִּתְרַבָּה מֵעַל הַכְּלִי. **בִּנְגַעוּ בּוֹ יִטְמָא** - וְאִינוּ טַעוֹן כִּיבוֹס בַּגְּדִים, שֶׁהַמִּרְכָּב אֵין מִגְעוּ מִטְמֵא אֲדָם לִטְמֵא בַּגְּדִים, אֲבָל מִשָּׂאוּ מִטְמֵא אֲדָם לִטְמֵא בַּגְּדִים.

(כד) וְאִם שָׁכַב יִשְׁכַּב אִישׁ אֶתְהּ וְתִהִי נִדְתָּהָ עָלָיו וְטָמֵא שְׁבַעַת יָמִים וְכָל-הַמִּשְׁכָּב אֲשֶׁר-יִשְׁכַּב עָלָיו יִטְמָא:

וְאִם מִשְׁכָּב יִשְׁכּוֹב גְּבֵר יִתְהּ רִיחּוּקָה עֲלוּהִי וְיִהִי מְסָאב שְׁבַעַת יוֹמִין וְכָל מִשְׁכָּבָא דִּישְׁכּוֹב עֲלוּהִי יְהִי מְסָאב.

וְתִהִי נִדְתָּה עָלָיו - יִכּוֹל יַעֲלֶה לַרְגְּלִיה שֶׁאִם בָּא עָלֶיה בַּחֲמִשָּׁה לְנִדְתָּהּ, לֹא יִטְמָא אֲלֵא שְׁלֹשָׁה יָמִים כְּמוֹתָהּ? תִּלְמוּד לומר: יִטְמָא שְׁבַעַת יָמִים. וְמָה תִּלְמוּד לומר: וְתִהִי נִדְתָּה עָלָיו? מָה הִיא מִטְמֵאָה אֲדָם וְכָלִי חֲרָשׁ, אִף הוּא מִטְמָא אֲדָם וְכָלִי חֲרָשׁ.

(כה) {ס} וְאִשָּׁה כִּי-יִזְוֹב זֹבֵב דְּמָהּ יָמִים רַבִּים בְּלֹא עֵת-נִדְתָּהָ אִו כִּי-תִזְוֹב עַל-נִדְתָּהּ כָּל-יָמֵי זֹבֵב טְמֵאתָהּ כִּימֵי נִדְתָּהּ תִּהִי טְמֵאָה הוּא:

וְאִתְתָּא אֲרִי דֹבֵב דְּמָהּ יוֹמִין סְגִיאוֹן בְּלֹא עֵדוֹן רִיחּוּקָה אִו אֲרִי תְדוּב עַל רִיחּוּקָה כָּל יוֹמֵי דֹב סְאוּבְתָהּ כִּיּוֹמֵי רִיחּוּקָה תִּהִי מְסָאבָא הִיא.

יָמִים רַבִּים - שְׁלֹשָׁה יָמִים. **בְּלֹא עֵת נִדְתָּה** - אַחַר שִׁיבְעָא שְׁבַעַת יָמֵי נִדְתָּה. **אוּ כִי תִזְוֹב** - אֶת שְׁלֹשָׁה הַיָּמִים הַלְלוּ. **עַל נִדְתָּה** - מוֹפְלַג מִנִּדְתָּה יוֹם אֶחָד. זֹה הִיא זְבָה. וּמִשְׁפָּטָה חֲרוֹץ בַּפְּרִשָׁה זֹה, וְלֹא כַּדַּת הַנִּידָה, שְׁזוֹ טַעוֹנָה סְפִירַת שְׁבַעַת נְקִיִּים וְקִרְבָּן, וְהַנִּידָה אֵינָה טַעוֹנָה סְפִירַת נְקִיִּים אֲלֵא שְׁבַעַת יָמִים תִּהִי בְּנִדְתָּהּ (וְיִקְרָא ט"ו, י"ט) בֵּין רוּאָה בֵּין שְׂאִינָה רוּאָה. וְדַרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ בַּפְּרִשָׁה זֹה אֶחָד עֶשֶׂר יוֹם בֵּין סוּף נִידָה לְתַחִילַת נִידָה, שְׁכָל שְׁלֹשָׁה רְצוּפִין שֶׁתִּרְאָה בְּאֶחָד עֶשֶׂר יוֹם הַלְלוּ תִהִי זְבָה.

(כו) כָּל-הַמִּשְׁכָּב אֲשֶׁר-תִּשְׁכַּב עָלָיו כָּל-יָמֵי זֹבְבָה כְּמִשְׁכָּב נִדְתָּהּ יִהְיֶה-לָּהּ וְכָל-הַכְּלִי אֲשֶׁר תִּשְׁכַּב עָלָיו טְמֵא יִהְיֶה כְּטְמֵאתָ נִדְתָּהּ:

כָּל מִשְׁכָּבָא דִּתִּשְׁכּוֹב עֲלוּהִי כָּל יוֹמֵי דֹבְבָה כְּמִשְׁכָּב רִיחּוּקָה יְהִי לָהּ וְכָל מְאָנָא דִּתְתִּיב עֲלוּהִי מְסָאב יְהִי כְּסוּאָבַת רִיחּוּקָה.

(כז) וְכָל-הַנּוֹגֵעַ בָּם יִטְמָא וְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרַחֵץ בְּמַיִם וְטָמֵא עַד-הָעֶרֶב: וְכָל דִּיקְרָב בְּהוֹן יְהִי מְסָאב וְיִצַּעַע לְבוֹשׁוֹהִי וְיִסְחִי בְּמַיָּא וְיִהִי מְסָאב עַד רְמָשָׂא.

(כח) וְאִם-טְהַרָה מִזֹּבְבָה וְסִפְרָה לָּהּ שְׁבַעַת יָמִים וְאַתָּר תִּטְהַר: וְאִם דְּכִיאוֹת מִדֹּבְבָה וְתִמְנִי לָהּ שְׁבַעַת יוֹמִין וּבִתֵּר כֹּן תִּדְכִּי.

(כט) {שביעי} וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי תִקַּח-לָהּ שְׁתֵּי תָרִים אֹז שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה וְהִבִּיֵּאתָ אוֹתָם אֶל-הַכֹּהֵן אֶל-פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד:

וּבַיּוֹמָא תִמְיַנְעָה תִסָּב לַה תְּרִין שְׁפִינִין אוֹ תְרִין בְּנֵי יוֹנָה וְתִיתִי יִתְהוֹן לָוֶת פְּהֵנָא לְתַרַע מִשְׁכַּן זְמַנָּא.

(ל) וַעֲשֵׂה הַכֹּהֵן אֶת-הָאֶחָד חֲטָאת וְאֶת-הָאֶחָד עֹלָה וְכִפֹּר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן לִפְנֵי יְהוָה מִזֹּב טְמֵאתָה:

וַיַּעֲבִיד פְּהֵנָא יֵת חַד חֲטָתָא וְיֵת חַד עֲלֵתָא וַיִּכְפֹּר עֲלֵהּ פְּהֵנָא קָדָם יְיָ מִדֹּב סְאוּבְתָהּ.

(לא) {מפטיר} וְהִזְרַתֶּם אֶת-בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל מִטְמֵאתֶם וְלֹא יִמְתּוּ בְּטְמֵאתֶם בְּטְמֵאִים אֶת-מִשְׁכַּנִּי אֲשֶׁר בְּתוֹכְכֶם:

וְתִפְרְשׁוּן יֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִסְאוּבְתָהוֹן וְלֹא יָמוּתוּן בְּסוּאֲבְתָהוֹן בְּסוּאוּבְיָהוֹן יֵת מִשְׁכַּנִּי דְבִינְיָהוֹן.

והזרתם - אין נזירה אלא פרישה, וכן: נזרו אחר (ישעיהו א', ד'), וכן: נזיר אחיו (בראשית מ"ט, כ"ו). **ולא ימותו בטומאתם וגו'** - הרי הכרת של מטמא מקדש קרוי מיתה.

(לב) זֹאת תֹּרַת הַזֹּב וְאֲשֶׁר תֵּצֵא מִמֶּנּוּ שְׁכַבְתָּ-זָרַע לְטְמֵאֵה-בָּהּ: דָּא אוֹרִיתָא דְדוּבְנָא וְדִתְפוּק מִנִּיהָ שְׁכַבְתָּ זָרַעָא לְאִסְתַּאבָּא בַּהּ.

זאת תורת הזב - בעל ראייה אחת, ומה היא תורתו? **ואשר תצא ממנו וגו'** - הרי הוא כבעל קרי טמא טומאת ערב.

(לג) וְהִדְוָה בְּנִדְתָּהּ וְהִזַּב אֶת-זוּבוֹ לְזָכָר וּלְנִקְבָּהּ וְלֹאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב עִם-טְמֵאָה:

וְלִדְסֵאוּבְתָהּ בְּרִיחוּקָה וְלִדְדָאִיב יֵת דוּבִיָּה לְדָכָר וּלְנוֹקְבָא וְלִגְבֵר דִּישְׁכּוּב עִם מִסְאֲבָתָא.

והזב את זובו - בעל שתי ראיות ובעל שלש ראיות, שתורתו מפורשת למעלה.

(סיום) חסלת מצורע.

תהלים - פרקים א'-ט'

תניא - פרק נ"ג

וְהִנֵּה בְּחִינַת אֱהָבָה זוּ, פְּעָמִים שְׁקוּדָמַת לִירָאָה, כְּפִי בְּחִינַת הַדַּעַת הַמוֹלִידָה, פְּנוּדַע [שֶׁהַדַּעַת כּוֹלֵל חֲסָדִים וּנְבוֹרוֹת, שֶׁהֵם אֱהָבָה וִירָאָה, וּפְעָמִים שֶׁהַחֲסָדִים כּוֹדְמִים לִירַד וְלִהְתְּנָלוֹת]. וְלָכֵן אֶפְשָׁר לְרַשָּׁע וּבַעַל עֲבֵרוֹת שְׂיַעֲשֵׂה תְשׁוּבָה מֵאֱהָבָה, הַנּוֹלָדָה בְּלִבּוֹ בְּזִכְרוֹ אֶת ה' אֱלֹהָיו. וּמִכָּל מְקוֹם הִירָאָה גַם בֵּין כְּלוּלָה בָּהּ מִמִּילָא, רַק שֶׁהִיא בְּבְחִינַת קְטָנוּת וְהַעֲלָם, דְּהִינּוּ

יִרְאֵת חֲטָא לְמִרְדַּ בּוֹ חַס וְשָׁלוֹם; וְהֶאֱהָבָה הִיא בְּהַתְּנַלּוֹת לְבוֹ וּמְחוּ. אֵךְ זֶהוּ דְרָךְ מְקַרְה וְהוֹרְאֵת שְׁעָה, בְּהַשְׁנָחָה פְּרִטִית מֵאֵת ה' לְצַרְךָ שְׁעָה, פְּמַעֲשָׂה דְרַבִּי אֱלֶעָזָר בֶּן דִּוְרָדְיָא. אֲבָל סִדְרַת הָעֲבוּדָה הַקְּבוּעָה וְתַלְמוּדָה בְּבַחֲרֵית הָאָדָם, צְרִיךְ לְהַקְדִים תְּחִלָּה קִיּוּם הַתּוֹרָה וְהַמְצוֹת עַל יְדֵי יִרְאָה תַּתְּאָה, בְּבַחֲרֵית קְטָנוֹת עַל כָּל פְּנִיִם בְּסוּר מְרַע וְעֵשָׂה טוֹב, לְהֵאִיר נִפְשׁוֹ הָאֱלֹהִית בְּאוֹר הַתּוֹרָה וּמְצוֹתֶיהָ, וְאַחַר כֵּן יֵאִיר עָלֶיהָ אוֹר הָאֱהָבָה. [כִּי וְאֶהְבֶּתָּ בְּנִימְטְרִיא שְׁתֵּי פְעָמִים אוֹר, בְּיָדוּעַ לְיִזְדְּעֵי חַ"ן]:

לוֹה הַיּוֹם-יוֹם

א' אייר, ב' דראש חדש, ט"ז לעמר

מען האט געזאגט אמאל פאר'ן טאטען - אין א פארבריינגען ספירה-צייט אין די יאהרען תרנ"א-נ"ג: דעם אלטען רבין'ס חסידים פלעגען אלעמאל ציילען. דער ווארט איז דעם טאטען זייער געפעלען געווארען. ואמר: אזוי איז דער ענין העבודה. די שעות דארפען זיין געציילטע, דאן זיינען די טעג געציילטע. אז עס גייט אווען א טאג, דארף מען וויסען וואס מ'האט אויפגעטאן און וואס מ'דארף וויטער טאן ... בכלל דארף מען זעהן אז דער מארגען זאל זיין א סך שענער ווי דער היינט.

תרגום מאידיש: אמרו פעם בפני אבא - בהתוועדות בימי הספירה בשנים תרנ"א-תרנ"ג: חסידי אדמו"ר הזקן היו תמיד סופרים. אימרה זו מאוד מצאה חן בעיני אבי. ואמר: כך הוא עניין העבודה. השעות צריכים להיות נספרים ואזי הימים נספרים. כשחולף יום, צריכים לדעת מה פעלו ומה צריכים להמשיך לפעול ... בכלל צריכים לראות שהמחר יהיה הרבה יותר יפה מהיום.

נ"ך יומי - משלי פרק כ"ד

(א) אֶל-תִּקְנָא בְּאֲנָשֵׁי רָעָה וְאֶל-תִּתְאָו לְהִיּוֹת אִתָּם: (ב) כִּי-שָׂדֵה יִהְיֶה לְבָס וְעֵמֶל שְׁפִתֵיהֶם תִּדְבַּרְנָה: (ג) בְּחִכְמָה יִבְנֶה בַּיִת וּבִתְבוּנָה יִתְכַוֵּן: (ד) וּבִדְעַת חֲדָרִים יִמְלֵאוּ כָּל-הוֹן יִקָּר וְנָעִים: (ה) גְּבַר-חָכָם בְּעוֹז וְאִישׁ-דִּיעַת מֵאֲמָץ-כָּח:

גבר חכם בעז - גבר חכם תמיד הוא בעז.

(ו) כִּי בְּתַחְבְּלוֹת תַּעֲשֶׂה-לָךְ מְלַחְמָה וְתִשׁוּעָה בְּרַב יוֹעֵץ: (ז) רָאמוֹת לְאֲוִיל חֲכָמוֹת בְּשִׁעַר לֹא יִפְתַּח-פִּיהוּ:

ראמות לאויל חכמות - ראמות - מין אבן יקרה שאינה מצויה, כמה דאת אמר: ראמות וגביש (איוב כ"ח, י"ח). כל חכמה דומה על אויל יקרה כמרגלית לקנות, איך אעסוק בתורה, מתי תעלה בידי. אבל החכם שונה היום מעט ומחר מעט.

(ח) מַחֲשֵׁב לְהִרְעֵ לֹו בְּעַל-מְזֻמוֹת יִקְרָאוּ:

מחשב להרע - חורש תחבולות רשע. **לו בעל מזמות יקראו** - גורם לו שם רע, שהבריות קוראים לו בעל מזמות, עצת רשעים.

(ט) זִמַּת אֹולֶת חֲטָאת וְתוֹעֵבַת לְאָדָם לֵץ:

זמת אולת חטאת - עצת אולת חטאת לבעליה. **ותועבת לאדם לץ** - היא המתעבת את אדם לץ על הקב"ה ועל הבריות.

(י) הִתְרַפִּית בְּיוֹם צָרָה צָר כְּחֻכָּה:

התרפית - מן התורה. **ביום צרה צר כחכה** - מלאכי השרת לא יהו מאמצים כחך, זה מדרש חכמים (בבלי ברכות ס"ג, א). ולפי פשוטו: התרפית ביום צרת חבירך לעמד מנגד. **צר כחכה** - אתה ביום פורענותך, כמה שנאמר: כי אם החרש תחרישי וגו' (אסתר ד', י"ד).

(יא) הִצִּיל לְקוֹחִים לְמוֹת וּמָטִים לְהָרֵג אִם-תְּחַשְׁוּדָּ:

הציל לקוחים למות וגו' - להציל לקוחים למות, ואת המטים להרג, אם תחשוך מלהצילם, על זה אמרתי: צר כחכה (משלי כ"ד, י').

(יב) בִּי-תֹאמֶר הֵן לֹא-יִדְעֵנּוּ זֶה הֵלֹא-תִבְנֶן לְבוֹת | הוּא-יִבִּין וְנִצֵּר גַּפְשֵׁךָ הוּא יִדַע וְהִשִּׁיב לְאָדָם כְּפָעִלוֹ:

כי תאמר - שמא תאמר וזהו כי המשמש בלשון דילמא.

(יג) אֶכְלֵ-בְנֵי דְבַשׁ בִּי-טוֹב וְנִפְתַּת מְתוֹק עַל-חֶכְךָ:

אכול בני דבש - כלומר דרך בני אדם לאכול דבש כי טוב הוא.

(יד) בֵּין | דַּעַה חֲכָמָה לְנִפְשֵׁךָ אִם-מְצָאתָ וַיֵּשׁ אַחֲרֶיךָ וְתִקְוֶתְךָ לֹא תִכָּרֵת:

אף: **כן דעה חכמה לנפשך** - כשם שאתה רדוף לאכול דבש, כן תהא רדוף לדעת חכמה. **אם מצאת** - אותה, אז יש אחרית.

(טו) {פ} אֶל-תִּאָרְב רָשָׁע לְנוּה צְדִיק אֶל-תִּשְׁדָּד רִבְצוּ: (טז) כִּי שָׁבַע | יפול צְדִיק וְקָם וְרָשָׁעִים יִכְשְׁלוּ בְרָעָה: (יז) בְּנִפְל [אוֹיְבֶךָ] (אוֹיְבִיד) אֶל-תִּשְׁמַח וּבְכִשְׁלוֹ אֶל-יִגַּל לְבָךָ: (יח) פֶּן-יִרְאֶה יְהוָה וְרַע בְּעֵינָיו וְהִשִּׁיב מֵעַלְיוֹ אָפוֹ: (יט) אֶל-תִּתְחַר בְּמִרְעִים אֶל-תִּקְנֵא בְּרָשָׁעִים:

אל תתחר - להיות כמותם, אַטְיִר בלעז, כמו איך תתחרה (ירמיהו י"ב:ה') כי אתה מתחרה בארז (ירמיהו כ"ב:ט"ו).

(כ) כִּי לֹא-תִהְיֶה אַחֲרֵית לָרַע נֶגֶד רְשָׁעִים יִדְעָךְ: (כא) יִרְאֲ-אֶת-יְהוָה בְּנִי וּמִלֶּךְ עַם-שׁוֹנִים אֶל-תִּתְעַרֵּב:

ירא את י"י ומלך - ירא את המלך בשר ודם ובלבד שלא יסירך מיראת י"י. לעולם יראת י"י קודמת. **ועם שונים** - האומרים שתי רשיות יש.

(כב) כִּי-פִתְאֻם יִקּוּם אִידָם וּפִיד שְׁנֵיהֶם מִי יוֹדַע:

ופיד שניהם - שבר העבודה זרה ושבר עובדיה.

(כג) {פ} גַּם-אֵלֶּה לַחֲכָמִים הִכְרִ-פָּנִים בְּמִשְׁפָּט בַּל-טוֹב:

גם אלה - הדברים שבעינין שלמטה אמורים לחכמים היושבים בדין שלא יכירו פנים במשפט כי לא טוב.

(כד) אָמְרוּ לְרָשָׁע צְדִיק אַתָּה יִקְבְּהוּ עַמִּים יִזְעַמּוּהוּ לְאֲמִים: (כה) וְלִמּוֹכִיחִים יִנְעַם וְעֲלֵיהֶם תִּבּוֹא בְרַכַּת-טוֹב: (כו) שְׁפָתַיִם יִשְׁק מְשִׁיב דְּבָרִים נִכְחִים:

שפתים ישק - ראויים כל שפתים לנושקו.

(כז) הֲכֵן בַּחוּץ מִלְאֲכֹתֶךָ וְעַתְדָּה בְשֹׁדֶה לָךְ אַחֲרַי וּבְנִיתָ בֵּיתֶךָ:

הכן בחוץ - זו מקרא. **ועתדה בשדה** - זו משנה. **ואחר ובנית ביתך** - זה תלמוד. דבר אחר: כמשמעו, כתחלה קח לך שדות וכרמים, [ועתדה - לשון עתודים (במדבר ז', י"ז) שיש לך בהמות בשדה], ואחר ובנית ביתך - קח אשה.

(כח) {פ} אֶל-תִּהְיֶי עַד-חֲנֻם בְּרַעָךְ וְהִפְתִּיתָ בְּשִׁפְתֶיךָ:

והפיתית - ותתפתה לרעה בדיבורך.

(כט) אֶל-תֹּאמַר כִּי אֲשֶׁר עָשָׂה-לִי כֵן אֲעֲשֶׂה-לּוֹ אֲשִׁיב לְאִישׁ כִּפְעָלוֹ: (ל) {פ} עַל-שֹׁדֶה אִישׁ-עֲצַל עֲבַרְתִּי וְעַל-כָּרֶם אָדָם חָסַר-לֵב:

איש עצל - שאינו מחזר על גירסת תלמודו.

(לא) וְהִנֵּה עֲלָה כְּלוֹן קַמְשָׁנִים כָּסוּ פָּנָיו חֲרָלִים וְגִדְרָם אֲבָנִיו נִהְרָסָה:

קמשונים - חוחים. **כסו** - נכסו. **חרלים** - גדולים יותר מקמשונים והרי הם חדים כקוצים, ובלעז פְּרִישְׁגוֹן. **וגדר אבניו נהרסה** - כך מי שאינו מחזר על תלמודו, כתחלה משכח ראשי פרקים, סוף מחלף דברי החכמים זה לזה, סוף שאומר על טמא טהור והרי הורס את העולם.

(לב) וְאַחֲזֶה אֲנֹכִי אֲשִׁית לְבִי רְאִיתִי לְקַחְתִּי מוֹסֵר: (לג) מְעַט שָׁנוֹת מְעַט
תְּנוּמֹת מְעַט | חֲבֵק יָדַי לְשֹׁב: (לד) וּבֵא-מִתְהַלֵּךְ רִישׁוֹ וּמַחְסְרֵיֶךָ כְּאִישׁ
מִגֵּן:

ובא מתהלך רישך - הדברים שאתה רש מהם יבאו לך במרוצה.

פרק משנה שבועי – שבת תזריע - מצורע

זבחים פרק ט'

(א) (א) המזבח מקדש את הראוי לו. רבי יהושע אומר, כל הראוי לאשים, אם עלה לא ירד, שנאמר: הוא העלה על מוקדה על המזבח (ויקרא ו:ב). מה עולה שהיא ראוי לאשים, אם עלתה לא תרד, אף כל דבר שהוא ראוי לאשים, אם עלה לא ירד. רבן גמליאל אומר, כל הראוי למזבח, אם עלה לא ירד, שנאמר: הוא העלה על מוקדה על המזבח (ויקרא ו:ב). מה עולה שהיא ראוי למזבח אם עלתה לא תרד, אף כל דבר שהוא ראוי למזבח אם עלה לא ירד. אין בין דברי רבן גמליאל לדברי רבי יהושע אלא הדים והנסכים, שרבן גמליאל אומר לא ירדו, ורבי יהושע אומר ירדו. רבי שמעון אומר, הזבח כשר והנסכים פסולים, הנסכים כשרין והזבח פסול, אפלו זה וזה פסולין, הזבח לא ירד, והנסכים ירדו.

המזבח מקדש את הראוי לו. ופליגי תנאי בפרושא דמתניתין מאי ניהו הראוי לו. **רבי יהושע אומר כל הראוי לאשים.** להשרף על גבי האש, אף על פי שנפסל, אם עלה למזבח קדשו המזבח ונעשה לחמו, ואם עלה לא ירד. אבל דבר שאין ראוי לאש, כגון דם פסול ונסכים פסולים, אפלו אם עלו ירדו. **היא העלה על מוקדה.** דבר שהוא למוקד ועלה, הרי הוא בהיתו ולא ירד. היא, משמע בהיתו תהא. **רבן גמליאל אומר כל הראוי למזבח.** ואפלו דם ונסכים שנפסלו, אם עלו לא ירדו. ואין לה למעט אלא דבר שלא הוברר לחלקו של מזבח מעולם, כגון קמצים שלא קדשו בכלי אחר קמיצה, דאף על גב דהמנחה כלה קדשה בכלי אין זה חלק גבוה ברור, שאין המנחה קרבה כלה. ובקמיצה בלא מתן כלי, אין זה מבקר למזבח, ואינו מתקדש אפלו עלה על גבי המזבח. **אלא הדים והנסכים.** שהם ראויים למזבח ואינם ראויים לאשים. **רבי שמעון אומר הזבח כשר והנסכים פסולים.** רבי שמעון סבירא ליה בנסכים של זבח כרבי יהושע ובדם ובנסכים הבאים בפני עצמן כרבן גמליאל. ולא ממוקדה יליף, אלא מקרא דכתיב: כל הנוגע במזבח יקדש (שמות כ"ט:ל"ז), וכתיב בתריה וזה אשר תעשה על המזבח כבשים בני שנה תמימים שנים ליום עולה, אין המזבח מקדש אלא דומיא דעולה, מה עולה הבאה בגלל עצמה, אף כל הבאים בגלל עצמן, יצאו נסכים הבאים בגלל הזבח. הלכך בין שהזבח כשר והנסכים פסולים כגון שיצאו או נטמאו, בין שהזבח פסול והנסכים כשרים, דהואיל והן באים בגללו נפסלים עמו ובטלה תורת הקדש מהן. **ואפלו זה וזה פסולים הזבח לא ירד.** שהמזבח מקדשו. **והנסכים ירדו.** כיון שאין באים בגלל עצמן אינן דומיא דעולה ואין מזבח מקדשו. והלכה כרבי יהושע.

(ב) ואלו אם עלו, לא ירדו. הלן, והטמא, והיוצא, והנשחט חוץ לזמנו, וחויץ למקומו, ושקבלו פסולים, וזרקו את דמו. רבי יהודה אומר, שנשחטה בלילה, ושנשפך דמה, ושיצא דמה חוץ לקלעים, אם עלתה, תרד. רבי שמעון אומר, לא תרד, שהיה רבי

שָׁמְעוֹן אוֹמֵר, בִּלְשׁוֹן פְּסוּלֵי בְּקִדְשׁ, הַקִּדְשׁ מִקְבָּלוֹ. לֹא הָיָה פְּסוּלוֹ בְּקִדְשׁ, אִינן הַקִּדְשׁ מִקְבָּלוֹ.

הַלֵּן. בֵּין דָּם בֵּין אֲמֹרִים שְׁלֵנוֹ לִילָה חוּץ לְמִזְבֵּחַ. **רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר שְׁנִשְׁחֲטָה בְּלִילָה כּו' אִם עֲלֵתָה תֵרֵד.** דְּכָתִיב זֹאת תּוֹרַת הָעוֹלָה הַיּוֹלָה הַזֶּה, זֹאת הִיא הָעוֹלָה, הָרִי כָּאֵן שְׁלֵשָׁה מַעוֹטִים, מַעַט נִשְׁחֲטָה בְּלִילָה וְשִׁשְׁפָּה דָּמָה וְשִׁיבָא דָּמָה חוּץ לְקִלְעִים, שְׂאֵם עֲלֵתָה תֵרֵד. **רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר לֹא תֵרֵד.** דְּדָרִישׁ זֹאת תּוֹרַת הָעוֹלָה, תּוֹרָה אַחַת לְכָל הָעוֹלָיִם, שְׂאֵם עָלוֹ לֹא יֵרְדוּ. וְהִלְכָה פְּרַבִּי יְהוּדָה.

(ג) אֵלוֹ לֹא הָיָה פְּסוּלֵן בְּקִדְשׁ, הָרוֹבֵעַ, וְהַנֶּרְבֵּעַ, וְהַמְקַצֵּה, וְהַנֶּעֱבֵד, וְהַאֲתָנֹן, וְהַמְחִיר, וְהַבְּלָאִים, וְהַטְּרָפָה, וְהַיּוֹצֵא דָפֶן, וְבַעֲלֵי מוֹמִין. רַבִּי עֲקִיבָא מְכַשֵּׁיר בְּבַעֲלֵי מוֹמִין. רַבִּי חֲנִינָא סָגַן הַכֹּהֲנִים אוֹמֵר, דּוּחָה הָיָה אָבָא אֶת בְּעֵלֵי מוֹמִין מַעַל גְּבֵי הַמִּזְבֵּחַ.

מְכַשֵּׁיר בְּבַעֲלֵי מוֹמִין. דָּאֵם עָלוֹ לֹא יֵרְדוּ. וְדוּקָא בְּדוּקִין שְׁבַעֲוִין וְכִיבָא בְּהֵן הַכְּשִׁיר רַבִּי עֲקִיבָא, הוֹאִיל וְהֵן כְּשָׁרִים לְכַתְּחִלָּה בְּעוֹפּוֹת. אָבָל בְּמַחְסָר אָבָר דְּפָסוּל בְּעוֹפּוֹת, לֹא. **דּוּחָה הָיָה אָבָא אֶת בְּעֵלֵי מוֹמִין.** שְׂאֵם עָלוֹ דּוּחָה הָיָה אוֹתָן פְּלֵאֲחֵר יָד וְלֹא הָיָה מוֹרִידֵן דְּרָךְ בְּדִין בְּפִרְהָסִיא, וְבָהָא פְּלִיג אֲתַנָּא קַמָּא דְּאָמַר יֵרְדוּ. וְהִלְכָה פְּרַבִּי חֲנִינָא בֶן אֲנִטִּיגְנוֹס.

(ד) כְּשֵׁם שְׂאֵם עָלוֹ לֹא יֵרְדוּ, כִּד אִם יֵרְדוּ לֹא יַעֲלוּ. וְכֵלֵן שְׂעֵלוֹ חַיִּים לְרֵאשׁ הַמִּזְבֵּחַ, יֵרְדוּ. עוֹלָה שְׂעֵלְתָה חַיָּה לְרֵאשׁ הַמִּזְבֵּחַ, תֵרֵד. שְׁחֲטָה לְרֵאשׁ הַמִּזְבֵּחַ, יִפְשִׁיט וַיִּנְתַּח בְּמִקְוָה.

כְּשֵׁם שְׂאֵם עָלוֹ לֹא יֵרְדוּ. אָכַל הֶנֶךְ פְּסוּלִין דִּתְנֵן בְּהוּ לֹא יֵרְדוּ קֵאִי. **כִּן אִם יֵרְדוּ.** לְאַחַר שְׂעֵלוֹ, לֹא יַעֲלוּ עוֹד. **וְכֵלֵן שְׂעֵלוֹ חַיִּים בְּרֵאשׁ הַמִּזְבֵּחַ.** רַבִּי עֲקִיבָא קָאָמַר לֵה, דְּמְכַשֵּׁיר בְּבַעֲלֵי מוֹמִין. וּמוֹדָה שְׂאֵם עָלוֹ חַיִּים בְּרֵאשׁ הַמִּזְבֵּחַ יֵרְדוּ, שְׂאִין הַמִּזְבֵּחַ מִקִּדְשׁ בְּעֵלֵי מוֹמִין חַיִּים. **עוֹלָה שְׂעֵלְתָה חַיָּה לְרֵאשׁ הַמִּזְבֵּחַ תֵרֵד.** בְּעוֹלָה כְּשָׁרָה מִיָּרִי, וְדַבְּרֵי הַכֹּל. וְלֹא נִקַּט לֵה אֶלָּא מִשּׁוּם סִיפָא, לְלַמְדָּה שְׂרֵאשׁ הַמִּזְבֵּחַ מִקּוֹם רָאוּי לְהַפְשִׁיט וַיִּנְתַּח הֵיכָא דְעֵבֵר וַיִּשְׁחֲטָה בְּרֵאשׁ הַמִּזְבֵּחַ.

(ה) וְאֵלוֹ אִם עָלוֹ יֵרְדוּ, בְּשֵׁר קְדָשִׁי קְדָשִׁים, וּבְשֵׁר קְדָשִׁים קְלָיִם, וּמוֹתֵר הָעֵמֶר, וְשִׁתֵּי הַלֶּחֶם, וְלֶחֶם הַפָּנִים, וְשִׁירֵי מִנְחוֹת, וְהַקְּטֹרֶת. הַצֶּמֶר שְׁבָרָא שִׁי כְּבָשִׁים, וְהַשֶּׁעַר שְׁבִזְקוֹן תִּשְׁוִים, וְהַעֲצָמוֹת, וְהַגִּידִים, וְהַקְּרָנִים, וְהַתְּלָפִים, בְּזִמְזוֹן שֶׁהֵן מִחֲבָרִין, יַעֲלוּ, שְׁנַאֲמַר: וְהַקְּטִיר הַבַּהֵן אֶת הַכֹּל הַמִּזְבֵּחַ (וַיִּקְרָא א':ט'). פְּרָשׁוֹ, לֹא יַעֲלוּ, שְׁנַאֲמַר: וְעֲשִׂיתָ עֲלֵתֶיךָ הַבֶּשֶׂר וְהַדָּם (דְּבָרִים י"ב:כ"ז).

וְאֵלוֹ אִם עָלוֹ יֵרְדוּ. וְאֶפְלוֹ הֵן כְּשָׁרִים וְטְהוֹרִים. מִשּׁוּם דְּלֹא שְׁיָהּ בְּהוּ מִזְבֵּחַ כָּלֵל. **בְּשֵׁר קְדָשִׁי קְדָשִׁים כּו'.** דְּלֹאכִילָה קְיָמִי וְלֹא לְמִזְבֵּחַ. **וְהַקְּטֹרֶת.** לֹא רָאוּהָ הִיא לְמִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן. **הַצֶּמֶר שְׁבָרָא שִׁי כְּבָשִׁים.** גְּרָסִין. וַיִּשָּׂא דְבָבָא אַחֲרֵיתָא הִיא, וּבְהִדֵי עֲצָמוֹת וְגִידֵין קִתְּנֵי לֵה וּמִשְׁפָּט אֶחָד לָהֶם. הַצֶּמֶר שְׁבָרָא שִׁי כְּבָשִׁים, שֶׁל עוֹלָה. שְׁהָרָאשׁ אִינוֹ בְּכָלֵל הַפְּשִׁט וְקָרֵב עִם עוֹרוֹ, וְהָכִי אֲמַרִין בְּשִׁחִיטַת חֲלִין [דף כז:], מִיָּן לְרֵבּוֹת אֶת הָרָאשׁ שְׁכָבֵר הַתַּז בְּשִׁחִיטָה שְׂאָף עַל פִּי שְׂאִינוֹ בְּכָלֵל הַפְּשִׁט יִשְׁנוּ בְּכָלֵל הַקְּטֹרֶה, **תְּלַמּוּד לּוֹמֵר אֶת הָרָאשׁ.** וַיִּשׁ צֶמֶר בְּגָבָה רָאשׁוֹ שֶׁל כְּבֶשׂ אֶצֶל עֶרְפוֹ, וְכֵן הַשֶּׁעַר שְׁבִזְקוֹן הַתִּשְׁוִים בְּזִמְזוֹן שֶׁהֵן מִחֲבָרִים, כֵּלֵן עוֹלָיִם.

(ו) וְכֻלָּם שִׁפְקָעוּ מֵעַל גְּבֵי הַמִּזְבֵּחַ, לֹא יַחְזִיר. וְכֵן גִּחְלַת שִׁפְקָעָה מֵעַל גְּבֵי הַמִּזְבֵּחַ. אֲבָרִים שִׁפְקָעוּ מֵעַל גְּבֵי הַמִּזְבֵּחַ, קִדְּם לַחֲצוֹת, יַחְזִיר, וּמוֹעֲלִין בָּהֶן. לְאַחַר חֲצוֹת, לֹא יַחְזִיר, וְאִין מוֹעֲלִין בָּהֶן.

וְכֻלָּם. בֵּין פְּסוּלִים שֶׁעָלוּ דִתְנֵן בְּהוּ לֹא יֵרְדוּ, בֵּין עֲצָמוֹת וְגִידִין שֶׁהָעֵלָן מִחֲבָרִים וְאֶכְלָתָם הָאֵשׁ. **וּפְקָעוּ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ.** לְאַרְצָךְ. אִסְקַלְטִי"ר בְּלַע"ז. **לֹא יַחְזִיר.** אִין צָרִיךְ לְהַחְזִיר. **וְכֵן גִּחְלַת שִׁפְקָעָה.** אִין צָרִיךְ לְהַחְזִיר. **אֲבָרִים שִׁפְקָעוּ כו'.** אִין דְּאִית בְּהוּ מִמַּשׁ, שֶׁבִּשְׂרָם נִכְרַ, אֶפְלוּ לְאַחַר חֲצוֹת נִמְי יַחְזִיר, דְּלֹא הָיוּ עִפּוּל. וְאִין דְּלִית בְּהוּ מִמַּשׁ, שֶׁנִּשְׂרְפוּ כְּלָן וְנִעְשׂוּ גִחְלַת, אֶפְלוּ קִדְּם חֲצוֹת לֹא יַחְזִיר. אֶלֶּא הִכָּא בְּמֵאֵי עֲסָקִינוּ, כְּגוֹן שֶׁנִּתְקַשׂוּ מִחֲמַת הָאֵשׁ שֶׁשִּׁלְטָה בְּכָלָן וְנִשְׂרְפוּ וְלֹא נִעְשׂוּ פָחִם אֲבָל כְּעֵצִים יִבְשִׁים הֵם מִתּוֹכָם. **קִדְּם לַחֲצוֹת וְלְאַחַר חֲצוֹת.** יִלְפִינָן מִקְרָא דְּכְתִיב כָּל הַלֵּילָה עַד הַבֶּקֶר, מִמַּשְׁמַע שֶׁנֶּאֱמַר כָּל הַלֵּילָה אִינִי יוֹדַע שְׁעַד הַבֶּקֶר, אֶלֶּא תֵּן בְּקָר לְבִקְרוּ שֶׁל לַיְלָה, שְׁאִין צָרִיכִין לְהִיּוֹת עוֹד עַל הַמּוֹקֵד, וְאִיזָה בְּקָר נוֹסֵף עַל בְּקָרוֹ שֶׁל לַיְלָה שְׁאִין צָרִיכִין לְהִיּוֹת עוֹד עַל הַמּוֹקֵד, זֶה חֲצוֹת. דְּבִקְרָא שֶׁל לַיְלָה הוּא עִמּוּד הַשַּׁחַר. **וּמוֹעֲלִין בָּהֶן.** דְּאֶפְתִּי בְּנֵי מִזְבֵּחַ נִינְהוּ. **וְאִין מוֹעֲלִין בָּהֶן.** דְּכִינּוּ דְּהוּוּ מִעֲפָלִים הוּוּ לְהוּ דְּבַר שֶׁנִּעְשִׂית מִצְוֹתוֹ וְאִין מוֹעֲלִים בּוּ.

(ז) כִּשְׁם שֶׁהַמִּזְבֵּחַ מְקַדֵּשׁ אֶת הָרְאוּי לּוֹ כֶּד הַכֹּבֵשׁ מְקַדֵּשׁ. כִּשְׁם שֶׁהַמִּזְבֵּחַ וְהַכֹּבֵשׁ מְקַדֵּשִׁין אֶת הָרְאוּי לְהוּ, כֶּד הַכֹּלִים מְקַדֵּשִׁים. כְּלִי הַלַּח מְקַדֵּשִׁין אֶת הַלַּח, וּמִדּוֹת הַיֵּבֶשׁ מְקַדֵּשׁוֹת אֶת הַיֵּבֶשׁ. אִין כְּלִי הַלַּח מְקַדֵּשִׁים אֶת הַיֵּבֶשׁ, וְלֹא מִדּוֹת הַיֵּבֶשׁ מְקַדֵּשׁוֹת אֶת הַלַּח. כְּלִי הַקֵּדֵשׁ שֶׁנִּקְבּוּ, אִם עוֹשִׂים הֵם מְעִין מְלֹאכְתָּן שֶׁהָיוּ עוֹשִׂין וְהֵם שְׁלָמִים, מְקַדֵּשִׁין. וְאִם לֹא, אִין מְקַדֵּשִׁים. וְכֵלָן אִין מְקַדֵּשִׁים אֶלֶּא בְּקַדֵּשׁ.

הַכֹּבֵשׁ מְקַדֵּשׁ. דְּכְתִיב: וּמִשְׁחַתָּ אֶת הַמִּזְבֵּחַ וְגו' (שְׁמוֹת מ'י'), אֶת, לְרִבּוֹת אֶת הַכֹּבֵשׁ. **הַכֹּלִים מְקַדֵּשִׁים.** דְּבִכְלִים נִמְי כְּתִיב: כָּל הַנוֹגַע בָּהֶם יִקְדָּשׁ (שְׁמוֹת ל', כ"ט). **כְּלִי הַלַּח.** קְעָרוֹת וּמִזְרָקוֹת לְדָם וְלֵיַן וְלִשְׁמֵן. **מִדּוֹת הַיֵּבֶשׁ.** שְׁתֵּי מִדּוֹת שֶׁל יֵבֶשׁ הָיוּ שֵׁם, עֲשָׂרוֹן, וְחֲצִי עֲשָׂרוֹן. **שֶׁהָיוּ עוֹשִׂין וְהוּוּ שְׁלָמִים.** שֶׁהָיוּ עוֹשִׂים כְּשֶׁהוּוּ שְׁלָמִים. וּמִיָּהוּ כָּל כְּלִי שֶׁנִּתְּרַת שֶׁנִּקְבּוּ אוֹ שֶׁנִּשְׂבְּרוּ אִין מִתְקַנִּין שֶׁבְּרִיהֶן אֶלֶּא עוֹשִׂים אוֹתָן חֲדָשִׁים. וְכֵן סָכִין שֶׁנִּפְגַּם אִין מִשְׁחִיזִין אוֹתוֹ לְהַסִּיר הַפֶּגַם. וּבְגִדֵי כְּהֵנָה שֶׁנִּתְּלַכְּלוּ אִין מְכַבְּסִין אוֹתָן אֶלֶּא עוֹשִׂים חֲדָשִׁים וּמְנִיחִין אֵלּוּ לְצַרְךָ פְּתִילוֹת שֶׁל מְנוֹרָה וְשִׁמְחַת בֵּית הַשּׁוֹאֵבָה. וְכָל כֶּד לְמָה, לְפִי שְׁאִין עֲנִיּוֹת בְּמִקּוֹם עֲשִׂירוֹת. וּמִזְבֵּחַ שֶׁנִּפְגַּם פְּסוּל. וְכָל פְּגִימָה הַפּוֹסְלַת בְּסָכִין שֶׁל שְׁחִיטָה, פּוֹסְלַת בְּמִזְבֵּחַ. וְכָל זְמַן שֶׁהַמִּזְבֵּחַ פָּגוּם כָּל קִדְּשִׁים הַנִּשְׁחָטִין בְּעֶזְרָה כָּלָם פְּסוּלִין, דְּכְתִיב: וְזָבַחְתָּ עָלָיו אֶת עוֹלוֹתֶיךָ וְאֶת שְׁלָמֶיךָ (שְׁמוֹת כ', כ'), וְאִין אֶפְשָׁר לומר מְקַרָּא כְּמִשְׁמַעוֹ שֶׁהָרִי שְׁחִיטַת קִדְּשִׁים בְּעֶזְרָה הִיא וְלֹא עַל הַמִּזְבֵּחַ, אֶלֶּא עָלָיו, כְּלוּמַר כָּל זְמַן שֶׁהוּא שְׁלָם אֶתָּה זוֹבַח, וְאִין אֶתָּה זוֹבַח כְּשֶׁהוּא פָּגוּם. וְכָל קִדְּשִׁים הַנִּמְצָאִים בְּעֶזְרָה בְּשַׁעַת שֶׁהַמִּזְבֵּחַ פָּגוּם אֶף עַל פִּי שֶׁנִּשְׁחָטוּ בְּכִשְׂרוֹת, כָּלָם פְּסוּלִים. וְאֶפְלוּ שְׂרִירֵי מְנַחוֹת אִינָם נֶאֱכָלִים, דְּכְתִיב: וְאֶכְלוּהָ מִצּוֹת אֶצֶל הַמִּזְבֵּחַ (ויקרא י', י"ב), מִפִּי הַשְּׁמוּעָה לְמַדּוֹ בְּזִמְנֵן שֶׁהַמִּזְבֵּחַ שְׁלָם וְלֹא בְּזִמְנֵן שֶׁהוּא פָּגוּם.

השיעור השבועי - תזריע - מצורע ונתץ את הבית

'נקודה חסידי' לפרשת מצורע (מעין גנים - סדרה ב')

"ונתתי נגע צרעת"

בפרשת מצורע מופיע סוג נגעים חדש - "ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחזתכם". רש"י מסביר כי "בשורה היא להם שהנגעים באים עליהם, לפי שהטמינו אמוריים מטמוניות של זהב בקירות בתיהם כל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר וע"י הנגע נותץ הבית ומוצאן". לפירוש זה, צרעת הכתים אינה עונש, ויש בה מתנה ("ונתתי") המתגלה עם נתיצת הבית.

אמנם, לדרשות נוספות^א הנגעים אינם רק "בשורה", אלא יש בהם עונש. בין מנין העבירות עליהם באים נגעים, יש המתייחדות דווקא לנגעי בתים - צרות העין וגזל (ועמו גנבה ושבועת שוא). יש גם פירושים^ב כי הנגעים מסמנים בתי עבודה זרה שהותירו הכנענים, אותם יש לאבד מן הארץ.

במבנה הפנימי, פירוש החיובי של רש"י שייך לעולם האצילות - העולם בו "לא יגרך רע", והכל טוב אלקי. שם גם מה שנדמה במבט ראשון כשלילי, אינו אלא טוב וחסד. שלשת הפירושים החיוביים-פחות שייכים לעולמות התחתונים בי"ע, בהם יש מודעות עצמית נפרדת ומציאות של רע:

צרות עין היא נסיון האדם "אשר לו הבית" ("מי שמיוחד ביתו לו") להפוך את ביתו ל"עלמא דאתכסיא" (כינוי עולם הבריאה) ולהסתתר שם מהעולם, ועונשו היא בחשיפת רכושו לעין כל - "עיניו של אדם צרה אדם הולך אצלו ואומר לו השאילני קרדומך ואומר אין לי והקב"ה מלקה אותו בצרעת וכתוב וצרה הכהן ופנו את הבית וגוררין את כליו והוא מתפרסם".

גזל (ובדומה לו גניבה ושבועת שוא) הוא פגם בספירת התפארת^ג, עיקר עולם היצירה - בעולם היצירה ישנם מאבקים יצריים בין אדם לחברו על בעלות ושייכות, ומי שכונס לתוך ביתו מה שאינו שלו סופו ששלו יוצא מתוך ביתו והצרעת מכלה את עציו ואת אבניו (כתיאור הציורי בזכריה^ד, המודד את אורכה ורוחבה של האלה

^א ויקרא יד, לד.

^ב ערכין טז, א. ויקרא רבה יז, ב. תנחומא מצורע ד. יל"ש זכריה רמז תקעב.

^ג ראה חזקוני ומושב זקנים (ועוד) עה"פ.

^ד תהלים ה, ה.

^ה כפי שמוסבר בהקבלת שבע מצוות בני נח לשבע מדות הלב, ובעוד.

^ו פרק ה.

היוצאת להעניש את הגנבים והנשבעים לשקר - הכל כמתאים לעולם היצירה, עולם המדות).

עבודה זרה היא הפגם המיוחד לעולם העשיה (בו מאירים השמות א-ל א-דני, העולים בגימטריא צו', שמשמעו גם עבודה זרה^ז). כאן, בדומה לעולם האצילות - אך לצד השלילה - אין המדובר בחטאו של בעל הבית היהודי (ובמילא המטרה אינה תיקון מדותיו), אלא ברשימו שנותר מדיריו הקודמים (בעולם המעשה, בפועל ממש). יש מי שאומר שגם כאן יש זכות מיוחדת, משום שסביר להניח שרובם של בתי כנען היו נגועים בעבודה זרה, אך רק למי שרגיש וצדיק דיו מגלים מן השמים מה בדיוק עליו לנתון כדי להנצל מטומאת עבודה זרה. על עולם העשיה נאמר "אף עשיתיו"^ח - בו מתגלה חרון האף שיש לאבד בו עבודה זרה (ולשרש אחריה, בארץ ישראל דווקא, שרק בה נוהגים נגעי בתים^ט), כאשר ה"אף" מרבה גם הופעה של עולם האצילות דווקא בעולם העשיה^י (ברגישות הדוחה עבודה זרה מתחום ישראל).

בית הבחירה

יש מי שאומר כי "בית המנוגע לא היה ולא עתיד להיות ולמה נכתב דרוש וקבל שכר"^י. אמנם, על פי הכלל הגדול של מורנו הבעל שם טוב, כי כל דברי התורה קיימים תמיד - בכל אדם, בכל מקום ובכל זמן - תכלית הדרישה וקבלת השכר היא גם הוראה בעבודת האדם (כולל בעולם המעשה), גם אם המצוה כפשוטה אינה מתקיימת. מהי הוראת נגעי בתים גם בדורנו?

הרמב"ם חותם את הלכות צרעת בכך שהנגעים אינם "ממנהגו של עולם אלא אות ופלא היה בישראל כדי להזהירן... והרמב"ן בפירושו מדגיש "כי יד הוי' תעשה זאת ולא טבע כלל". כלומר, הנגעים מדגישים את השגחתו הפרטית של ה' על עם ישראל - ובפרט בארץ ישראל, אשר "תמיד עיני הוי' אלהיך בה"^{יא} והיא רגישה להנהגת העם היושב בה - והתנהגותו אתם בדרך התראה, שכר ועונש. הדבר מודגש בנגעי בתים, מהם ממעט רבי שמעון "נגעי אונסין"^{יב} - הנגעים באים בשל מעשי האדם בבחירתו החפשית, ולא באונס (או ב'שד' שהשתלט עליו^{יג}).

מכאן מובן כיצד המדרשים^{יד} האריכו לדרוש את כל פסוקי צרעת הבתים על חורבן בית המקדש, בו התקיים בסופו של דבר "ונתץ את הבית"^{יז} (תכלית "ונתתי נגע צרעת") - בית המקדש הוא "בית הבחירה", המגלה את בחירת ה' בישראל ובמקדש,

^ז פע"ח שער עולם העשיה פ"ג.
^ח הושע ה, יא. וראה סנהדרין נו, ב (ובכ"ד)
 ובפע"ח שם.
^ט ישעיה מג, ז.
^י ספרי ראה סא. הלכות ע"ז פ"ז ה"א.
^{יא} וראה גם אבן עזרא לויקרא יד, לד.
^{יב} לקו"ת במדבר ב, ב.
^{יג} סנהדרין עא, א.
^{יד} דברים יא, יב.
^{טו} הוריות י, א.
^{טז} ראה רש"י שם.
^{יז} ויקרא רבה יז, ז ובכ"ד.
^{יח} ויקרא יד, מה.

אך גם חושף את כח הבחירה החפשית של עם ישראל ואת ההדדיות בין ה' ובין ישראל, וכשאנו בוחרים גרוע - ואף מכניסים צלם בהיכל ר"ל (כפירוש הנמוך ביותר, שהנגעים באים בשל עבודה זרה) - בית הבחירה שבירושלים נחרב.

בדורנו ישנו 'בית' נוסף המתקשר למושג הבחירה - הכנסת, בה יושבים הנציגים הנבחרים של העם היושב בציון. הרבי מליובאוויטש התייחס פעם^ט לאותו 'בית', בשיחה רווית כאב על החלטות משובשות ומזיקות לעם ישראל שהתקבלו בו - דברים הגורמים פיקוח נפש לכל יושבי הארץ - ואמר שצריך לדעת שאין זה ה'בית' האמתי הראוי לעם ישראל, ויש לקיים בו "ונתץ את הבית". אם אפילו בבית הבחירה האמתי, בית המקדש, עלול להתקיים "ונתץ את הבית" כאשר עם ישראל בוחר בחירות לא-ראויות, קל וחומר שיש לומר זאת בבית נבחרים שאינו ממלא את יעודו ואף מערב בהחלטות עם ישראל גורמים זרים (בתחלה 'נותנים צ'אנס' של חילוץ האבנים הנגועות, אך כאשר הנגע חוזר שוב ושוב אין ברירה אלא לנתץ את הבית ולבנות אחר תחתיו).

אבנים, עצים ועפר

בית המנוגע צריך להיות מורכב מאבנים, עצים ועפר^כ - שאת כולם יש לנתוץ. בנידון דנן, האבנים היינו אבני-היסוד של המחשבה - עקרונות והנחות-יסוד שאינם תואמים את תורתנו הקדושה; העצים הם עצות רעות ופתרון קלוקלים למציאות (הנובעים, פעמים רבות, משחיתות ונהנתנות שמשבשת את שיקול הדעת הפרטי והכללי); והעפר - היסוד של העצלות והעצבות^{כא} - הוא עצלותם הנבחרים ליזום שינוי והתקדמות, ולממש את הציפיות הטובות של בוחריהם מהם (דבר המגיע עד כדי פיקוח נפש).

בעומק, שלשת הדברים הללו תואמים לשלשת גורמי הנגעים בעולמות התחתונים: האבנים-ההשקפות הזרות הן מעין 'עבודה זרה' שבאה להחליף את השקפת התורה; העצות הרעות נובעות משחיתות, גזל ושבעות שוא; והעצלות היא מעין צרות עין, המעדיפה להתעלם מהבעיות ולא להתמסר לזולת בכל האפשרי. אכן, על גבי כל אלה עומד עולם האצילות - יש גם 'אוצר' ו'מתנה' בצורך לנתץ את הבית (כאשר המציאות כבר בלתי נסבלת גם בדיעבד), לצאת מהמוסכמות הקיימות ולפנות בבחירה חפשית לדרך הנכונה לכתחילה, שסיומה בכינון הבית האמתי, בית ה' בראש כל ההרים.

^{כא} תניא פ"א.

^ט שיחת פרשת מצורע, ז' ניסן תשמ"א.
^כ הלכות טומאת מצורע פי"ד ה"ו.

לוח הילולא דצדיקיא לשבוע פרשת תזריע-מצורע

יום ראשון, כ"ה ניסן

הרה"ק רבי יוסף ב"ר שמעון פרישרמאן מטאמשוב (תקצ"ט)
הרה"ק רבי חיים בהג"ר אריה ליבוש האלברשטאם מצאנז, בעל 'דברי חיים' (תרל"ו)

יום שני, כ"ו ניסן

רבי משה טיטלבוים, ה"פרך משה" מסאטמאר זיע"א (תשס"ו)

יום רביעי, כ"ח ניסן

הושע בן-נון (ב'תקט"ז)
הרה"ק רבי יהושע ב"ר שלמה יהודה לייב מאוסטרובה, בעל 'תולדות אדם' (תרל"ג)
רבי יששכר ליב וינברג מסלונים (תרפ"ח)

יום חמישי, כ"ט ניסן

הרה"ק רבי משה ב"ר ישראל פאליר מקאברין, בעל 'אמרות משה' (תרי"ח)
הרה"ק רבי מרדכי שלום יוסף בהרה"ק ר' אהרן מסאדיגורה, בעל 'כנסת מרדכי' (תשל"ט)

יום שישי, ל' ניסן

רבינו יוסף הלוי ב"ר מאיר אבן מיגאש - הר"י מיגאש (ד'תתק"א)
המקבל האלקי רבינו חיים בהגה"ק ר' יוסף סופר ויטאל, בעל 'עץ חיים' (ש"פ)

שבת קדש, א' אייר

הגה"ק רבי צבי בהג"ר יעקב אשכנזי, בעל 'חכם צבי' (תע"ח)
הרה"ק רבי שמואל שמעלקא בהג"ר צבי הירש, אב"ד ניקלשבורג, בעל 'דברי שמואל' (תקל"ח)

רבי משה מקאברין - כ"ט ניסן להכנס בעבודת הבורא

רבי משה פאלייר מקוברין נולד בפייסק שעל יד קוברין לאביו ר' ישראל אליעזר. למד אצל רבי משה משרשוב ובהמשך אצל רבי מרדכי מלעכוויטש. מסופר כי בעקבות דבקותו ברבו זה גירשו חותנו מביתו. לאחר פטירת רבו דבק בבנו, רבי נח מלעכוויטש, וכשנפטר גם הוא בשנת תקצ"ג התמנה על ידי מרבית חסידי לעכוויטש לממשיך דרכו, וכיהן כאדמו"ר בקוברין. הסתלק בכ"ט ניסן תר"ח ולאחר הסתלקותו פנו רוב חסידיו לרבי אברהם וינברג, מייסד חסידות סלונים.

סיפר הרה"ק מקאברין על עצמו, בימי ילדותו בהיותו כבר שית, והיה שבת מברכים אלול והוא השתובב כדרך הילדים, ניגשה אליו אחותו וצעקה עליו: משה! הרי כבר בירכו את חודש אלול, והדגים במים זוחלים ורועדים מאימת הדין, ואתה משחק עדיין עם הילדים?... ואמר הרה"ק: היא היתה צדקנית, ונכנסו דבריה בלבי ומאז הכנסתי עצמי לעבודת הבורא ית"ש.

כדי שנבין את כוונתו במילים "הכנסתי עצמי לעבודת הבורא ית"ש", נזכיר שאמר פעם כי בצעירותו הוא היה ישן שעה אחת, אבל עכשיו הוא צריך לישון יותר – שלש שעות... אכן, רבו הס"ק מלעכוויטש היה אומר עליו: איך האב אריין געווארפן א באמבע אין קאברין, וועט זי גליעהן ביז משיח וועט קומען [זרקתי פצצה בקוברין והיא תאיר עד שיבוא משיח].

*

הרה"ק מקאברין לא קיבל על עצמו נשיאות העדה מיד לאחר הסתלקות הרה"ק הר"ן מלעכוויטש, אלא כשלוש שנים עוד נסע לקוידנוב ולעוד צדיקים [וחסידי לעכוויטש המתינו לו עד שיסכים להנהיג את העדה], ואמר שכל ימיו הוא בתשובה על השלש שנים שלא ניהג העדה ולא נשא משא העם.

אמנם הצדיק הזכיר את השנים הללו כהחמצה, אך יש בהם בכל זאת דבר מה מיוחד מאוד: רבי משה מקוברין שהיה ידוע בדורו כ"איש אמת" (דבר המתאים לשמו - "משה אמת ותורתו אמת"), הלך כאן בדרך ה': מה ה' אוהב צדיקים, אף הוא אוהב צדיקים. מעניין לראות גם, כי הוא עשה זאת דווקא לאחר פטירתו של רבו המובהק - כאשר לכל תקופה ישנו העניין שלה: דרך רבי מובהק אחד, מתקשרים ל"אחד האמת" - עצמותו יתברך. כאשר לומדים דרכי עבודת ה' מצדיקים רבים, הדבר מגלה רגש עמוק של ביטול. זהו הפירוש הפנימי במשנה "איזהו חכם הלומד מכל אדם" - מכל מי שהוא בדרגת אדם השלם, צדיק שתקן את ה"צלם אלהים" שלו. בכך רואים גם את הענוה של רבי משה - "והאיש משה ענו מאד מכל האדם", כשאמת וענוה מצטרפות יחד בסוד "משה משה" לא פסיק טעמא בגווייהו". (ועוד - אמת ענוה משלימות ל-בך פעמים הוי').

גם מצד הנהגת העדה, אותן שנים של יגיעה היו, מבחינת רבי משה, הכנה נחוצה אליה - כפי שמסופר במקום אחר שאמר: איך האב זיך גיט געזעצט אויף מיין שטול ביז אז פאר'ן מינסטן אידנ'ס ועגען, האב איך זיך גיקענט מוסר נפש זיין. [לא נתיישבתי על כסא האדמו"רות עד שלהנאתו של יהודי פשוט ביותר הייתי מוכן למסור את נפשי]. (מרן ז"ל [הרמ"ח מסלונים] לא זכר אם אמר "מסירות נפש" או מלה דומה לזו במובנה).

למרות כל זאת, הרגיש כנראה הצדיק שיכל להגיע למדה הזו קודם לכן, על ידי קפיצה נחשונית של מסירות נפש. לכל יהודי יש את כח מסירות הנפש, הדורשת רק 'סבה' כדי לגלותה - ואין יותר 'סבה' לכך מאשר קבלת הנשיאות. משום כך, חש הצדיק כי היה צריך למלא את שליחותו מיד, ובלי שום עיכובים.

*

אחד האברכים ביקש שישארו לזיכרון על לבו תמיד, ואמר לו הרה"ק - אם תנהג כשורה הרי טוב! און אויב נישט חס ושלום, וועל איך דיר ארויס ווארפן, ווי מען ווארפט ארויס א מחשבה זרה... [ואם לא ח"ו, הרי אסלק אותך כמו שזורקים מחשבה זרה].

רואים מכאן, שיש ענין גדול להיות במחשבתו של הרבי, אך צריך להיות ראויים לכך. אם זוכים להיות מחשבה טובה של הרבי, מתקיים בחסיד מאמר חז"ל "מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה", ואם לא זוכים לכך, לא... לצד החריפות שבתביעה כלפי החסיד, אפשר לראות כאן דווקא ענווה גדולה של הרבי - שהלא ידוע שהבעש"ט דבר על העלאת המחשבות הזרות, אך בתניא מוסבר שעבודה זו שייכת רק לצדיקים ולא לבינונים. מכך שרבי משה מקוברין לא חשב להעלות את "המחשבה זרה-חסיד" נראה שהחזיק את עצמו לבינוני, כהדרת ספר התניא.

החסיד ר' שלמה נאליבאקער היה עשיר גדול, ולעת זקנותו ירד מנכסיו והיו בני משפחתו תומכים בו ומפרנסים אותו, פעם ביקש ממרן מקאברין שיחזור לכמות שהיה, ואמר לו הרה"ק מה אעשה לך - דו געפעלסט מיר יעצט בעסער... [כעת אתה נראה לי יותר].

אחד מחסידי פולין נקלע לאחר פטירת רבו לקאברין על ראש השנה ונתפעל מאוד, ובעת הפרדו אמר להרה"ק בשנה הבאה אביא לכם חמישים אלף חסידים... ואמר לו הרה"ק: בשנה הבאה שהם לא יבואו, וגם אתה שלא תבוא...

כמו במקומות אחרים, מתגלה כאן דמיון בין קוברין לחב"ד: חלוקת העולם החסידי ל"חסידות של חיצוניות" המשוייכת לפולין, ו"חסידות של פנימיות" המשוייכת ללעכוויטש-קוברין או לחב"ד - שתיהן חסידויות מאזור רוסיה, שהסתעפו מתלמידי רבי מנחם מענדל מויטבסק.

בלעכוויטש היו קשורים לרבי אברהם מקאליסק, שהיה ידידו של אדמו"ר הזקן - עד שגבה טורא ביניהם בעקבות תככים של אינשי דלא מעלי, שחפצו לסכסך בין הצדיקים. ומעניין, שממש מעין הסיפור הזה כתוב על האדמו"ר הזקן: ש"היה יכול לקרב עוד 50,000 חסידים" - אותו סכום בדיוק - אם היה מוריד את התביעה לאמת

באגרת "קטנתי" בתניא (במילים "להשפיל רוחם וליבם במידת אמת ליעקב"). אפילו אצל הרבי, למרות שהשדר הכללי שלו הוא "לקרב כל אחד", היו כאלו שהרבי התבטא לגביהם 'לא מהם ולא מהמונם'. חשוב להדגיש, כי התביעה החריפה לאמת באה, כאמור למעלה, יחד עם ענווה גדולה - וגם אהבה גדולה לכל יהודי:
 ר' יוסי'ל ממאהילנא מחסידי לעכוויטש נסע מקודם להרה"ק מקוידנוב, לימים בא אל הרה"ק מקאברין וביקש שלא יקפיד עליו. ואמר לו הרה"ק - האם אני אקפיד? "עס האט מיר געקאסט א קאזאנער טאפ בלוט [עלה לי במידה גדולה של דם] שלא יהיה לי הקפדה על יהודי"...

תפלת הדרך

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ וְאַלְקֵינוּ וְאֵלֵינוּ. שְׁתּוֹלִיכְנוּ לְשָׁלוֹם. וְתַצְעִידְנוּ לְשָׁלוֹם. וְתַדְרִיכְנוּ לְשָׁלוֹם. וְתַסְמְכְנוּ לְשָׁלוֹם. וְתַגְיַעְנוּ לְמַחֲזוֹ חֲפָצְנוּ לְחַיִּים וְלִשְׂמֻחָה וְלִשְׁלוֹם. (ואם דעתו לחזור מיד אומר: וְתַחֲזִירְנוּ לְשָׁלוֹם). וְתַצִּילְנוּ מִכָּף כָּל-אוֹיֵב וְאוֹרֵב וְלִסְטִים וְחַיִּוֹת רָעוֹת בַּדֶּרֶךְ. וּמִכָּל פְּרַעֲנִיּוֹת הַמִּתְרַגְּשׁוֹת וּבָאוֹת לְעוֹלָם. וְתִשְׁלַח בְּרָכָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֵינוּ. וְתַתְּנֵנִי (בלשון יחיד) לְחֵן וְלְחֶסֶד וְלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל רוֹאֵינוּ. וְתַגְמְלֵנוּ חֶסֶדִים טוֹבִים. וְתִשְׁמַע קוֹל תְּפִלָּתֵינוּ. כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה: בְּרוּךְ אַתָּה ה' שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

פרקו של רבינו שליט"א - פרק פ"ב

מְזַמּוֹר לְאַסֵּף אֱלֹהִים נֹצֵב בְּעֵדַת אֵל בְּקָרֵב אֱלֹהִים יִשְׁפֹּט. עַד מָתִי תִשְׁפֹּטוּ עוֹל וּפְנֵי רַשָּׁעִים תִּשְׂאוּ סֵלָה. שְׁפֹטוּ דָל וְיִתּוֹם עֲנִי וְרֵשׁ הַצְּדִיקוּ. פִּלְטוּ דָל וְאַבְיוֹן מִיַּד רַשָּׁעִים הַצִּילוּ. לֹא יִדְעוּ וְלֹא יִבִּינוּ בְּחִשְׁכָּה יִתְהַלְכוּ יִמוּטוּ כָּל מוֹסְדֵי אֶרֶץ. אֲנִי אִמְרֹתַי אֱלֹהִים אַתֶּם וּבְנֵי עֲלִיוֹן כָּלְכֶם. אֲכֹן כְּאֵדָם תִּמּוֹתוֹן וּכְאֶחָד הַשָּׂרִים תִּפְלוּ. קוּמָה אֱלֹהִים שְׁפֹטָה הָאֶרֶץ כִּי אַתָּה תִּנְחַל בְּכָל הַגּוֹיִם.

אחדות התורה

מה מאחד אותנו? הדבק שמחבר אותנו צריך להיות התורה. זהו החבור האמתי. ממלץ מאוד - לפגי כשנה התחלנו ללמד כל יום פרק תנ"ך. אם כלם לומדים את פרק התנ"ך הזה, כמה שזה כאלו חיצוני - זה בהחלט מחבר. חוץ מהחפ"ת של הרבי הקודם, הרבי הוסיף גם רמב"ם, וזהו החבור בין החסידים, הלמוד היומי הזה. בשבילנו אנחנו הוסיפנו כמה דברים לא קשים. לא מסבך: פרק תנ"ך (אנחנו היום בספר איוב, ספר הפסיכולוגיה הכי חשוב בתנ"ך), ופרק משנה (שבוע הבא מסימים חגיגה, סוף סדר מועד, ומתחילים סדר נשים). לדעתי, מאוד מאוד רצוי שכל מי שיושב כאן ילמד את גם את החפ"ת, וגם את הדברים האלה. זה באמת מחבר, הדברים האלה מחברים אותנו ביחד.

[מתוך שיעור ב"ד אייר תשפ"ג]

